

การศึกษาปัญหาการจัดทำสารของหลักสูตรสถานศึกษา
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี

สารนิพนธ์
ของ
นายสมยศ แก้วมณี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มีนาคม 2547
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี

บทคัดย่อ
ของ
นายสมยศ แก้วมณี

31 ส.ค. 2547

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มีนาคม 2547

สมยศ แก้วมณี. (2546). การศึกษาปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์.

การวิจัยในครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตร
สถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ใน 6 ด้าน คือ 1) ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้
2) ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้ 3) ด้านการกำหนดเวลาเรียน 4) ด้านการจัดทำคำอธิบาย
รายวิชา 5) ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ 6) ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัว
อย่าง เป็นครูผู้สอนนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี จำนวน 297 คน เครื่องมือ
ที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยม
ศึกษา จังหวัดลพบุรี แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด
ลพบุรี ของครูอยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด
ลพบุรี ของครูในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โดย
รวมทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด
ลพบุรี ของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีปัญหาด้านการจัดทำสาระของหลักสูตร
สถานศึกษา แตกต่างกัน 2 ด้าน คือ การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการ
เรียนรู้
4. ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด
ลพบุรี ของครูที่มีประสบการณ์การรับการอบรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาต่างกัน มีปัญหา
การจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

**A STUDY ON PROBLEMS OF SCHOOL CURRICULUM DEVELOPMENT OF
SECONDARY SCHOOLS IN LOPBURI PROVINCE**

**AN ABSTRACT
BY
MR. SOMYOT KAEWMANEE**

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinvirot University

March 2004

Somyot Kaewmanee. (2004). *A Study on Problems of School Curriculum Development of Secondary Schools in Lopburi Province*. Master's Project, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.
Project Advisor : Asst. Prof Dr.Poungnat Kesonpat.

This research aimed to study on problems of school curriculum development of secondary school in Lopburi Province in 6 aspects, i.e. 1) expected learning results in each year or term, 2) expected content construction in each year or term, 3) learning period and numbers of units, 4) course syllabus, 5) learning unit construction, and 6) learning plan. The samples consisted of 297 teachers from secondary schools in Lopburi. The instrument for collecting data was a 5-point rating scale questionnaire.

The results of the study were as follows.

1. The problems in constructing school curriculum, as a whole, in secondary schools Lopburi Province were at the moderate level.
2. The problems in constructing school curriculum in secondary schools based on different school sizes were significantly different at 0.05 level of confidence.
3. The problems in constructing school curriculum in secondary schools based on different teachers' teaching experience, in 2 aspects, i.e. learning unit construction, and learning plan
4. The problems in constructing school curriculum in secondary schools based on different teachers' experience in school curriculum training were not significantly different in all aspects.

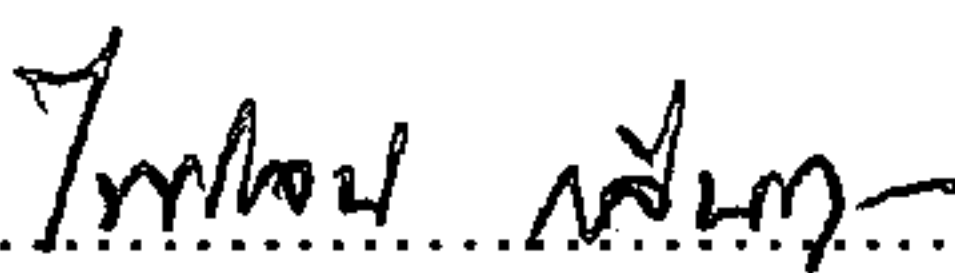
อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ ได้
พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

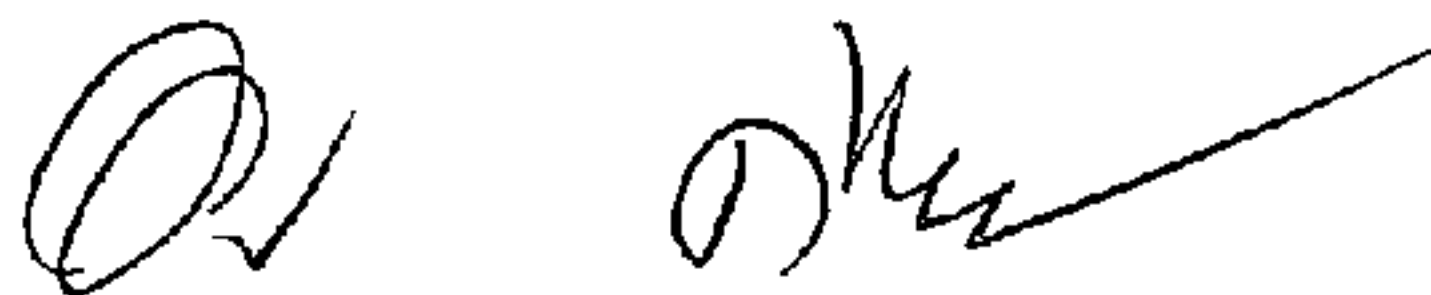
คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรวรรณ ตันท์เจริญรัตน์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.อมพะสน นัตตสุกุล)

วันที่ 23 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2547

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลือและแนะนำให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ กรรมการสอบสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณณ ดัณฑ์เจริญรัตน์ กรรมการสอบสารนิพนธ์ และคณาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกท่าน ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณผู้อำนวยการวันชัย จำเริญ อาจารย์วิจิตร จี้อันท์ อาจารย์สมพร คนชม ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่กรุณาให้คำแนะนำและปรับปรุงแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณคณะครูอาจารย์ โรงเรียนยางรากวิทยา โรงเรียนโคกสูงวิทยา โรงเรียนขุนรามวิทยา โรงเรียนโคกตูมวิทยา โรงเรียนบ้านชีวิทยา โรงเรียนสระโบสถ์วิทยาการ โรงเรียนชัยบาดาลพิทยาคม โรงเรียนโคกเจริญวิทยา โรงเรียนท่าวังวิทยาการ โรงเรียนพัฒนานิคม โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา โรงเรียนชัยบาดาลวิทยา โรงเรียนท่าหลวงวิทยาคม โรงเรียนโคกสำโรงวิทยา ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

คุณประโยชน์ที่พึงจะได้จากสารนิพนธ์ ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาคุณบิดาและมารดา บุรพจารย์ ที่ให้ความรู้และอบรม สั่งสอนแก่ผู้วิจัยตลอดมา

สมยศ แก้วมณี

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
	ความสำคัญของการวิจัย.....	5
	ขอบเขตของการวิจัย.....	6
	ประชากร.....	6
	กลุ่มตัวอย่าง	6
	ตัวแปร	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
	กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	9
	/สมมติฐานการวิจัย.....	11
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
	การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี.....	13
	สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลพบุรี.....	13
	ศูนย์พัฒนาวิชาการ.....	14
	โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร.....	16
	วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายประสงค์.....	16
	โครงสร้างแผนงาน.....	17
	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในจังหวัดลพบุรี.....	18
	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	19
	ผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา.....	21
	หลักสูตรสถานศึกษา.....	22
	ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา.....	22
	ความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา.....	24
	ทฤษฎีหลักสูตร.....	26
	องค์ประกอบของหลักสูตร.....	29
	กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา.....	32
	ลักษณะของหลักสูตรที่ดี.....	34

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2(ต่อ) การจัดทำสาระของหลักสูตร.....	36
ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้.....	35
ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้.....	39
ด้านกำหนดเวลาเรียน.....	40
ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา.....	44
ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้.....	47
ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้.....	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54
งานวิจัยในประเทศ.....	54
งานวิจัยต่างประเทศ.....	59
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	61
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61
วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	66
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตร.....	68
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตร.....	69
5 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	78
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	78
วิธีดำเนินการวิจัย.....	78

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5(ต่อ) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	79
การวิเคราะห์ข้อมูล	79
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80
อภิปรายผล	82
ข้อเสนอแนะ	85
ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	85
บรรณานุกรม.....	86
ภาคผนวก	92
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	93
ภาคผนวก ข ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	100
ภาคผนวก ค ตารางวิเคราะห์ข้อมูล.....	105
ภาคผนวก ง หนังสือราชการ.....	113
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	120

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	การกำหนดเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้.....	40
2	การจัดทำหน่วยการเรียนรู้.....	41
3	วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีและสาระการเรียนรู้รายปี เพื่อจัดทำคำอธิบายรายวิชา.....	44
4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแยกตามขนาดโรงเรียน ประสบการณ์การสอน ประสบการณ์รับการอบรม	67
5	การวิเคราะห์ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียน มัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี	68
6	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตร สถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน	69
7	การเปรียบเทียบปัญหาในการจัดทำสาระของหลักสูตรตามขนาดโรงเรียน ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ เป็นรายคู่.....	70
8	การเปรียบเทียบปัญหาในการจัดทำสาระของหลักสูตรตามขนาดโรงเรียน ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้ เป็นรายคู่	71
9	การเปรียบเทียบปัญหาในการจัดทำสาระของหลักสูตรตามขนาดโรงเรียน ด้านการกำหนดเวลาเรียน เป็นรายคู่.....	71
10	การเปรียบเทียบปัญหาในการจัดทำสาระของหลักสูตรตามขนาดโรงเรียน ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา เป็นรายคู่	72
11	การเปรียบเทียบปัญหาในการจัดทำสาระของหลักสูตรตามขนาดโรงเรียน ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ เป็นรายคู่.....	73
12	การเปรียบเทียบปัญหาในการจัดทำสาระของหลักสูตรตามขนาดโรงเรียน ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นรายคู่	73
13	การวิเคราะห์ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ตามประสบการณ์การสอน	74
14	การเปรียบเทียบปัญหาในการจัดทำสาระของหลักสูตรตามประสบการณ์ ในการสอน ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ เป็นรายคู่.....	75
15	การเปรียบเทียบปัญหาในการจัดทำสาระของหลักสูตรตามขนาดโรงเรียน ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นรายคู่	76

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง

หน้า

16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนปัญหาการจัดทำ

สาระของหลักสูตรสถานศึกษา ตามประสบการณ์การรับการอบรม..... 76

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
กรอบความคิดในการวิจัย.....	10
การจัดทำคำอธิบายรายวิชา.....	45

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเป็นพื้นฐานอันสำคัญของการพัฒนาและเป็นเครื่องชี้นำสังคมซึ่งผู้ที่ได้รับการศึกษาจะเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ แต่สภาพปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญปัญหาและวิกฤตการณ์ทางด้านคุณภาพการศึกษา รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยมีความพยายามที่จะร่างกฎหมายและระเบียบต่างๆ เพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพจะเห็นได้จากคำแถลงนโยบายของรัฐบาลต่อรัฐสภา ของพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันจันทร์ ที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2544 : 11) นโยบายด้านการศึกษาว่า รัฐบาลจะทำการปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้ อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันที่จะเรียนรู้และฝึกอบรมได้ตลอดชีวิต นำประเทศให้รอดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจและสังคม โดยยึด หลักการศึกษาสร้างชาติ สร้างคน และสร้างงาน มุ่งพัฒนาคนที่สมดุล ทั้งด้านร่างกาย ปัญญา จิตใจ และสังคม ให้คนไทยมีคุณลักษณะ มองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี มีวินัยในตนเอง มีความรู้ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกยุคโลกาภิวัตน์ (รุ่ง แก้วแดง. 2542 : 61) แม้รัฐบาลจะได้ดำเนินการออกกฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษามาโดยตลอดก็ตาม แต่คุณภาพการศึกษายังต่ำอยู่มากโดยจะเห็นได้จากการสอบวัดความรู้ของนักเรียนเพื่อคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2545 ในกลุ่มวิชาหลักๆ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยไม่ผ่านเกณฑ์ เช่น วิชาภาษาไทย ได้คะแนนเฉลี่ย 42.61 วิชาสังคมศึกษา ได้คะแนนเฉลี่ย 39.21 วิชาภาษาอังกฤษ ได้คะแนนเฉลี่ย 32.64 วิชาคณิตศาสตร์ 1 ได้คะแนนเฉลี่ย 24.91 วิชาเคมี ได้คะแนนเฉลี่ย 27.53 วิชาฟิสิกส์ ได้คะแนนเฉลี่ย 26.34 วิชาชีววิทยา ได้คะแนนเฉลี่ย 28.93 มีสองวิชาเท่านั้น ที่นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ คือวิชาพลศึกษา ได้คะแนนเฉลี่ย 50.00 และวิชาดนตรีปฏิบัติ (ไทย) ได้คะแนนเฉลี่ย 59.65 (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2545 : 91)

จากปัญหาดังกล่าวเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าการศึกษาของประเทศไทยยังเผชิญกับวิกฤตอย่างต่อเนื่องทำให้ไม่สามารถใช้เป็นพลังขับเคลื่อนและเป็นเครื่องมือเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ดี ดังนั้นประเทศไทยจึงได้มีความพยายามที่จะแก้ปัญหาของชาติด้วยการปฏิรูปการศึกษาหลักการพื้นฐานสำคัญประการหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาของไทยก็คือการจัดการศึกษาเพื่อคนทั้งมวล (Education for All) ด้วยเหตุผลที่รัฐบาลมีข้อจำกัดต่าง ๆ รัฐบาลแต่โดยลำพังมีอาจดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อทวยราษฎร์ได้

สงวนลิขสิทธิ์
โดย...

ดังนั้นจึงเห็นสมควรที่จะยึดหลักการมีส่วนร่วมของสังคมทั้งมวลในการจัดการศึกษา (All for Education) (รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์. 2544 : 70) ซึ่งมีแนวทางในการที่จะต้องอาศัยสังคมรอบข้างในวงการศึกษาที่จะมาร่วมพัฒนาการศึกษาและการปฏิรูปการศึกษาเริ่มมีแนวทางปรากฏที่ชัดเจนขึ้น เมื่อมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดเป็นกฎหมายเพื่อรองรับและเป็นกลไกสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติส่งผลให้เกิดกระแสความตื่นตัวและเคลื่อนไหวในการดำเนินงาน ทั้งหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างสรรค์สังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ อีกทั้งแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาการศึกษา ศาสนา ศิลปและวัฒนธรรม ระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) ได้เน้นย้ำ มุ่งให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ที่สร้างโอกาสให้คนไทยทุกคน คิดเป็นทำเป็น มีเหตุผล สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต รู้เท่าทันโลก เพื่อพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลง สามารถสั่งสมทุนทางปัญญา รักษาและต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2544 : ง)

จะเห็นได้ว่าการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการมาเป็นระยะ โดยในระยะแรก ก่อนมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดมาตรการการปฏิรูปการศึกษาไว้ 4 ด้านได้แก่ การปฏิรูปผู้สอนและบุคลากร การปฏิรูปสถานศึกษา การปฏิรูปการบริหารและการปฏิรูปหลักสูตร (กรมวิชาการ. 2545 : 3) การปฏิรูปการศึกษาทั้ง 4 ด้าน เมื่อพิจารณาแล้ว ส่วนที่สำคัญและน่าจะได้นำมาเพื่อศึกษาพิจารณาในการแก้ปัญหาการศึกษามากที่สุดก็คือการปฏิรูปหลักสูตร หลักสูตรนับว่าเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา ซึ่งเปรียบเสมือนเครื่องชี้แนวทางว่าควรจะดำเนินการจัดการศึกษาไปในแนวทางใด โดยปกติแล้วหลักสูตรต้องมีการพัฒนาให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมอยู่เสมอการใช้หลักสูตรเป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ มีหน้าที่อำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนการสอนในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจอย่างชัดเจนเป็นผู้นำการใช้หลักสูตร วางแผนและจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ นิเทศ ติดตาม และช่วยเหลือครู เพื่อให้ครูเกิดความคล่องตัวในการใช้ หลักสูตร (เกรียงศักดิ์ จินาพงศ์. 2544 : 1)

ต่อมา กระทรวงศึกษาธิการ มีคำสั่งให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยมีวัตถุประสงค์ให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ เป็นการสร้างกลยุทธ์ใหม่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการ ของบุคคลสังคมไทยผู้เรียนให้มีศักยภาพในการแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลกเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542

ในปี พ.ศ.2545 นายปองพล อติเรกสาร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้มองเห็นว่าการปฏิรูปการศึกษาของไทยยังมีความล่าช้าอยู่มาก จึงให้แนวความคิดและจัดทำแนวทางการปฏิรูปการศึกษาขึ้นใหม่ที่เรียกว่า ภาวะปฏิรูป (สำนักงานการปฏิรูปการศึกษา. 2545 : 1) เพื่อเป็นการกระตุ้นให้การปฏิรูปการศึกษา ได้ดำเนินไปอย่างจริงจังและเกิดผลทันกับกำหนดตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้วางไว้จากภาวะปฏิรูปการศึกษา ที่ได้กำหนดไว้ 5 ด้านคือ การปฏิรูประบบการศึกษา การปฏิรูปการเรียนรู้ การปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษา การปฏิรูประบบครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อศึกษา

จากแนวภาวะปฏิรูปการศึกษาทั้ง 5 ด้านจะเห็นได้ว่าส่วนที่จะเกี่ยวข้องกับเด็กนักเรียนและจะมีผลต่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นก็คือการจัดการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ใหม่ จากการใช้วิชาเป็นตัวตั้งไปสู่การใช้คนและสถานการณ์จริงเป็นตัวตั้ง ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีที่สุด โดยเรียนรู้จากประสบการณ์และกิจกรรม จากการฝึกหัดจากการตั้งคำถามและการแสวงหาคำตอบ มีการใช้วิธีการประเมินผลผู้เรียนที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น การใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ

เนื่องจากหลักสูตรการศึกษาของประเทศไทยที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน คือ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กระทรวงศึกษาธิการโดยกรมวิชาการได้ติดตามผลและดำเนินการวิจัยเพื่อ พัฒนาหลักสูตรตลอดมา ผลการศึกษาพบว่าหลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน นานกว่า 10 ปี มีข้อจำกัดอยู่หลายประการไม่สามารถส่งเสริมให้สังคมไทยก้าวไปสู่สังคมความรู้ได้ทันการณ์ การเรียนการสอนที่ไม่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เป็นจริง (รุ่ง แก้วแดง. 2544 : 46) ในเรื่องที่สำคัญที่เกี่ยวกับการกำหนดหลักสูตรจากส่วนกลางไม่สามารถสะท้อนสภาพความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษาและท้องถิ่น การจัดหลักสูตรและการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยียังไม่สามารถผลักดันให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี ในภูมิภาคจึงจำเป็นต้องปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้คนไทยมีทักษะกระบวนการและเจตคติที่ดีทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความคิดสร้างสรรค์ การนำหลักสูตรไปใช้ยังไม่สามารถสร้างพื้นฐานในการคิดสร้างวิธีการเรียนรู้ให้คนไทยมีทักษะในการจัดการและทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถเผชิญปัญหาสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศยังไม่สามารถจะทำให้ผู้เรียนใช้ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารและการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่หลากหลายในยุคนวัตกรรม (กรมวิชาการ. 2545 : 1)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศที่มีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้นสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขได้ บนพื้นฐานของความเป็นไทยและความเป็นสากลรวมทั้งมีความสามารถในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อตามความสามารถและความถนัดของแต่ละบุคคล หลักสูตรแกนกลางของประเทศเป็นกรอบทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยสถานศึกษาต้องศึกษารายละเอียดเพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนตนเอง หลักสูตรต้องมีลักษณะหลากหลายตามความเหมาะสมของแต่ละระดับโดยสาระของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 10)

หลักสูตรสถานศึกษา เป็นหลักสูตรระดับท้องถิ่นซึ่งสถานศึกษานำข้อมูลสภาพที่เป็นปัญหาหรือความต้องการในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ มาจัดทำหลักสูตรและจัดการเรียนรู้ โดยยึดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกรอบหรือแนวในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยที่ กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้โรงเรียนนาร่อง และโรงเรียนเครือข่ายให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2545 ในชั้น ป.1 ป.4 ม.1 และ ม.4 ซึ่งจะครบทุกชั้นในปีการศึกษา 2547 และโรงเรียนทั่วประเทศที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ในปีการศึกษา 2546 ในชั้น ป.1 ป.4 ม.1 และ ม.4 ซึ่งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 จะใช้ครบทุกชั้นในปีการศึกษา 2548 (สํานักงานศึกษาจังหวัดลพบุรี. ที่ ศธ 0864/4148 ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2545)

จากการที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้โรงเรียนนาร่อง และโรงเรียนเครือข่ายให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปก่อนตั้งแต่ ปีการศึกษา 2545 แล้วนั้น แต่ละโรงเรียนก็ประสบกับปัญหาโดยเฉพาะในการจัดทำสาระของหลักสูตรที่แตกต่างกันไปตามสภาพและปัญหาของโรงเรียน ในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 นั้น ครูผู้สอนทุกคนจะต้องเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดทำ ซึ่งการจัดทำนั้นรายละเอียดที่ทำและเป็นส่วนที่ครูทุกคนต้องมีส่วนที่เกี่ยวข้องมากที่สุดก็คือ การจัดทำสาระการเรียนรู้ในสาระที่ครูต้องสอน ซึ่งในขณะนี้ ครูทุกคนทั่วประเทศ ได้กำลังจัดทำสาระการเรียนรู้ในส่วนของตนเองที่รับผิดชอบในการสอน บางคนดำเนินการไปเสร็จแล้ว บางคนกำลังดำเนินการ และยังมีบางส่วนที่ยังไม่ได้เริ่มต้น บางคนได้รับการอบรมการเขียนสาระของหลักสูตรสถานศึกษามาแล้วก็น่าจะสามารถที่จะจัดทำสาระของหลักสูตรได้เป็นอย่างดี บางคนไม่ได้รับการอบรมการเขียนสาระของหลักสูตรสถานศึกษามาก่อนเลย ก็น่าจะมีปัญหาในการดำเนินการและใน ปีการศึกษา 2546 นี้ ทุกโรงเรียน จะต้องนำสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษา มาใช้ ในระดับ ป.1 ป.4 ม.1

และ ม.4 ซึ่งก็จะต้องมีปัญหาเช่นเดียวกัน ในส่วนของจังหวัดลพบุรี ซึ่งมี โรงเรียนทั้งในระดับ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่เข้าร่วมในโครงการนำร่องการใช้หลักสูตรซึ่ง ครู อาจารย์ แต่ละ โรงเรียนก็มีปัญหาในการจัดทำสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรที่แตกต่างกันออกไป (สำนักงาน สำนัญศึกษาจังหวัดลพบุรี. 2545 : 15) ตามสภาพของแต่ละโรงเรียนนอกจากนั้นแล้ว ครู อาจารย์ โรงเรียนอื่น ๆ ที่จะใช้ในปีการศึกษา 2546 นี้ก็มีปัญหาในการจัดทำสาระการเรียนรู้ ของหลักสูตรสถานศึกษาที่แตกต่างกันออกไปเช่นเดียวกัน ดังนั้น การศึกษาปัญหาในการจัดทำ สาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี จึงเป็นสิ่งจำเป็นและควร จะต้องทำเพื่อให้ได้ ข้อมูลของปัญหาในการจัดทำสาระของหลักสูตรอันจะนำไปสู่การวางแผน พัฒนา หาแนวทางสนับสนุนส่งเสริมให้กระบวนการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาของครู อาจารย์ตลอดจนผู้บริหารและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพต่อไป

ก.๑) ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งจุดมุ่งหมายไว้ดังนี้

1) เพื่อศึกษาปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ใน 6 ด้าน คือ ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้ ด้านการกำหนดเวลาเรียน ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และ ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

2) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี จำแนกตามขนาดโรงเรียน ประสิทธิภาพในการสอนของครูผู้สอน และประสิทธิภาพการรับการอบรม

X ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาพิเศษและผู้บริหาร การศึกษาระดับสูงขึ้นไปเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน หาแนวทางในการแก้ปัญหาสนับสนุน ส่งเสริม และเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาและพัฒนาบุคลากรให้สามารถทำความเข้าใจให้ ตรงกัน และจัดทำสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2546 จำนวน 26 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 7 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 10 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ 9 โรงเรียน จำนวน 1,324 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2546 ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย จากครูที่สอน 13 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 3 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 5 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ 5 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 323 คน

สว.บ.ค.

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ขนาดของโรงเรียน จำแนกเป็น

3.1.1.1 โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 500 คน

3.1.1.2 โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียน 500 - 1,499 คน

3.1.1.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนมากกว่า 1,500 คน

3.1.2 ประสบการณ์ในการสอน

3.1.2.1 มีประสบการณ์ในการสอน ต่ำกว่า 5 ปี

3.1.2.2 มีประสบการณ์ในการสอน 5-10 ปี

3.1.2.3 มีประสบการณ์ในการสอน มากกว่า 10 ปี

3.1.3 ประสบการณ์การรับการอบรม

3.1.3.1 ไม่เคยรับการอบรม

3.1.3.2 รับการอบรม 1 ครั้ง

3.1.3.3 รับการอบรม 2 ครั้งขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี จำแนกเป็น 6 ด้าน ได้แก่

3.2.1 ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้

3.2.2 ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้

3.2.3 ด้านการกำหนดเวลาเรียน

3.2.4 ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา

3.2.5 ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้

3.2.6 ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง แผนหรือแนวทางหรือ ข้อกำหนดของโรงเรียน ที่วางไว้เพื่อจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุด รวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วยรายวิชาที่เป็นพื้นฐานและรายวิชาที่ต้องการเรียนเพิ่มเติมเป็นรายปีหรือรายภาค

2. ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตร หมายถึง สภาพการณ์ที่เป็นปัญหาต่อการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ตามแนวความคิดของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ในด้านต่าง ๆ คือ การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค การกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค การกำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต การจัดทำคำอธิบายรายวิชา การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

1.1 การกำหนดผลการเรียนรู้ หมายถึง ระดับของปัญหาที่เกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน หลังจากการเรียนรู้ในแต่ละปีหรือภาคนั้นโดยวิเคราะห์มาตรฐานช่วงชั้นในกลุ่มสาระการเรียนรู้แล้วมากำหนดเป็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคซึ่งสามารถระบุถึงความรู้ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมและมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และตรงตามเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา

1.2 การกำหนดสาระการเรียนรู้ หมายถึง ระดับของปัญหาที่เกี่ยวกับการกำหนด เนื้อหาสาระที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนนักเรียน เป็นรายปีหรือรายภาคโดยวิเคราะห์จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและให้มีความสอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น รวมทั้งสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน สาระการเรียนรู้สามารถทำให้นักเรียน เกิดการเรียนรู้ มีคุณภาพมาตรฐานตรงตามความต้องการของผู้เรียน มีความยืดหยุ่น สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ และมีความเที่ยงตรง

1.3 การกำหนดเวลาเรียน หมายถึง ระดับของปัญหาที่เกี่ยวกับการกำหนดจำนวนเวลาที่จะใช้ในการเรียนการสอนในแต่ละเรื่องแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และกำหนดจำนวนคาบ โดยกำหนดให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังนั้น และกำหนดคาบเวลาเรียนสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม ใกล้เคียงกับชีวิตจริง ก่อให้เกิดการเรียนรู้ อย่างมีคุณค่า มีความสอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา สามารถปรับเปลี่ยนคาบเวลาจากหลักสูตรเก่าสู่หลักสูตรใหม่ได้ง่าย

1.4 การจัดทำคำอธิบายรายวิชา หมายถึง ระดับของปัญหาที่เกี่ยวกับการนำเอาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค สาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาครวมทั้งเวลาและจำนวนหน่วยกิต มาเขียนเป็นคำอธิบายรายวิชา โดยกำหนดรูปแบบการเขียนคำอธิบายรายวิชาตามที่สถานศึกษากำหนด ซึ่งประกอบด้วยจุดประสงค์การเรียนรู้โครงสร้างเนื้อหา ที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่น มีความครอบคลุมกับสภาพที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ประกอบด้วยส่วนที่เป็นความรู้และทักษะและมีความเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน

1.5 การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ หมายถึง ระดับของปัญหาที่เกี่ยวกับการกำหนดความรู้ที่ครบวงจรในเรื่องหนึ่ง ซึ่งเกิดจากการจำแนกเนื้อหาความรู้ของแต่ละสาระหรือรายวิชาออกเป็นเรื่องแต่ละเรื่องนั้นให้มีความรู้ครบวงจร โดยการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ แล้วจึงกำหนดจำนวนหน่วยการเรียนรู้ จัดลำดับความสำคัญของหน่วยการเรียนรู้ เสร็จแล้วจึงออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ จำนวน ชั่วโมง แต่ละหน่วยการเรียนรู้ จำนวนแผนการเรียนรู้ต่อหน่วยการเรียนรู้ และกำหนดเวลาเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้

1.6 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ระดับของปัญหาที่เกี่ยวกับการวางแผนการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้กำหนดไว้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ โดยการเลือกรูปแบบการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสมเป็นไปในแนวทางเดียวกันของแต่ละสถานศึกษา ตั้งชื่อแผนการเรียนรู้ตามหัวข้อของสาระการเรียนรู้ กำหนดเวลาเรียนและระดับชั้นให้เหมาะสม วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อเขียนเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชา เลือกจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วิเคราะห์ได้กำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง วิเคราะห์สาระการเรียนรู้เป็นรายละเอียดสำหรับนำไปจัดการเรียนการสอน กำหนดจุดประสงค์นำทางตามลำดับความยากง่าย เลือกกิจกรรมและเทคนิคการสอนที่เหมาะสม เลือกสื่ออุปกรณ์ประกอบการสอน จัดลำดับขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้

3. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 และเป็นโรงเรียนที่สังกัดกรมสามัญศึกษา (เดิม) ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาของจังหวัดลพบุรี ทั้งเขต 1 และเขต 2

4. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง ลักษณะของโรงเรียนโดยคำนึงถึงจำนวนนักเรียนเป็นหลักตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาแบ่งเป็น 3 ขนาด คือ

4.1 โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนจำนวนนักเรียน น้อยกว่า 500 คน

4.2 โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนจำนวนนักเรียน 500 – 1,499 คน

4.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนห้องเรียน มากกว่า 1,500 คน

5. ประสบการณ์ในการสอน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติการสอนของครู นับตั้งแต่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการครู โดยไม่คำนึงถึงการย้ายโรงเรียน แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

5.1 ประสบการณ์ในการสอน ต่ำกว่า 5 ปี

5.2 ประสบการณ์ในการสอน 5 - 10 ปี

5.3 ประสบการณ์ในการสอน มากกว่า 10 ปี

6. ประสบการณ์การรับการอบรม หมายถึง การที่ครูได้มีโอกาสเพิ่มพูนประสบการณ์ในการทำงานโดยการรับการอบรม ด้านการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ย้อนหลังไม่เกิน 2 ปี ในระดับต่าง ๆ คือ

6.1 ไม่รับการอบรม หมายถึง ครูที่ไม่ได้รับการอบรมด้านการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ภายในระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา

6.2 รับการอบรม 1 ครั้ง หมายถึง ครูที่ได้รับการอบรมด้านการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา มาแล้ว 1 ครั้ง ภายในระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา

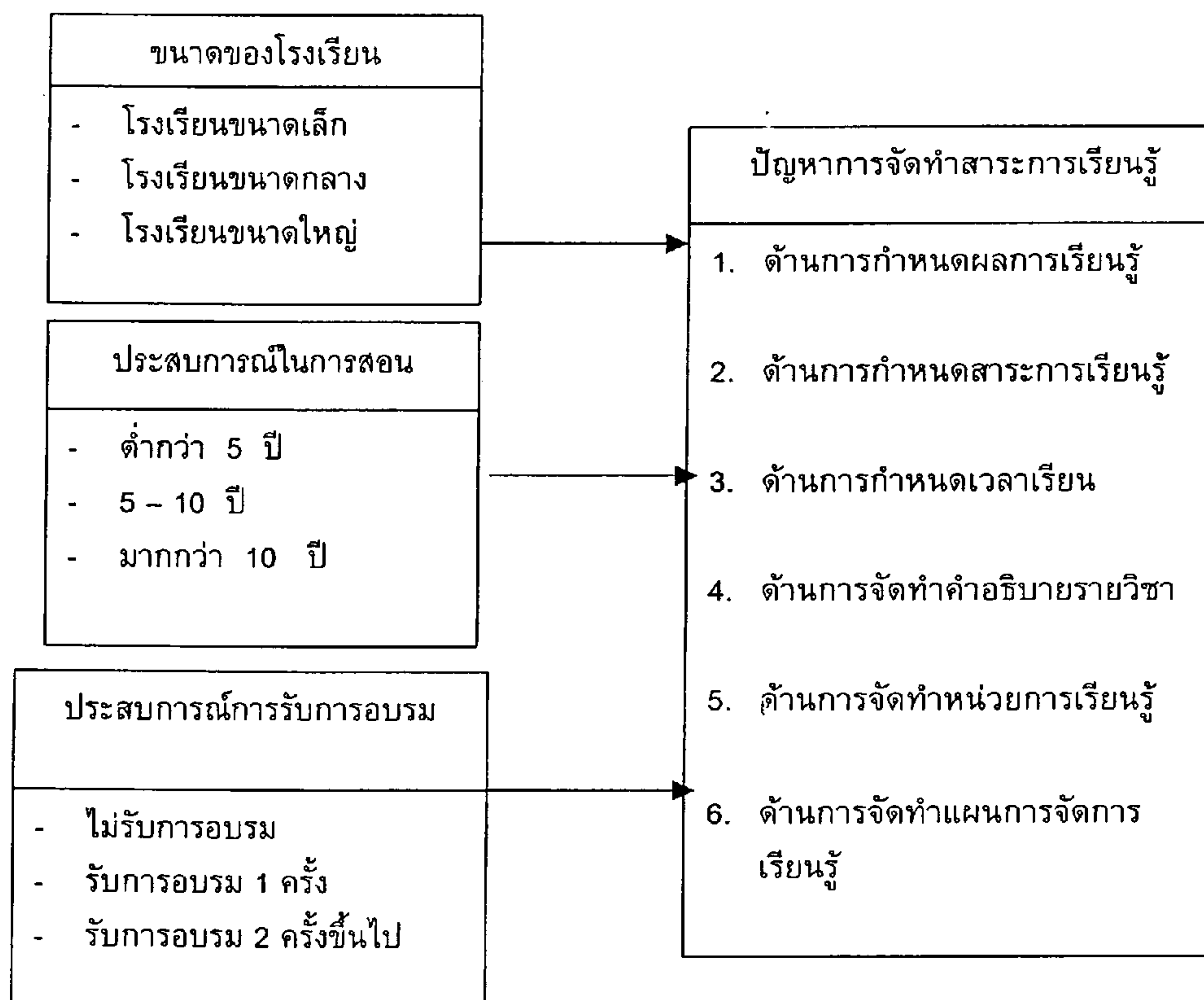
6.3 รับการอบรม 2 ครั้งขึ้นไป หมายถึง ครูที่ได้รับการอบรมด้านการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมาแล้ว 2 ครั้งขึ้นไป ภายในระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดของนักวิชาการ ดังนี้

กรอบแนวคิดในเรื่องการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2545 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (กรมวิชาการ. 2545 : 32-34) ใน 6 ด้าน ดังนี้ คือ 1) การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค 2) การกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค 3) การกำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต 4) การจัดทำคำอธิบายรายวิชา 5) การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ 6) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของเสาวภาคย์ แหลมเพชร (2545 : 88-89) และปราณี ดันติตระกูล (2546 : 81) เพื่อกำหนดเป็นตัวแปรต้น คือขนาดของโรงเรียน ประสบการณ์ในการสอน และประสบการณ์การรับการอบรม

กรอบความคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

✓ สมมติฐานในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกัน
2. ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีปัญหาด้านการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกัน
3. ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ที่มีประสบการณ์การรับการอบรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาต่างกันมีปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามลำดับ
ดังนี้

1. การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี
 - 1.1 สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลพบุรี
 - 1.2 ศูนย์พัฒนาวิชาการ
 - 1.3 โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร
 - 1.4 วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์
 - 1.5 โครงสร้างแผนงาน
 - 1.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในจังหวัดลพบุรี
 - 1.7 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
 - 1.8 ผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำสาระของหลักสูตร
2. หลักสูตรสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา
 - 2.2 ความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา
 - 2.3 ทฤษฎีหลักสูตร
 - 2.4 องค์ประกอบของหลักสูตร
 - 2.5 กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
 - 2.6 ลักษณะของหลักสูตรที่ดี
 - 2.7 การจัดทำสาระของหลักสูตร
 - 2.7.1 ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้
 - 2.7.2 ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้
 - 2.7.3 ด้านกำหนดเวลาเรียน
 - 2.7.4 ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา
 - 2.7.5 ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้
 - 2.7.6 ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี

1.1 สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลพบุรี

สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลพบุรี เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างกรมสามัญศึกษากับโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา และหน่วยงานอื่นมีสายงานขึ้นตรงต่ออธิบดีกรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา. 2543 : 4)

ในสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลพบุรี โดยมีผู้อำนวยการสามัญศึกษา จังหวัดลพบุรี เป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ให้เป็นไปตามนโยบาย คำสั่งแนวทางและแผนปฏิบัติราชการ กรมสามัญศึกษา และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยมีผู้ช่วย ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดลพบุรี จำนวน 2 คน มีหน้าที่ช่วยผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดลพบุรี ปฏิบัติราชการตามที่ได้รับมอบหมาย (สามัญศึกษาจังหวัดลพบุรี. 2545 : 2)

สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลพบุรี แบ่งหน่วยงาน เป็น 4 หน่วยงาน ดังนี้

- 1) ฝ่ายอำนวยการ
- 2) ฝ่ายพัฒนาการศึกษา
- 3) หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา จังหวัดลพบุรี
- 4) กลุ่มงานเทคโนโลยีสารสนเทศและประชาสัมพันธ์

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ทางสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลพบุรี มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในงาน ของกรมสามัญศึกษา ภายในจังหวัดลพบุรี ดังนี้

- 1) เป็นผู้แทนกรมสามัญศึกษาในจังหวัดลพบุรี
- 2) บริหารงานภายในสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลพบุรี
- 3) กำกับ ติดตาม ดูแล สนับสนุน ส่งเสริมการปฏิบัติงานของโรงเรียน

ศูนย์พัฒนาวิชาการ สหวิทยาเขต และกลุ่มโรงเรียน ตามที่อธิบดีกรมสามัญศึกษามอบหมาย

ต่อมา ได้มีพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวงทบวง กรม พ.ศ. 2545 บัญญัติให้กระทรวงศึกษาธิการมีการจัดระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ โดยการรวมกระทรวงศึกษาธิการกับทบวงมหาวิทยาลัยเข้าด้วยกันและปรับกรมในสังกัดต่างๆ โดยโครงสร้างองค์กร การแบ่งส่วนราชการนั้น พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ได้บัญญัติให้กระทรวงศึกษาธิการจัดระบบบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐออกเป็น (1) ระเบียบบริหารราชการในส่วนกลาง (2) ระเบียบบริหารราชการเขตพื้นที่การศึกษา และ (3) ระเบียบบริหารราชการในสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาในระดับปริญญาที่เป็นนิติบุคคล (จรรยาพร ธรณินทร์. 2546 : 1)

สำหรับในส่วนกลางให้มีสำนักงานปลัดกระทรวงและองค์กรหลักที่เป็นคณะบุคคล
ในรูปสภาหรือรูปคณะกรรมการจำนวน 4 องค์กร ได้แก่ :

- 1) สภาการศึกษา
- 2) คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3) คณะกรรมการการอุดมศึกษา
- 4) คณะกรรมการการอาชีวศึกษา

โดยมีสำนักงานของคณะกรรมการองค์กรดังกล่าวอยู่ในกระทรวงศึกษาธิการมี
หน้าที่บริหารจัดการในส่วนงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

ส่วนเขตพื้นที่การศึกษากำหนดให้มีคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษา รับผิดชอบการกำกับ ดูแล ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน รวมทั้งการบริหารและการจัดการ
ศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ
พ.ศ.2546 มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 7 กรกฎาคม 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 1)

ในส่วนของจังหวัดลพบุรีได้แบ่งเขตพื้นที่การศึกษ ออกเป็น 2 เขต

1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ประกอบด้วย อำเภอต่าง ๆ
ในจังหวัดลพบุรี 4 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอท่าม่วง อำเภอโคกสำโรง และอำเภอบ้านหมี่
โดยมีสำนักงานตั้งอยู่ที่สำนักงานการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม จังหวัดลพบุรี อำเภอเมือง
จังหวัดลพบุรี

2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ประกอบด้วย อำเภอต่าง ๆ
ในจังหวัดลพบุรี 7 อำเภอ คือ อำเภอชัยบาดาล อำเภอท่าหลวง อำเภอพัฒนานิคม อำเภอ
ลำสนธิ อำเภอสระโบสถ์ อำเภอโคกเจริญ และอำเภอหนองม่วง สำนักงานตั้งอยู่ที่โรงเรียน
อนุบาล ลำน้ำรายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี

1.2 ศูนย์พัฒนาวิชาการ

ส่วนลักษณะการบริหารงานอื่นๆ ยังคงเดิมคือยังมีศูนย์พัฒนาวิชาการ เพื่อ
ดำเนินการพัฒนาวิชาการกับโรงเรียนมัธยมศึกษาของจังหวัดลพบุรี โดยมีศูนย์พัฒนาวิชาการ
17 ศูนย์ ประกอบด้วย(สามัญศึกษาจังหวัดลพบุรี. 2545 : 8)

- 1) ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย
ตั้งอยู่ที่โรงเรียนพระนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
- 2) ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนวิชาคหกรรม
ตั้งอยู่ที่โรงเรียนพระนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
- 3) ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนงานแนะแนว
ตั้งอยู่ที่โรงเรียนพระนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
- 4) ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาต่างประเทศ
ตั้งอยู่ที่โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

- 5) ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนวิชาพาณิชยกรรม
ตั้งอยู่ที่โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
- 6) ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
ตั้งอยู่ที่โรงเรียนโคกกระทายวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
- 7) ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนงานห้องสมุด
ตั้งอยู่ที่โรงเรียนโคกกระทายวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
- 8) ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์
ตั้งอยู่ที่โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
- 9) ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม
ตั้งอยู่ที่โรงเรียนชัยบาดาลวิทยา อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี
- 10) ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา
ตั้งอยู่ที่โรงเรียนท่าวังวิทยาคาร อำเภอท่าวัง จังหวัดลพบุรี
- 11) ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนวิชาพลานามัย
ตั้งอยู่ที่โรงเรียนดงตาลวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
- 12) ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์
ตั้งอยู่ที่โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี
- 13) ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนกิจกรรมนักเรียน
ตั้งอยู่ที่โรงเรียนพัฒนานิคม อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี
- 14) ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา ก.
ตั้งอยู่ที่โรงเรียนโคกเจริญวิทยา อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี
- 15) ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา ข.
ตั้งอยู่ที่โรงเรียนโคกตูมวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
- 16) ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนวิชาอุตสาหกรรม
ตั้งอยู่ที่โรงเรียนโคกสำโรงวิทยา อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี
- 17) ศูนย์ส่งเสริมสนับสนุนการเรียน
ตั้งอยู่ที่โรงเรียนโคกสำโรงวิทยา อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

ในจังหวัดลพบุรี ได้กำหนดให้โรงเรียนต่างๆ คณะครูอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาการในกลุ่มสาระวิชาต่างๆ กำหนดให้เป็นศูนย์วิชาการขึ้นโดยมีสำนักงานอยู่ที่โรงเรียนนั้น มีหน้าที่พัฒนางานวิชาการในกลุ่มสาระวิชา การประชุมครูอาจารย์ในกลุ่มสาระวิชา การออกข้อสอบเพื่อใช้ร่วมกันทั้งจังหวัด การแข่งขันทักษะความสามารถทางวิชาการ ตลอดจนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร

ข้อมูลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลพบุรี.
2545 : 15)

โรงเรียนนาร่อง การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2545 จังหวัดลพบุรี
คือ โรงเรียนปิยบุตร อำเภอบ้านหมี่

โรงเรียนเครือข่าย การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2545 จังหวัด
ลพบุรี คือ

- 1) โรงเรียนพระนารายณ์ อำเภอเมือง
- 2) โรงเรียนโคกสำโรงวิทยา อำเภอโคกสำโรง
- 3) โรงเรียนชัยบาดาลวิทยา อำเภอชัยบาดาล
- 4) โรงเรียนท่าวังวิทยาคาร อำเภอท่าวัง

โรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรเป็นโรงเรียนที่ได้ดำเนินการ
ใช้หลักสูตรไปก่อนแล้ว เพื่อหาวิธีการที่จะนำหลักสูตรสถานศึกษามาใช้ในโรงเรียนและตลอดจน
หาข้อบกพร่องต่างๆ ในการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.4 วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์

วิสัยทัศน์

โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี เป็นหน่วยงานจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้
ทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนและของชาติ เป็น
แหล่งเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีความรู้คู่คุณธรรม สามารถเกื้อหนุน
ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างต่อเนื่องและหลากหลายโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
และท้องถิ่น (สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลพบุรี 2546 : 4)

พันธกิจ

- 1) ให้บริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง
และมีคุณภาพ
- 2) พัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและส่งเสริม
พัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและความสามารถอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย
- 3) ส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรมผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตลอดจน
ค่านิยมพื้นฐานและความเป็นไทย
- 4) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเข้าสู่มาตรฐานและจรรยาบรรณ
วิชาชีพครู

5) ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ท้องถิ่นในการจัดการศึกษา

6) ส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา สืบค้นภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอน

7) ส่งเสริมและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนและของชาติ

เป้าประสงค์

1) ผู้เรียนในเขตพื้นที่บริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงเต็มตามศักยภาพและมีคุณภาพตามมาตรฐานของโรงเรียนและของชาติ

2) ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและเรียนรู้ตรงตามความสนใจ ความถนัดอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย

3) ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตลอดจนค่านิยมพื้นฐาน และดำรงชีวิตแบบวิถีไทยอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

4) ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้จากกระบวนการสืบค้น การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5) บุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาคุณภาพเข้าสู่มาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู

6) โรงเรียนได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากรในการจัดการศึกษาจากชุมชนและท้องถิ่น

7) ผู้ปกครองชุมชนมีความศรัทธาเชื่อมั่นและพึงพอใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

1.4 โครงสร้างแผนงาน (สามัญศึกษาจังหวัดลพบุรี. 2544 : 4)

สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลพบุรีได้กำหนดโครงสร้างและแผนงานของการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาของจังหวัดลพบุรี ไว้ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมสนับสนุนการให้บริการการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งผู้เรียนปกติและผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในรูปแบบการศึกษาที่หลากหลายโดยระดมและใช้ทรัพยากรจากชุมชนและสร้างเครือข่ายความร่วมมือร่วมกัน

2. ส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นการพัฒนาโรงเรียน ครู กระบวนการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอนที่ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนและของชาติ

3. ส่งเสริมและพัฒนารูปแบบการบริหารที่สอดคล้องกับการกระจายอำนาจ โดยเน้นการมีส่วนร่วมและการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

4. ส่งเสริมและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและรองรับการประเมินจากภายนอก

การจัดการศึกษาในปัจจุบันซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบอยู่ตลอดเวลาทั้งการเปลี่ยนแปลงรูปแบบในการบริหารจัดการเปลี่ยนแปลงลักษณะการบังคับบัญชา ตลอดจนเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการเรียนการสอน ทั้งในระดับประเทศระดับชาติระดับเขตพื้นที่และระดับจังหวัด ดังนั้นในส่วนของการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ของจังหวัดลพบุรี ก็จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกฎระเบียบที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย ในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยปกติแล้วการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาดังแต่ได้เริ่มมีการจัดการอบรมครูผู้สอนเพื่อการพัฒนาหลักสูตรนั้น หน่วยงานที่ดำเนินการจัดการฝึกอบรม เริ่มตั้งแต่กรมสามัญศึกษา สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลพบุรี ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มวิชาในโรงเรียนต่างๆ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ทั้ง 2 เขต โดยยึดแนวทางการพัฒนาหลักสูตร ตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และโครงสร้างของการศึกษาของจังหวัดลพบุรี

1.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในจังหวัดลพบุรี

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลพบุรี (2545 : 18 -19) กล่าวถึงองค์ประกอบส่วนหนึ่งที่น่าจะได้นำมาใช้ในการพิจารณาการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก็คือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้นจึงควรที่จะได้ศึกษารายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) ปีการศึกษา 2544 จังหวัดลพบุรี ของกลุ่มพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษา ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลพบุรี ปรากฏผลดังนี้

1) ในภาพรวมของจังหวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2544 จังหวัดลพบุรี ทุกรายวิชาควรได้รับการพัฒนา เนื่องจากมีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละไม่ถึง 50 และเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2543 ปรากฏว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลง จึงควรที่จะพัฒนาทุกพื้นที่การศึกษา

2) เมื่อนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระดับจังหวัดไปเปรียบเทียบกับระดับเขตการศึกษา และระดับประเทศ พบว่ารายวิชาภาษาไทยระดับจังหวัด มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าค่าระดับคะแนนเฉลี่ยระดับเขตการศึกษา 6 และระดับประเทศ ในขณะที่รายวิชา คณิตศาสตร์ ระดับจังหวัดมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าทั้งระดับเขตการศึกษา 6 และระดับประเทศ สำหรับรายวิชาภาษาอังกฤษ ระดับจังหวัดมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับเขตการศึกษา 6 แต่ ต่ำกว่าระดับประเทศ ดังนั้น จึงควรเร่งพัฒนาในรายวิชาดังกล่าวทุกพื้นที่

3) เมื่อจำแนกเป็นรายสังกัดพบว่ามีเพียงสังกัดสำนักสภาสถาบันราชภัฏที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยในทุกรายวิชาเกินกว่าร้อยละ 50 นอกนั้นทุกสังกัดควรได้รับการพัฒนาในทุกรายวิชาเนื่องจากมีค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำกว่าร้อยละ 50

จากรายงานผลการทดสอบความถนัด ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2544 ของกลุ่มพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลพบุรี (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลพบุรี. 2545 : 17 -18) ปรากฏผลดังนี้

ความสามารถทางภาษา ควรได้รับการพัฒนา เนื่องจากได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำกว่าเกณฑ์การประเมิน และนักเรียนมีความรู้ความสามารถแตกต่างกันมาก และเมื่อเปรียบเทียบกับความสามารถระหว่างปีการศึกษา 2543 และปีการศึกษา 2544 ปรากฏว่านักเรียนมีความสามารถลดลงจึงควรเร่งพัฒนาในทุกพื้นที่การศึกษา

จากผลการทดสอบความถนัดทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2544 ในระดับโรงเรียน โดยโรงเรียนควรเร่งรัดพัฒนาในความสามารถแต่ละด้านที่มีผลการประเมินต่ำกว่าเกณฑ์

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในระดับชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและควรที่จะได้มีการพัฒนาการเรียนการสอนทุกพื้นที่ ซึ่งจากรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่นักเรียน เรียนในหลักสูตรเก่า ซึ่งกำลังจะหมดไปในปีการศึกษา 2547 ดังนั้นจึงควรที่จะได้นำมาเพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบและศึกษาในการพัฒนาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

1.7 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้เผยแพร่ ทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และแนวการใช้หลักสูตรทุกรูปแบบได้แก่ การจัดประชุมจัดทำเอกสารหลักสูตรมากกว่า 23 รายการ ตลอดจนสื่อสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุ โทรทัศน์ วีดีโอ ฯลฯ เพื่อให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาได้ ทั้งนี้มีสถานศึกษาจำนวน 2,182 แห่ง ใช้หลักสูตรก่อนในปีการศึกษา 2545 ในลักษณะการทดลองรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งสถานศึกษาเหล่านั้นต้องจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาขึ้น ทำให้พบว่า มีสถานศึกษาบางแห่งไม่มีความมั่นใจว่าหลักสูตรสถานศึกษาที่จัดทำจะมีความถูกต้องตามหลักวิชา มีความยากง่าย มากน้อย เหมาะสมกับวัยของ ผู้เรียนหรือไม่ (นิภา แยมวจิ. 2546 : 1)

กระทรวงศึกษาธิการ โดยคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ ซึ่งมีนางสิริกร มณีรินทร์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานคณะกรรมการที่ปรึกษาได้มอบหมายให้อนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จัดทำผังมโนทัศน์ สาระการเรียนรู้รายปี / รายภาค และเอกสารแนวการจัดสาระการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ชั้น สาระการเรียนรู้รายปี / รายภาค และผังมโนทัศน์ที่จัดทำขึ้นจะจัดพิมพ์และส่งให้สถานศึกษาทุกแห่งประมาณเดือนมีนาคม 2546 และทยอยนำลงเว็บไซต์ของสถาบันราชภัฏ / กระทรวงศึกษาธิการด้วย เพื่อให้สถานศึกษานำไปตรวจสอบเทียบเคียงกับหลักสูตรสถานศึกษาที่โรงเรียนจัดทำในสัดส่วนประมาณร้อยละ 70 โดยยึดหยุ่น

ตามธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนอีกประมาณร้อยละ 30 ในสถานศึกษาจัดทำในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาใน ชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการ โดยรัฐมนตรีว่าการ ได้ลงนามในประกาศกระทรวงศึกษาธิการในเรื่องดังกล่าว ซึ่งกรมวิชาการได้แจ้งประกาศ เรื่อง การกำหนดรายละเอียดสาระการเรียนรู้แกนกลาง ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. ให้สถานศึกษาทราบแล้ว โดยแจ้งผ่านทางศึกษาธิการจังหวัด สำนัการศึกษาจังหวัด ประถมศึกษาจังหวัดและหน่วยงานต้นสังกัด

หลังจากที่ในส่วนกลางกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2546 การจัดทำหลักสูตรแกนกลาง ในระบบ 70/30 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 1)

สำนักงานสำนัการศึกษาจังหวัดลพบุรีก็ได้เร่งดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยการจัดการอบรมครูจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เนื่องจากในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาได้เริ่มใช้ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 หลาย ๆ ส่วนต้องดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการเรียนการสอนระบบใหม่ คือการใช้หลักสูตรใหม่ ซึ่งเป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โดยได้ดำเนินการ สั่งการให้มีการจัด การอบรมให้ความรู้เรื่องการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งแบ่งการอบรมออกเป็น 3 ระดับคือ โรงเรียนต่าง ๆ ดำเนินการจัดการอบรมเอง ศูนย์วิชาการตามกลุ่มสาระวิชาต่าง ๆ และ สหวิทยาเขตเป็นผู้จัด และจังหวัดดำเนินการจัดการอบรม

เนื่องจากในสภาพการณ์ปัจจุบันโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษายังขาดความพร้อมและข้อมูลต่าง ๆ ในเรื่องของหลักสูตรการศึกษาดังนั้นสำนัการศึกษาจังหวัดลพบุรี ร่วมกับหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสำนัการศึกษา เขตการศึกษา 6 ได้จัดให้มีการ อบรมเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาความพร้อมในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ปี 2546 การอบรม โดยเน้นถึงการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนและการรองรับถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้น ประกอบกับทางกรมวิชาการได้จัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้นสำนังานสำนัการศึกษาจังหวัดลพบุรี จึงได้จัดการอบรมข้าราชการครู ที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชาต่าง ๆ เข้ารับการ อบรมเรื่องการจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 70 / 30 นั้น เพื่อให้แนวทางที่จะนำไปขยายผลต่อเพื่อนครูในโรงเรียน ในการอบรมหลักสูตรสถานศึกษาที่ต้องการที่จะให้ผู้สอนได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปปฏิบัติได้นั้นควรที่จะได้มีการอบรมเรื่อง การจัดทำสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มวิชา

1.8 ผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำสาระของหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยเฉพาะมาตรา 27 วรรคหนึ่ง ซึ่งได้กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น เพื่อความเป็นไทยและความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ และมาตรา 27 วรรคสอง ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตร (กรมวิชาการ. 2545 : 3) ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชนสังคม และประเทศชาติ ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในส่วนที่เป็นแกนกลาง ที่มีโครงสร้างหลักสูตรที่ยืดหยุ่น ที่สามารถที่จะนำไปใช้ให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในพื้นที่และท้องถิ่นได้ ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน กรมวิชาการ เป็นเลขานุการ และมีอนุกรรมการอีกจำนวน 12 คน ประกอบด้วย คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คณะกรรมการจัดทำรายละเอียดสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คณะอนุกรรมการพัฒนาหลักสูตรและปฏิรูปการเรียนรู้อิสลามศึกษา คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่ม ผู้ด้อยโอกาสและผู้พิการ คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ ดังกล่าวนับว่าเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา มีองค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอก กระทรวงศึกษาธิการ ผู้มีความรู้เฉพาะสาขา รวมทั้งองค์กรและเครือข่ายได้พัฒนาสาระการเรียนรู้แกนกลาง โดยเสริมสร้างจุดแข็งของหลักสูตรเดิม และปรับปรุงจุดอ่อนอันได้แก่ ความซ้ำซ้อน ปรับปรุงให้สอดคล้องกับช่วงชั้นวุฒิภาวะของเด็ก จัดทำผังมโนทัศน์ของแต่ละสาระซึ่งจะทำให้สถานศึกษาเข้าใจนำไปใช้เทียบเคียง ตรวจสอบ ปรับปรุงใช้กับหลักสูตรสถานศึกษา อีกทั้งสามารถบูรณาการเชื่อมโยงสาระทั้งภายในแต่ละสาระและบูรณาการแบบข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตลอดจนพัฒนาส่วนที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นและชุมชน นอกจากนี้ยังจัดทำเอกสารการจัดสาระการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ที่ยาก จัดทำเอกสารแบบเรียนทุกกลุ่มวิชา ตลอดจนชุดฝึกอบรมครู เพื่อให้สถานศึกษามีความมั่นใจในการ

จัดทำและใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและมีระบบที่จะร่วมวางแผนอบรมครูเพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป

ในส่วนของสถานศึกษานั้น สถานศึกษาจะต้องดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยแต่ละสถานศึกษาต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขึ้น (กรมวิชาการ. 2545 : 15) โดยควรจะประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นประธาน ฝ่ายวิชาการ เป็นกรรมการและเลขานุการ และมีครูอาจารย์ในกลุ่มสาระต่างๆ ทั้ง 8 กลุ่มสาระ คือ ครูอาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ครูอาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ครูอาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ครูอาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ครูอาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ครูอาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ครูอาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ครูอาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และที่สำคัญจะต้องให้มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำด้วย ดังนั้นสถานศึกษาต่างๆ จะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป

2. หลักสูตรสถานศึกษา

2.1 ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาดังนั้นการที่จะศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรนั้น จะต้องทำความเข้าใจถึงความหมายของหลักสูตรให้ชัดเจนเสียก่อนทั้งนี้เพราะมีนักวิชาการ นักการศึกษาได้ให้ความหมายของหลักสูตรที่แตกต่างกันออกไปซึ่งจะได้กล่าวต่อไปนี้

คำว่า "หลักสูตร" แปลมาจากคำในภาษาอังกฤษว่า "curriculum" ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า "currere" หมายถึง "running course" หรือเส้นทางที่ใช้วิ่งแข่งต่อมาได้นำศัพท์นี้มาใช้ในทางการศึกษาว่า "running sequence of course or learning experience" (Armstrong. 1989 : 2)

ธีรารัง บัวศรี (2532 : 6) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตร คือแผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดมุ่งหมายการจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมและประมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

เปรี๊ยะ กิจรัตน์ (2532 : 13) หลักสูตร ตามความหมายอย่างแคบ หมายถึง รายวิชาต่าง ๆ ที่เด็กต้องเรียนไปตามลำดับชั้นระหว่างอยู่ในโรงเรียน ความหมายอย่างกว้าง หมายถึง มวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียนรวมถึงกิจกรรมการเรียน กิจกรรมนอกหลักสูตร สิ่งที่สังคมมุ่งหวังให้เด็กได้รับวิถีทางต่าง ๆ เพื่อนำเด็กไทยไปสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษา

ชูศรี สุวรรณโชติ (2542 : 41) หลักสูตร คือ ประมวลประสบการณ์ทุกชนิด ที่ครูสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคม อย่างมีความสุขและเจริญงอกงาม

บรรพต สุวรรณประเสริฐ (2544 : 14-15) หลักสูตรนั้นสามารถมองในจุดเน้นที่ แตกต่างกันไป แต่สามารถให้ความหมายได้เป็น 4 ลักษณะคือ หลักสูตรหมายถึง รายวิชา หรือเนื้อหาสาระที่ใช้สอนมวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียนกิจกรรมการเรียนการสอน สิ่งที่สังคมคาดหวังหรือมุ่งหวังจะให้ผู้เรียนได้รับ

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2544 : 2) หลักสูตรสถานศึกษา เป็นแผนหรือแนวทาง หรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริม ให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ ศักยภาพสูงสุดของตน รวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคม และโลก อย่างมีความสุข ดังนั้น หลักสูตรสถานศึกษาประกอบด้วยการเรียนรู้และประสบการณ์อื่น ๆ ที่ สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ ทั้งรายวิชา ที่เป็นพื้นฐานและรายวิชาที่ต้องการเรียนเพิ่มเติมเป็นรายปีหรือรายภาค จัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน ในแต่ละปีหรือภาค และกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากจุดหมายของหลักสูตร การศึกษา ขั้นพื้นฐาน

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 9-14) หลักสูตรนั้นถ้าจะให้ความหมายที่ชัดเจนจะแบ่งได้ เป็น 7 สถานะ คือ สถานะที่เป็นวิชาและเนื้อหาสาระที่จัดให้แก่ผู้เรียน สถานะที่เป็นเอกสารหลัก สูตร สถานะที่เป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้แก่ผู้เรียน สถานะที่เป็นแผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ที่คาดหวังแก่นักเรียน สถานะที่เป็นมวลประสบการณ์ สถานะที่เป็นจุดหมาย ปลายทาง และสถานะที่เป็นระบบการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

จากความหมายของหลักสูตรตามที่นักวิชาการได้กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า หลักสูตรหมายถึง “ข้อกำหนดเกี่ยวกับการให้การศึกษา แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปสู่ จุดหมายที่กำหนดไว้” ซึ่งข้อกำหนดที่ว่านั้นประกอบไปด้วยการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การกำหนดสาระการเรียนรู้ การกำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต การจัดทำคำอธิบายราย วิชา การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งถ้าผู้เรียนสามารถผ่านข้อ กำหนดได้แล้วหมายถึงว่าผู้เรียนได้พัฒนาไปสู่จุดหมายที่กำหนด

2.2 ความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา

ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรเป็นองค์ประกอบอันสำคัญอย่างยิ่งของการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาประเภทใดและระดับใดก็ตีจะขาดหลักสูตรเสียไม่ได้ เพราะหลักสูตรจะเป็นโครงร่างกำหนดไว้ว่าจะให้เด็กได้รับประสบการณ์อะไรบ้างจึงจะเป็นประโยชน์ต่อเด็กและสังคม หลักสูตรเป็นแนวทางที่จะสร้างความเจริญเติบโตให้ผู้เรียน นอกจากนี้หลักสูตรยังเป็นเครื่องชี้ให้เห็นโฉมหน้าของสังคมในอนาคตว่าจะเป็นอย่างไรอีกด้วย

นักการศึกษาชาวอเมริกัน ได้กล่าวเน้นความสำคัญของหลักสูตรว่า “ หลักสูตรเป็นเสมือนเครื่องนำทางให้เด็กไปสู่จุดหมาย หลักสูตรไม่ใช่เป็นแต่เพียงแนวการเรียนเท่านั้น ยังรวบรวมรายการและปัญหาต่าง ๆ ไว้อีกด้วย หลักสูตรไม่ใช่เนื้อหาวิชาแต่เป็นกิจกรรม ทั้งหมดที่นำเข้ามาในโรงเรียน”

ในการจัดการศึกษาที่ดีและจะบรรลุเป้าหมายได้นั้นต้องอาศัยหลักสูตรเป็นเครื่องมือ นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ถ้าปราศจากหลักสูตรแล้วการจัดการศึกษาจะไม่มีวันสำเร็จลุล่วงไปตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ได้เลยดังนั้นหลักสูตรที่สมบูรณ์จึงเปรียบเสมือนหัวใจสำคัญของการศึกษาทีเดียว

ใจทิพย์ เชื้อรัตน์พงษ์ (2539 : 11) ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ว่า การที่จะทราบว่าการศึกษาในระดับต่าง ๆ จะดีหรือไม่ดีสามารถศึกษาได้จากหลักสูตรการศึกษาในระดับต่าง ๆ ของประเทศ เพราะหลักสูตรเป็นเครื่องมือในการปรับจุดหมายและนโยบายทางการศึกษาของชาติเข้าสู่การปฏิบัติให้การเรียนการสอนเป็นไปตามความมุ่งหมายของการศึกษา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ หลักสูตรเป็นเครื่องชี้นำทางในการจัดความรู้และประสบการณ์แก่ผู้เรียนซึ่งครูจะต้องปฏิบัติตามเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มุ่งสู่จุดหมายเดียวกันหลักสูตรจึงเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา และเป็นเครื่องมือชี้ถึงความเจริญของชาติ ถ้าประเทศใดมีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัยและมีประสิทธิภาพคนในประเทศนั้นก็ย่อมมีความรู้ มีคุณภาพและศักยภาพในการพัฒนาประเทศได้อย่างเต็มที่

หลักสูตรสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการช่วยพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน สามารถชี้แนะให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้พยายามจัดมวลงประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์บรรลุตามจุดหมายของการจัดการศึกษา

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2544 : 3) กล่าวว่าสถานศึกษาจะต้องทำงานร่วมกับครอบครัวและชุมชน ท้องถิ่น วัด หน่วยงานและสถานศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดผลตามจุดหมายของหลักสูตรสองประการ ซึ่งจุดหมายทั้งสองประการนี้ให้แนวทางที่สำคัญผู้สอน ซึ่งสถานศึกษาต้องพัฒนาหลักสูตรภายในบริบทและแนวทางนั้น ๆ ดังนี้

1) หลักสูตรสถานศึกษาควรพัฒนาให้เด็กเกิดความสุขและความเพลิดเพลินในการเรียนรู้เปรียบเสมือนเป็นวิธีสร้างกำลังใจให้เกิดความก้าวหน้าแก่ผู้เรียนให้ได้มากที่สุด มีความรู้สูงสุด สำหรับผู้เรียนทุกคน ควรสร้างความเข้มแข็ง ความสนใจ และประสบการณ์ให้ ผู้เรียนและพัฒนาความมั่นใจ ให้เรียนและทำงานได้อย่างเป็นอิสระและร่วมใจกัน ควรให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้สำคัญ ๆ ในการอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น ได้ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยี สื่อสาร ส่งเสริมจิตใจที่อยากรู้อยากเห็น และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล

2) หลักสูตรสถานศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคมและวัฒนธรรม และโดยเฉพาะพัฒนาหลักการในการจำแนกระหว่างถูกและผิด เข้าใจและศรัทธาในความเชื่อของตน ความเชื่อและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อตัวบุคคลและสังคม หลักสูตรสถานศึกษาต้องพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและความอิสระของผู้เรียนและช่วยเหลือให้เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ สามารถช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นธรรมขึ้นมีความเสมอภาคควรพัฒนาความตระหนัก เข้าใจ และยอมรับสภาพแวดล้อมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ ยึดมั่นในข้อตกลงร่วมกันต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งในระดับส่วนตน ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับโลก หลักสูตรสถานศึกษาควรสร้างให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเป็นผู้บริโภคที่ตัดสินใจแบบมีข้อมูล และเป็นอิสระ และเข้าใจในความรับผิดชอบ

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 16) ได้สรุปความสำคัญของหลักสูตรได้เป็นข้อๆ ดังต่อไปนี้

- 1) หลักสูตรเป็นเสมือนเป้าหมายพลเมืองให้มีคุณภาพ
- 2) หลักสูตรเป็นมาตรฐานของการจัดการศึกษา
- 3) หลักสูตรเป็นโครงการและแนวทางในการให้การศึกษา
- 4) ในระดับโรงเรียนหลักสูตรจะให้แนวปฏิบัติแก่ครู
- 5) หลักสูตรเป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญงอกงามและการพัฒนาการของเด็กตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา
- 6) หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ว่า ผู้เรียนและสังคมควรจะได้รับสิ่งใดบ้างที่จะเป็นประโยชน์แก่เด็กโดยตรง
- 7) หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดว่า เนื้อหาวิชาอะไรบ้างที่จะช่วยให้เด็กมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างราบรื่นเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติและบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม
- 8) หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดว่า วิธีการดำเนินชีวิตของเด็กให้เป็นไปด้วยความราบรื่นและผาสุกเป็นอย่างไร
- 9) หลักสูตรย่อมทำนายลักษณะของสังคมในอนาคตว่าจะเป็นเช่นไร

10) หลักสูตรย่อมกำหนดแนวทางความรู้ความสามารถ ความประพฤติ ทักษะ และเจตคติของผู้เรียนในอันที่จะอยู่ร่วมในสังคม และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและชาติบ้านเมือง

จากแนวความคิดของนักการศึกษาที่กล่าวมานั้นจะเห็นได้ว่าหลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษา การที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะได้รับความรู้และบรรลุวัตถุประสงค์ตามจุดหมายปลายทางที่ตั้งไว้จะต้องมีสิ่งที่จะเป็นตัวชี้แนวทางในการปฏิบัติ หลักสูตรจึงเปรียบเสมือน กฎหมายแม่บทในการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรจะเป็นตัวกำหนด ขอบเขต ตัวบ่งชี้แนวทาง ในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนหรือสถาบันต่าง ๆ ที่มีการจัดการเรียนการสอน จะต้องหลักสูตรเป็นตัวกำหนด และในสภาพปัจจุบันนี้นั้น การกำหนดหลักสูตร จะต้องยึดเอาสภาพของท้องถิ่นเป็นหลัก สภาพท้องถิ่นมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร การกำหนดหลักสูตรต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามสภาพแวดล้อมอยู่เสมอ ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่ ปฏิบัติการสอนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องรู้จักและสามารถจัดทำหลักสูตรใช้ในสถานศึกษาได้

2.3 ทฤษฎีหลักสูตร

การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน ซึ่งต้องมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงให้ทันกับ สภาพแวดล้อมของสังคม ซึ่งมีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ยิ่งในยุคของการปฏิรูปการศึกษา ในปัจจุบัน เป็นยุคที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร แต่จะอย่างไรก็ตาม ในการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตร ไม่ว่าจะยุคใดสมัยใดก็ตามสิ่งที่จะเป็นเครื่องช่วยยึดเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรก็คือทฤษฎี ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตร และเนื่องจากมีหลายทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการเรียนรู้ ซึ่งแต่ละทฤษฎีก็ให้ทัศนะแตกต่างกันออกไปดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำเอาเฉพาะทฤษฎีที่มีความทันสมัยต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน และมีความสอดคล้องกับแนวทางของหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งจะได้กล่าวต่อไป

ธำรง บัวศรี (2542 : 107) เห็นว่าทฤษฎีสัมพันธ์ต่อเนื่อง (The Association Theory) นั้นมีความหมายต่อการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรอย่างยิ่ง จึงสรุปแนวความคิดของ ทฤษฎีสัมพันธ์ต่อเนื่อง ไว้เป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) การเรียนรู้เป็นกระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า การตอบสนองของอินทรีย์ การเรียนรู้จะมากหรือน้อย เร็วหรือช้า ขึ้นอยู่กับการวางเงื่อนไขและการเสริมแรง
- 2) การเรียนรู้ควรเริ่มจากสิ่งที่ย่างไปสู่สิ่งที่สลับซับซ้อน โดยแยกเรียนทีละส่วน และไม่จำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยๆ เหล่านั้น
- 3) ประสบการณ์ในอดีตมีความสำคัญต่อการเรียนรู้มาก เพราะเป็นสิ่งที่แสดงถึงพื้นฐานความพร้อมของผู้เรียน

4) ประสบการณ์ปัจจุบันที่ให้ผู้เรียน มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่าประสบการณ์ในอดีต ถ้าผู้เรียนได้รับความพึงพอใจก็จะเรียนรู้ได้เร็ว

5) การเรียนรู้แบบการตอบสนองต่อสิ่งเร้า เหมาะแก่การเรียนรู้เพื่อสร้างนิสัย และทักษะเป็นอย่างๆ

ความหมายที่มีต่อหลักสูตร การออกแบบและการพัฒนาหลักสูตรหลายเรื่องนักพัฒนาหลักสูตรที่ยึดทฤษฎีสัมพันธ์ต่อเนื่องเป็นหลักย่อมคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1) ในการกำหนดเนื้อหาวิชาจะต้องเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก จากสิ่งที่ไม่สลับซับซ้อนไปสู่สิ่งที่สลับซับซ้อน และจากสิ่งที่เป็นรูปธรรมไปสู่สิ่งที่เป็นนามธรรม

2) ประสบการณ์ ที่จัดให้ผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้จะต้องพิจารณาถึงความต่อเนื่องและให้เป็นประสบการณ์ที่สร้างความพึงพอใจให้กับผู้เรียน

3) เนื้อหาวิชาและประสบการณ์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ควรจัดเป็นกลุ่มย่อยๆ เพื่อง่ายแก่การเรียนรู้และช่วยให้ผู้เรียนเกิดกำลังใจ เป็นการเสริมแรงให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น เช่น จัดเป็นกลุ่มประสบการณ์หรือเป็นแบบเรียนสำเร็จรูปที่เรียกว่า โปรแกรมการเรียน เป็นต้น

4) เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่แน่นแฟ้นควรออกแบบหลักสูตรให้ผู้เรียนต้องนำเนื้อหาสาระอย่างเดียวกันมาใช้เป็นระยะๆ จนติดเป็นนิสัย

รุจิร ภูสาระ (2545 : 28) ได้กล่าวถึงทฤษฎีของทอลแมน (Edward Tolman) ที่ผสมผสานทฤษฎีพฤติกรรมนิยมกับทฤษฎีเกสโตลท์เข้าด้วยกัน ซึ่งแนวคิดของทฤษฎีนี้นำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรได้ดังต่อไปนี้

1) การกำหนดจุดมุ่งหมายของวิชา ควรกำหนดให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน

2) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนตัดสินใจ เลือกวิธีการที่จะนำไปสู่เป้าหมาย ด้วยตัวเขาเอง

3) ผู้สอนมีหน้าที่เสนอแนะผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่ควรจะเป็น

4) เมื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แล้ว จะสามารถนำไปแก้ปัญหาในสิ่งที่คล้ายๆ กับสิ่งที่ประสบมาแล้วด้วยตัวเขาเอง

ชูศรี สุวรรณโชติ (2542 : 84) ได้สรุปแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรเป็นแนวคิดใหม่ที่นักการพัฒนาหลักสูตรได้นำมาใช้ ทฤษฎีหลักสูตรเป็นการผสมผสานทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเข้ามาไว้ด้วยกันกำหนดขึ้นเพื่อการนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีหลักสูตรจึงเป็นการพิจารณานำเอาการพัฒนาการของมนุษย์เข้ามาใช้ เป็นการจัดและแยกประเภทของเหตุการณ์ต่างๆ และโยงความสัมพันธ์กับเหตุการณ์นั้นนำมาใช้ และพิจารณาโครงสร้างและเนื้อหาวิชาที่เหมาะสมนำมาบรรจุไว้ในหลักสูตรด้วยการคำนึงถึงความ

สอดคล้องตามสภาพการณ์ต่าง ๆ ทั้งในส่วนของผู้เรียนและในส่วนของสังคม การนำทฤษฎี
หลักสูตรไปใช้จะประกอบด้วยการจัดประเภท การวางแผน การประเมินค่า และการปฏิบัติ

ทฤษฎีหลักสูตรจึงหมายถึง กระบวนการทุกอย่างที่จำเป็นในการที่ทำให้เกิด หลักสูตร
ขึ้นมาใช้ในระบบของการจัดการศึกษาโดยเฉพาะในระบบของโรงเรียนทฤษฎีหลักสูตรจึงกล่าว
ได้อีกอย่างหนึ่งว่า เป็นระบบหลักสูตรประการแรกคือ การวางหลักสูตร หรือการสร้างหลักสูตร
หรือการจัดทำหลักสูตร ในประการที่สองคือ การใช้หลักสูตร หรือการนำเอาหลักสูตรไปใช้ และ
ประการที่สามคือ การประเมินผลหลักสูตร การประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตร

บรรพต สุวรรณประเสริฐ (2544 : 30) ได้เสนอแนะแนวคิดทฤษฎีของกิลฟอร์ด
(Guilford) ที่กำหนดโครงสร้างในการพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาซึ่งเป็นรูปแบบสามมิติ
โดยมีส่วนแรกเป็นเรื่องเกี่ยวกับความสามารถที่ต้องการ ส่วนที่สองเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่
ต้องการ และส่วนที่สามเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับผลที่ต้องการ

ส่วนที่ 1 ความสามารถที่ต้องการ แบ่งเป็น 5 ส่วน คือ

- 1) ความรู้ หมายถึง การที่ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนโดยเน้นให้ผู้เรียนสามารถ
นำความรู้ไปอธิบายสถานการณ์ในชีวิตประจำวันได้
- 2) ความจำ หมายถึง ความสามารถจำเรื่องราวที่ได้ศึกษาไปแล้วและนำ
ความรู้นั้นไปใช้ได้ในทุกสถานการณ์
- 3) การสรุปความคิด หมายถึงการที่ผู้เรียนสามารถนำความคิดที่ได้ศึกษาไป
แล้ว และสรุปให้เป็นลักษณะเฉพาะเรื่องนั้นๆ ได้
- 4) การขยายความคิด หมายถึง การที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจถึงความสัมพันธ์
ระหว่างเรื่องที่ศึกษากับเรื่องอื่นๆ และสามารถนำความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาไปกำหนดรูปแบบ
ของความคิดเพื่อปรับไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้
- 5) การประเมินผลความคิด หมายถึง การที่ผู้เรียนสามารถ ตัดสินใจได้ว่า
ความรู้ ที่ศึกษาไปนั้นได้ผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ส่วนที่ 2 เนื้อหาที่ต้องการ แบ่งออกเป็น 4 ส่วนคือ

- 1) การแสดงด้วยรูปภาพ หมายถึง ความรู้ตามเนื้อหาที่ผู้เรียนได้ศึกษานั้น
ผู้เรียนสามารถอธิบายออกมาเป็นรูปภาพเพื่อให้เป็นที่ประจักษ์ได้ว่าผู้เรียนมีความเข้าใจมาก
น้อยเพียงใด
- 2) การแสดงด้วยสัญลักษณ์ หมายถึง ความรู้ตามเนื้อหาที่ผู้เรียนศึกษานั้น
ผู้เรียนสามารถอธิบายออกมาเป็นสัญลักษณ์ได้
- 3) การตีความหมาย หมายถึง ความรู้ตามเนื้อหาที่ผู้เรียนได้ศึกษานั้น ผู้เรียน
สามารถขยายความของสิ่งที่ศึกษาให้กระจ่างชัดขึ้นได้

4) การปฏิบัติเชิงพฤติกรรม หมายถึง ความรู้ตามเนื้อหาที่ผู้เรียนได้ศึกษาไปนั้นทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งแสดงให้เห็นผลของการเรียนในเชิงปฏิบัติการ

ส่วนที่ 3 ผลที่ต้องการ หมายถึง ผลผลิตที่เกิดจากการเรียนการสอนของครู ที่เป็นความต้องการเชิงความรู้ที่ควรเกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ซึ่งแบ่งเป็นส่วนย่อยๆ ได้ 6 ส่วน ดังนี้

1) การจัดเป็นหน่วยเดียวกัน หมายถึง การที่ผู้เรียนสามารถจัดได้ว่าเนื้อหาใน หัวข้อต่างๆ ที่ได้ศึกษาไปแล้วนั้น เรื่องใดควรเป็นเรื่องประเภทเดียวกัน

2) การแบ่งกลุ่มได้ หมายถึง การที่ผู้เรียนสามารถแบ่งเนื้อหาเรื่องต่างๆ ที่ศึกษาไปนั้นให้เป็นหมวดหมู่ได้

3) การกำหนดความสัมพันธ์ หมายถึง การที่ผู้เรียนสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของเนื้อหาหรือเรื่องต่างๆ ที่ได้ศึกษาไปแล้วได้

4) การกำหนดระบบ หมายถึง การที่ผู้เรียนสามารถกำหนดระบบของเนื้อหา หรือเรื่องต่างๆ ที่ศึกษาไปแล้วได้

5) การเปลี่ยนรูปแบบ หมายถึง การที่ผู้เรียนสามารถเปลี่ยนรูปแบบของความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาหรือเรื่องต่างๆ ที่ได้ศึกษาไปแล้วนั้น ให้เป็นรูปแบบที่แตกต่างออกไปในรูปแบบต่าง ๆ ได้

6) การนำไปใช้ หมายถึง การที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา หรือเรื่องต่างๆ ที่ศึกษาไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้

2.4 องค์ประกอบของหลักสูตร (Curriculum Component)

จากคำนิยามหรือคำจำกัดความของหลักสูตร นอกจากชี้ให้เห็นว่าหลักสูตรมีสาระสำคัญและมีความหมายอย่างไรแล้ว ยังชี้ให้เห็นถึงองค์ประกอบสำคัญที่มีอยู่แล้วในตัวหลักสูตรด้วย นักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ดังนี้

ธำรง บัวศรี (2542 : 8-9) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรประกอบด้วย

1. เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา (Education Goals and Policies)
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims)
3. รูปแบบและโครงสร้างของหลักสูตร (Types and Structures)
4. จุดประสงค์ของวิชา (Subject Objectives)
5. เนื้อหา (Content)
6. จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Instructional Objectives)
7. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional Strategies)
8. การประเมินผล (Evaluation)

9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Instructional Materials and Media)

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 17) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หมายถึง ความตั้งใจหรือความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้ที่จะผ่านหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสำคัญเพราะเป็นตัวกำหนดทิศทางและขอบเขตในการให้การศึกษาแก่เด็ก ช่วยในการเลือกเนื้อหาและกิจกรรม ตลอดจนใช้เป็นมาตรการอย่างหนึ่งในการประเมินผล

จุดมุ่งหมายของการศึกษามีอยู่หลายระดับ ได้แก่ จุดมุ่งหมายระดับหลักสูตรซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายที่บอกให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรู้เป้าหมายของหลักสูตรนั้น ๆ จุดมุ่งหมายของกลุ่มวิชา วิชาแต่ละกลุ่มจะสร้างคุณลักษณะที่แตกต่างกันให้กับผู้เรียน ดังนั้นแต่ละกลุ่มวิชาจึงมีการกำหนดจุดมุ่งหมายไว้ต่างกัน จุดมุ่งหมายรายวิชาเป็นจุดมุ่งหมายที่ละเอียดเฉพาะเจาะจงกว่าจุดมุ่งหมายกลุ่มวิชา ผู้สอนรายวิชาจะกำหนดจุดมุ่งหมายในการสอนเนื้อหาแต่ละบทแต่ละตอนขึ้น ในรูปของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม แม้ว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษามีหลายระดับดังกล่าวแล้ว แต่จุดมุ่งหมายทุกระดับย่อมสอดคล้องกันและนำไปสู่จุดหมายปลายทางเดียวกัน

2. เนื้อหา

เมื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว กิจกรรมขั้นต่อไป คือ การเลือกเนื้อหา ประสพการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยดำเนินการตั้งแต่การเลือกเนื้อหาและประสพการณ์ การเรียงลำดับเนื้อหาสาระ พร้อมทั้งการกำหนดเวลาเรียนที่เหมาะสม

3. การนำหลักสูตรไปใช้

เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่นการจัดทำวัสดุหลักสูตร ได้แก่ คู่มือครู เอกสารหลักสูตร แผนการสอน แนวการสอน และแบบเรียน เป็นต้น

การจัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดโต๊ะเก้าอี้ห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ในการเรียน จำนวนครูและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

การดำเนินการสอน เป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในขั้นการนำหลักสูตรไปใช้ เพราะหลักสูตรจะได้ผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการสอนของครู ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ในด้านการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ การวัดผลประเมินผล จิตวิทยาการสอนตลอดทั้งปรัชญาการศึกษาของแต่ละระดับ จึงทำให้การเรียนของผู้เรียนบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

4. การประเมินผลหลักสูตร

การประเมินผลหลักสูตร คือ การหาคำตอบว่าหลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายหรือไม่มากนักน้อยเพียงใดและอะไรเป็นสาเหตุ การประเมินผลหลักสูตรเป็นงานใหญ่และมีขอบเขตกว้างขวาง ผู้ประเมินจำเป็นต้องวางโครงการประเมินไว้ล่วงหน้า

กรมวิชาการ (2546 : 2-6) การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดองค์ประกอบของสาระหลักสูตรภาษาอังกฤษคือ

1. สาระ (Strands) คือ กรอบเนื้อหา หรือขอบข่ายองค์ความรู้ที่จัดเป็นหมวดหมู่ของเนื้อหาเฉพาะอย่างเป็นระบบ ซึ่งแตกต่างกันไปตามธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ สาระต่าง ๆ มีความสัมพันธ์ระหว่างกันและควรได้รับการสอนในลักษณะบูรณาการมากกว่าจะแยกสอนทีละสาระ

2. มาตรฐานการเรียนรู้ (Learning Strands) มาตรฐานการเรียนรู้หมายถึง ข้อกำหนด สิ่งที่คาดหวังว่า นักเรียนต้องรู้และสามารถทำได้ ภายในเวลา 12 ปี มีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ ความรู้ ทักษะ กระบวนการและคุณธรรมจริยธรรมค่านิยม ซึ่งกำหนดตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในจุดหมายของหลักสูตร ดังนั้น มาตรฐานการเรียนรู้ จึงเป็นมาตรฐานกลางสำหรับสถานศึกษา ท้องถิ่น และชุมชน นำไปกำหนดหลักสูตร จัดหลักสูตร การสอนและการประเมินผล ให้เป็นแนวเดียวกัน เพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นประสบการณ์ที่มีความเชื่อมโยงต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มาตรฐานการเรียนรู้เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความรู้ และประสิทธิภาพต่าง ๆ ที่นักเรียนสามารถทำได้ในแต่ละสาระ และใช้เป็นมาตรฐานกลาง สำหรับการตรวจสอบ ประเมิน และตัดสินคุณภาพการจัดการเรียนรู้ จำนวนมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละสาระมีไม่เท่ากัน แต่ละมาตรฐานการเรียนรู้ มีความหมายที่ครูผู้สอนควรทำความเข้าใจให้กระจ่าง

3. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (Benchmarks) มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นเป็นตัว บ่งชี้การเรียนรู้ที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้นในตัวผู้เรียน เมื่อเรียนจบแต่ละช่วงชั้น ตามมาตรฐานการเรียนรู้ องค์ประกอบที่สำคัญที่ปรากฏอยู่ในมาตรฐานช่วงชั้น มี 2 ส่วน คือ ทักษะ / กระบวนการ ที่บ่งบอกถึงความสามารถในการปฏิบัติ และเนื้อหา มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นจึงเป็นสิ่งที่บอกให้รู้ว่า นักเรียนทุกคนควรรู้อะไรและสามารถทำอะไรได้ เป็นการให้รายละเอียดเพิ่มเติมจากมาตรฐานการเรียนรู้และระบุมอบเนื้อหาสำหรับครูผู้สอนนำไปจัดการการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนบรรลุระดับประสิทธิภาพที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง จำนวนมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นในแต่ละช่วงชั้นจะมีจำนวนไม่เท่ากัน

4. คุณภาพของผู้เรียน เป็นคุณภาพตามความคาดหวังของหลักสูตรสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมาย โดยกำหนดเป็นองค์ความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมไว้เป็นช่วงชั้นและเมื่อนักเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปีแล้ว จะมีความรู้ความสามารถตามที่กำหนดไว้

ในการจัดทำหลักสูตรการศึกษานั้นส่วนที่จะขาดเสียไม่ได้เลยก็คือ องค์ประกอบของหลักสูตร ดังนั้นนักการศึกษาจึงได้กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งเมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตรของนักการศึกษาจากหลาย ๆ ท่านแล้ว ปรากฏว่ามีความเหมือนกันในวัตถุประสงค์ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วยส่วนที่สำคัญสามส่วนคือ ส่วนที่เป็นโครงสร้างของหลักสูตร ส่วนที่เป็นเนื้อหาและส่วนของผลที่เกิดกับผู้เรียน

2.5 กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งที่จะส่งผลว่าหลักสูตรที่สถานศึกษาจะต้องจัดทำขึ้นนั้น สมบูรณ์แบบมากน้อยเพียงใดมีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการของผู้เรียนชุมชนและสังคมมากน้อยเพียงใด ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

ธำรง บัวศรี (2542 : 152) กล่าวว่า กระบวนการจัดทำหลักสูตรจะต้องดำเนินการให้ได้มาซึ่งองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนั้นกระบวนการจัดทำหลักสูตร จึงประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
2. การกำหนดจุดหมายของหลักสูตร
3. การกำหนดรูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร
4. การกำหนดจุดประสงค์รายวิชา
5. การเลือกเนื้อหา
6. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้
7. การกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้
8. การกำหนดยุทธศาสตร์การเรียนการสอน
9. การประเมินผลการเรียนรู้
10. การจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2544 : 5) กล่าวว่า ภารกิจอันสำคัญยิ่งของสถานศึกษาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาคือกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร เพราะหลักสูตร คือเป็นแผนแม่บทของการดำเนินงานของสถานศึกษา ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
2. การจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา
3. การกำหนดสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี รายภาค

4. การออกแบบการเรียนรู้
5. การออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
6. การกำหนดรูปแบบ วิธีการ เกณฑ์การตัดสินเอกสารหลักฐานการศึกษา
7. การพัฒนาระบบส่งเสริมสนับสนุน
8. การเรียบเรียงเป็นหลักสูตรสถานศึกษา

กรมวิชาการ (2545 : 9) กล่าวถึงกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา มีภารกิจที่สำคัญ หลายอย่างด้วยกัน แต่ภารกิจที่สำคัญในกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาก็คือกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

1. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมาย ของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
3. กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์
4. กำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละช่วงชั้น
5. กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค
6. จัดทำคำอธิบายรายวิชา
7. จัดทำหน่วยการเรียนรู้
8. จัดทำแผนการเรียนรู้
9. กำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
10. กำหนดสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้
11. กำหนดการวัดผลและประเมินผล
12. บริหารจัดการงบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และบุคลากรให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา

จะเห็นได้ว่ากระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในปัจจุบันนี้นั้น ผู้บริหารจะต้องมีส่วนที่จะต้องรับรู้ถึงกระบวนการและขั้นตอนอย่างดียิ่งโดยเฉพาะในเรื่องของการกำหนดวิสัยทัศน์ ซึ่งโดยปกติแล้ววิสัยทัศน์ของโรงเรียนนั้นทุกโรงเรียนจะต้องมีอยู่แล้วและเมื่อหลักสูตรสถานศึกษาต้องกำหนดให้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ขึ้นมาอีกดังนั้นฝ่ายบริหารสถานศึกษาจึงต้องร่วมกับทุกฝ่ายในการบูรณาการให้สามารถไปในแนวทางเดียวกัน นอกจากนั้นแล้วในกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจะต้องมีงบประมาณเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องด้วยซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโดยตรงที่จะต้องให้ความเห็นชอบในส่วนที่เกี่ยวกับงบประมาณต่างๆ นอกจากนั้นแล้วในกระบวนการที่นักวิชาการได้กล่าวถึงนั้นจะเป็นในส่วนที่จะต้องจัดทำร่วมกัน เพื่อให้ได้หลักสูตรสถานศึกษาที่ดีที่มีความสมบูรณ์แบบให้มากที่สุด

2.6 ลักษณะของหลักสูตรที่ดี

หลักสูตรเป็นแนวทางสำคัญในการจัดการเรียนการสอนลักษณะของหลักสูตรที่ดีนั้นจะนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และเกิดสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา หลักสูตร ที่ดีนั้นมีนักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

อุทัย บุญประเสริฐ (2540 : 27) กล่าวว่า หลักสูตรที่ดีนั้นเป็นหลักสูตรที่คำนึงถึงความแตกต่างและความสามารถที่แตกต่างกันของผู้เรียน คำนึงถึงความสามารถที่แตกต่างกันในการเรียนรู้ คำนึงถึงความแตกต่างภายในตัวของผู้เรียน ในความสามารถในการพัฒนาทักษะและการสร้างคุณสมบัติที่พึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตรหลักสูตรจึงได้กำหนดสิ่งที่ต้องการและกำหนดสิ่งที่จำเป็นในขั้นพื้นฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนไว้ในระดับที่มีทางเป็นไปได้เป็นสิ่งที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้จริงกับมนุษย์ปกติในระดับนั้นๆ โดยทั่วไป จึงกล่าวได้ว่า ถ้าโรงเรียนใดสามารถช่วยให้เด็กทั้งหมดหรือเด็กส่วนใหญ่ของโรงเรียนซึ่งถ้ายึดถือตามแนวนพื้นที่โค้งปกติหรือใน Normal Curve Area ก็คือประมาณ 60 – 70 เปอร์เซนต์ ของเด็กหรือผู้เรียนในแต่ละระดับบรรลุผลในขั้นพื้นฐาน หรือในขั้นต่ำตามที่หลักสูตรกำหนดไว้แล้วถึงแม้ว่าโรงเรียนนั้นจะไม่มีเด็กไปชนะเลิศการแข่งขันทางวิชาการใดๆ แม้แต่คนเดียวก็ตาม โดยหลักการทางการศึกษาแล้วน่าจะพิจารณาว่า โรงเรียนนั้น ประสบความสำเร็จอย่างสูง ในการดำเนินงานการศึกษาของโรงเรียน น่าเชื่อถือได้ว่าโรงเรียนมีระบบบริหารและการจัดการทางวิชาการของโรงเรียนที่น่าเชื่อได้ว่ามีคุณภาพสูง

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 19) กล่าวว่า หลักสูตร ที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. ตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษา
2. ตรงตามลักษณะของพัฒนาการของเด็กในวัยต่าง ๆ
3. ตรงตามลักษณะวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและเอกลักษณ์ของชาติ
4. มีเนื้อหาสาระของเรื่องที่สอนบริบูรณ์เพียงพอที่จะช่วยให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น และมีพัฒนาการในทุกด้าน
5. สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน คือ จัดวิชาทักษะ และวิชาเนื้อหาให้เหมาะสมกันในส่วนที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเจริญงอกงามทุกด้าน
6. หลักสูตรที่ดีควรจัดทำขึ้นด้วยความร่วมมือของทุกฝ่าย เพื่อให้ได้ผลดีควรจัดทำเป็นรูปคณะกรรมการ
7. หลักสูตรที่ดีจะต้องยืดหยุ่น ได้ตามความเหมาะสมกับสภาพการณ์ต่างๆ

เช่น

7.1 ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม

7.2 ความเป็นอยู่ การดำรงชีวิต และทรัพยากรธรรมชาติ

7.3 ความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมอันแสดงลักษณะของสังคม

7.4 ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์

7.5 ความเปลี่ยนแปลงทางปรัชญาการศึกษา

7.6 ความเปลี่ยนแปลงแนวความคิดทางจิตวิทยา

7.7 ความเปลี่ยนแปลงในจุดประสงค์ของการศึกษา ซึ่งมุ่งส่งเสริมให้นักเรียนมีสัจการแห่งตน มีมนุษยสัมพันธ์ มีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ ความรับผิดชอบ ในฐานะพลเมืองดี

7.8 วิวัฒนาการทางด้านอุตสาหกรรม ภาวะความเป็นอยู่ของสังคมที่เปลี่ยนไประบบการปกครองประเทศที่เปลี่ยนแปลง

7.9 ความเปลี่ยนแปลงด้านอื่น ๆ ได้แก่ การบริหารการศึกษา อุปกรณ์โสตทัศนศึกษา วิธีสอนและประเมินผลการศึกษา

8. หลักสูตรที่ดีจะต้องให้นักเรียนได้เรียนรู้ต่อเนื่องกันไป และจะต้องเรียงลำดับความยากง่ายไม่ให้ขาดตอนจากกัน

9. หลักสูตรที่ดีจะต้องเป็นประสบการณ์ที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันของเด็ก เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิต เพื่อให้มีความเป็นอยู่อย่างผาสุก

10. หลักสูตรที่ดีจะต้องเพิ่มพูนส่งเสริมทักษะเบื้องต้นที่จำเป็นของเด็ก

11. หลักสูตรที่ดี ย่อมส่งเสริมให้เด็กเกิดความรู้ทักษะ เจตคติ ความคิดริเริ่ม มีความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินชีวิต

12. หลักสูตรที่ดี จะต้องส่งเสริมให้เด็กทำงานเป็นอิสระ และทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะเพื่อพัฒนาให้รู้จักการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย

13. หลักสูตรที่ดีย่อมบอกแนวทาง วิธีสอน และอุปกรณ์สื่อการสอน ประกอบเนื้อหาสาระที่จะสอนไว้อย่างเหมาะสม

14. หลักสูตรที่ดีย่อมมีการประเมินผลอยู่ตลอดเวลาเพื่อทราบข้อบกพร่องในอันที่จะปรับปรุงให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

15. หลักสูตรที่ดีจะต้องจัดประสบการณ์ให้เด็กเกิดความรู้ ความเข้าใจ และมีโอกาสแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ

16. หลักสูตรที่ดีต้องส่งเสริมให้เด็กรู้จักแก้ปัญหา

17. หลักสูตรที่ดีต้องจัดประสบการณ์ที่มีความหมายต่อชีวิตของเด็ก

18. หลักสูตรที่ดีต้องจัดประสบการณ์และกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกอย่างเหมาะสมตามความสนใจ ความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคล

19. หลักสูตรที่ดีจะต้องวางกฎเกณฑ์ไว้อย่างเหมาะสมแก่การนำไปปฏิบัติ และสะดวกแก่การวัดและประเมินผล

หลักสูตรจะมีความหมายอย่างไรก็ตาม สิ่งที่ทุกคนยอมรับก็คือ หลักสูตรมีความสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษา เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นแนวทางในการจัดมวลงประสพการณั้แก่ผู้เรียน อันเปรียบเสมือนแผนที่หรือเข็มทิศที่จะนำทางในการจัดการศึกษาให้บรรลุผล หลักสูตรที่ดี จะต้องมีความชัดเจน เหมาะสมกับผู้เรียนและสังคมซึ่งจะทำให้การนำหลักสูตรไปใช้หรือ การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะฉะนั้นในการจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตร จึงควรถือเป็นงานสำคัญที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือร่วมใจกันดำเนินการเพื่อให้ได้หลักสูตร ใน ระดับต่าง ๆ ที่ดี เพราะถ้าเรามีหลักสูตรที่ดี ถูกต้องเหมาะสมการเดินทางไปสู่จุดหมาย ปลายทางในเรื่องการศึกษาจะเป็นไปได้ด้วยดีราบรื่น สามารถสร้างลักษณะสังคมที่ดีในอนาคตโดยใช้ การศึกษาเป็นเครื่องมืออย่างเต็มภาคภูมิ

2.7 การจัดทำสาระของหลักสูตร

ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นการจัดทำจำต้องดำเนินการโดย โรงเรียนเป็นผู้จัดทำ ผู้ที่สำคัญในสถานศึกษาที่จะมีส่วนที่จะทำให้หลักสูตรสถานศึกษาสำเร็จ ก็คือผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นผู้ที่ให้การสนับสนุนทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านการวางแผนด้าน การจัดสรรงบประมาณ แต่หลักสูตรสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จได้นั้น ส่วนประกอบที่สำคัญก็คือครูผู้สอนในกลุ่มสาระต่าง ๆ ซึ่งทุกสาระจะมีความสำคัญเท่าเทียมกัน ในการจัดทำ สาระของหลักสูตรนั้น สาระใดสาระหนึ่งได้จัดทำสาระของหลักสูตรเสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่อีก สาระหนึ่งยังจัดทำสาระของหลักสูตรยังไม่เสร็จนั้น ก็ยังไม่สามารถที่จะนำมาทำเป็นหลักสูตร สถานศึกษาได้ ดังนั้นการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ครูทุกคนต้องศึกษาและทำความเข้าใจให้ละเอียดโดยยึดหลักการและแนวทางในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดขั้นตอนการจัดทำสาระนั้น (กรมวิชาการ. 2545 : 32-34)

2.7.1 การกำหนดผลการเรียนรู้

ในการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคนั้น ทุกกลุ่มสาระ วิชาต้องกำหนด ในสาระวิชาของผู้สอนเอง โดยยึดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ของกลุ่มสาระที่ จะสอน ดังนั้นครูผู้สอนทุกคนต้องกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีรายภาคซึ่งนักวิชาการได้ เสนอแนวทางดังที่จะได้กล่าวต่อไปนี้

กรมวิชาการ (2545 : 32) การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือ รายภาคนั้น กรมวิชาการได้ให้แนวทางในการปฏิบัติโดยวิเคราะห์จากมาตรฐานการเรียนรู้ช่วง ชั้น ที่กำหนดไว้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ มาจัดเป็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือราย ภาค ที่ระบุถึงความรู้ ความสามารถของผู้เรียน และคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ซึ่งจะเกิด ขึ้นหลังจากการเรียนรู้ในแต่ละปีหรือภาคนั้น การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือราย

ภาคของสาระการเรียนรู้ให้สถานศึกษากำหนดเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสมสอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

บุญชม ศรีสะอาด (2541 : 15) ได้กล่าวถึงลักษณะพฤติกรรมที่คาดหวังว่า หมายถึงพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนได้มีการแสดงออก เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ อย่างแท้จริงหลังจากที่เรียนจบบทเรียนนั้นแล้ว การเขียนพฤติกรรมที่คาดหวังจะต้องใช้คำที่เป็นกริยาเชิงพฤติกรรมซึ่งมีความหมายเฉพาะอย่างเดียว ชัดเจน ไม่กำกวม สามารถสังเกตการกระทำได้โดยตรง ดังตัวอย่างคำกริยาเชิงพฤติกรรมที่ขีดเส้นใต้ไว้ในพฤติกรรม ที่คาดหวังตามตัวอย่าง ต่อไปนี้

นักเรียนสามารถคำนวณโจทย์เลขที่เป็นเศษซ้อนได้ถูกต้อง

นักเรียนสามารถบอกข้อสินค้าออกที่สำคัญของไทยได้ถูกต้อง

เมื่อกำหนดกลุ่มคำที่ควรศึกษามาให้นักเรียนสามารถอธิบายความหมายได้

นักเรียนสามารถระบุคุณลักษณะที่สำคัญของนักวิทยาศาสตร์ได้

กรมวิชาการ (2546 : 10) คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดผลการเรียนรู้รายปี รายภาค ว่าสถานศึกษาสามารถกำหนดผลการเรียนรู้รายปีรายภาคจากการศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นและคุณภาพผู้เรียน เพื่อบ่งบอกถึงความสามารถและความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ความพร้อมของสถานศึกษา และความเหมาะสมของท้องถิ่น แต่เมื่อครบ 3 ปีของแต่ละช่วงชั้น ผู้เรียนจะต้องได้เรียนรู้จนครบทุกมาตรฐานช่วงชั้นที่กำหนด แนวทางในการเขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีรายภาค สรุปได้ดังนี้

วิธีที่ 1 เขียนเหมือนมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นทั้ง 3 ระดับชั้น

วิธีที่ 2 เขียนทักษะกระบวนการที่บ่งบอกถึงความสามารถในการปฏิบัติ (Performance) เหมือนกันทุกปี / ภาค และเขียน เนื้อหา (Content) ให้มีความเข้มแตกต่างกันในแต่ละปี/ภาค

วิธีที่ 3 เขียนเนื้อหา(Content) เหมือนกันทุกปี/ภาค และเขียน ทักษะกระบวนการที่บ่งบอกถึงความสามารถในการปฏิบัติ (Performance) ให้มีความเข้มแตกต่างกันในแต่ละปี/ภาค

วิธีที่ 4 เขียนให้ทักษะกระบวนการที่บ่งบอกถึงความสามารถในการปฏิบัติ (Performance) และ เนื้อหา (Content) ให้มีความเข้มแตกต่างกันในแต่ละปี/ภาค

การเลือกใช้วิธีการเขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ควรคำนึงถึงความเหมาะสม และความเป็นไปได้ไม่จำเป็นต้องใช้วิธีการเขียนแบบเดียวกันสำหรับทุกมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

การเขียนเนื้อหา (Content) อาจกำหนดรายละเอียดหรือไม่ก็ได้ แต่ในการเขียนคำอธิบายรายวิชานิยมใช้เป็น กรอบมโนทัศน์ (concept)

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2525 : 112) ได้ให้แนวในการกำหนดผลการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคนั้นให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการกำหนดผลการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคโดย

1. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่กำหนดไว้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อกำหนดผลการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคในช่วงชั้นที่ 1-3 หรือรายภาคในช่วงชั้นที่ 4 โดย ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจะเป็นสิ่งที่ระบุถึงความรู้ความสามารถของผู้เรียนและคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ซึ่งจะเกิดขึ้นหลังจากการเรียนรู้ในแต่ละปีหรือภาคนั้น

2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคของสาระการเรียนรู้ให้สถานศึกษากำหนดเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสมสอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

3. บางมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นอาจกำหนดให้มีผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพียงบางปีหรือบางภาคเรียนก็ได้ไม่จำเป็นว่าทุกมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นต้องมีผลการเรียนรู้ที่คาดหวังทุกปีหรือทุกภาค แต่เมื่อผู้เรียน เรียนครบทั้ง 3 ปี ในแต่ละช่วงชั้น แล้วต้องบรรลุ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่กำหนดไว้ทั้งหมด

4. ในการจัดการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระในช่วงชั้นที่ 1-3 ได้กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดสาระและกิจกรรมเป็นรายปีโดยให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาแต่ละแห่งจะมีอิสระในการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รายปี สาระการเรียนรู้รายปี ตลอดจนจำนวนเวลาในการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระในแต่ละปี การจัดการเรียนรู้รายปี ตลอดจนจำนวนเวลาในการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระของการศึกษาแต่ละแห่งจึงไม่จำเป็นต้องเหมือนกันแต่ทุกแห่งต้องบรรลุมาตรฐาน การเรียนรู้ช่วงชั้น เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาแต่ละช่วงชั้น

การเขียนผลการเรียนรู้บางข้ออาจจะเขียนซ้ำหรือเหมือนกันได้เนื่องจากเป็นการฝึกทักษะเดียวกัน แต่จะมีความลึกซึ้ง และเชี่ยวชาญขึ้นในชั้นปีหรือภาคเรียนที่สูงขึ้น

บางมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นอาจกำหนดให้มีผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพียงบางปีหรือบางภาคเรียนก็ได้ เนื่องจากเป็นเนื้อหาสาระที่เป็นพื้นฐานของสาระอื่น หรือจบในตัวจึงไม่ต้องเรียนซ้ำ

จากการศึกษาวิธีการกำหนดผลการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคนั้นจะเห็นได้ว่าครูทุกคนที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนทุกคนต้องจัดทำและเขียนขึ้นไว้เพื่อตั้งความหวังไว้ล่วงหน้าว่าถ้าได้ปฏิบัติการสอนไปแล้วผู้เรียนที่เรียนจะได้รับอะไร ซึ่งเป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดกับผู้เรียนต่างจากผลการเรียนที่จะออกมาเป็นตัวเลขหรือเป็นเกรด ดังนั้นในการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคในลำดับแรกนั้นจะต้องศึกษาถึงมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นเสียก่อน โดยเมื่อผู้สอนที่จะทำการสอนในมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระใดช่วงชั้นใดก็ต้องศึกษามาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระนั้น ช่วงชั้นนั้น เสียก่อนหลังจากที่ได้ศึกษาแล้วผู้สอนก็จะทำการวิเคราะห์ เพื่อกำหนดผลการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคต่อไป ขณะนี้ที่เป็นปัญหากับครูผู้สอนในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ก็คือการวิเคราะห์เพื่อกำหนดผลการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค ซึ่งสามารถระบุถึงความรู้ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมและมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และตรงตามเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาดังนั้นน่าจะจะได้ศึกษาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับครูผู้สอน เพื่อหาทางแก้ไขต่อไป

2.7.2 การกำหนดสาระการเรียนรู้

ในการกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคนั้น จะต้องทำต่อจากการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่าในการกำหนดผลการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคนั้น จะต้องศึกษารายละเอียดจากมาตรฐานการเรียนรู้ของแต่ละช่วงชั้นเสียก่อนแล้วจึงจะสามารถที่จะกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคได้ ในส่วนของการกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคก็เป็นในลักษณะเดียวกัน คือจะต้องกลับไปศึกษาจากมาตรฐานการเรียนรู้ของแต่ละช่วงชั้นด้วยแล้วยังจะต้องศึกษารายละเอียด ของผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคในรายวิชาของผู้ที่จะทำการสอนด้วยมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความคิดไว้หลายแนวทางที่จะได้กล่าวต่อไปนี้

กรมวิชาการ (2545 : 32) การกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค สามารถจัดทำโดยวิเคราะห์จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคและให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น รวมทั้งสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน

วัฒนาพร ระบุทับทิม (2545 : 115) ได้กล่าวถึงการกำหนดสาระการเรียนรู้ รายปีหรือรายภาคว่าสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค หมายถึง เนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ใช้เพื่อสื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีคุณภาพตามมาตรฐาน

การเรียนรู้รายปีหรือรายภาค ดังนั้นการกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคสามารถกำหนดได้โดย

1. วิเคราะห์จากสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นที่กำหนดไว้ในตารางการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นเพื่อกำหนดสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น
2. วิเคราะห์ให้สัมพันธ์กับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคที่กำหนดไว้ในตารางการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นเพื่อกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและให้ สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้น รวมทั้งสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน

จะเห็นได้ว่าการกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคนั้น จะต้องศึกษาจากมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ซึ่งจะต้องมีการวิเคราะห์ให้เหมาะสมกับสภาพความรู้ความสามารถของนักเรียน ของผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้ได้เนื้อหาสาระที่ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรรวมทั้งสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน สาระการเรียนรู้สามารถทำให้นักเรียน เกิดการเรียนรู้ มีคุณภาพมาตรฐาน ตรงตามความต้องการของผู้เรียน มีความยืดหยุ่น สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ และมีความเที่ยงตรง

2.7.3 กำหนดเวลาเรียน

เป็นการนำสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคที่วิเคราะห์ได้ มากำหนดเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีนักวิชาการได้ให้แนวทางในการกำหนดดังนี้

สำลี รักสุทธี และคนอื่นๆ (2544 : 35) ได้กล่าวถึงการจัดเวลาสำหรับหลักสูตรบูรณาการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการไม่ได้ใช้เวลาเป็นชั่วโมงตายตัวหรือคาบเวลาตายตัวเหมือนการจัดการเรียนการสอนที่แยกรายวิชาดังที่เคยจัดกิจกรรมกันมาแต่เป็นคาบเวลาที่ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของเนื้อหาสาระ เรื่อง และกิจกรรมที่เตรียมไว้เป็นสำคัญ ซึ่งอาจจะมากบ้างน้อยบ้างตามลักษณะการเรียนรู้ที่ระดับความรู้ความสามารถของเด็กแตกต่างกันดังนั้นคาบเวลาเรียนจึงยืดหยุ่นตามความเหมาะสม

การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยทั่วไปมักจะแบ่งคาบเวลาเป็นสองช่วงใหญ่คือ เช้าและบ่าย ในช่วงเช้าเรียนด้านภาษา และช่วงบ่ายเรียนคณิตและสังคม เมื่อผู้เรียนคุ้นเคยกับกิจกรรมมากขึ้นช่วงเวลาก็จะกลั่นกันจนสามารถจัดเนื้อหาของกลุ่มวิชาอื่นๆ เพิ่มขึ้นได้มากตลอดทั้งวัน ถึงขั้นนั้นช่วงเวลาก็จะลดความสำคัญลงไป

ในการเรียนแบบบูรณาการนั้นหากทำให้เหมาะสมในด้านของเวลาจะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กับสภาพที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริงและเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณค่า เมื่อมีความรู้สึกว่าจะไม่ถูกบีบและจำกัดด้วยเวลาเรียน นอกนั้นยังเป็นการยอมรับถึงพัฒนาการและ พฤติกรรมการเรียนรู้ของแต่ละคนที่ไม่เหมือนกันด้วยผู้เรียนจะได้รับบทเรียนจากกิจกรรมที่ใกล้ตัวและห่างไกลไปตามลำดับในเชิงของกระบวนการคิดที่บูรณาการทั้งใกล้และไกล แคบและกว้าง ตื้นและลึกอย่างเหมาะสมกลมกลืนกับสภาพชีวิตจริงของผู้เรียน

กรมวิชาการ (2544 : 32) จากคู่มือหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิตดังนี้

ช่วงชั้น ป.1 – 3, ป.4 - 6 และ ม. 1 – 3 กำหนดสาระการเรียนรู้เป็นรายปี และกำหนดจำนวนคาบให้เหมาะสมสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้

นั้นการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงช่วงชั้น ป.1-3 ป.4-6 และ ม.1-3 การกำหนดสาระการเรียนรู้รายปี และกำหนดจำนวนเวลาเรียนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระ การเรียนรู้

ช่วงชั้น ม.4-6 กำหนดสาระการเรียนรู้เป็นรายภาค และจำนวนหน่วยกิตให้เหมาะสม สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้

ในการกำหนดจำนวนหน่วยกิตของสาระการเรียนรู้รายภาคสำหรับช่วงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ใช้เกณฑ์การพิจารณาที่ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ 40 ชั่วโมง ต่อภาคเรียน มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

สำหรับสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นซึ่งเป็นวิชาเฉพาะของสายอาชีพ หรือโปรแกรมเฉพาะทางอื่นๆ ใช้เกณฑ์การพิจารณา คือ สาระการเรียนรู้ที่ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ระหว่าง 40 – 60 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต ทั้งนี้สถานศึกษา กำหนดได้ตามความเหมาะสมและใช้หลักเกณฑ์เดียวกัน

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545 :18) ได้ให้แนวทางเพื่อทำการกำหนดเวลาหรือหน่วยกิตการกำหนดเวลาและจำนวนหน่วยกิตสำหรับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี หรือรายภาค เพื่อให้เห็นผลรวมของเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละชั้นปีหรือแต่ละภาคเรียนนั้นมีแนวดำเนินการอยู่ใน 3 แนวทางดังนี้

แนวทางที่ 1 นำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค ที่วิเคราะห์ได้แล้ว มาพิจารณากำหนดเวลาที่จะใช้ในการจัดการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ แล้วหาผลรวมจำนวนชั่วโมง หรือหน่วยกิต ที่ใช้ในปีนั้น หรือภาคเรียนนั้น ดังตารางกำหนดเวลาต่อไปนี้

ตาราง 1 ตารางการกำหนดเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี หรือรายภาค	สาระการเรียนรู้รายปี หรือรายภาค	จำนวนชั่วโมง
เขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี หรือรายภาคลงในตารางทุกข้อ	เขียนสาระการเรียนรู้รายปี หรือรายภาคลงในตารางทุก ข้อพิจารณาให้สอดคล้องตรง กันกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	กำหนดจำนวนเวลา ที่ใช้จัดการเรียนรู้ใน แต่ละสาระการเรี นรู้

จำนวนชั่วโมงหรือหน่วยกิตที่กำหนดไว้นี้จะใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำคำอธิบาย รายวิชาต่อไปสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มักใช้รูปแบบนี้คือวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์เนื่องจากมีธรรมชาติของสาระการเรียนรู้หรือเนื้อหาที่เป็นเรื่องหรือหัวข้อ อยู่แล้ว และการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรวมทั้งการจัดการเรียนรู้ก็มักจะจัดเป็นเรื่องๆ หรือหัวข้อตามสาระการเรียนรู้ จำนวนชั่วโมงหรือหน่วยกิตที่กำหนดจึงสามารถนำไปใช้เขียน คำอธิบายรายวิชาหรือจัดทำหน่วยการเรียนรู้ต่อไปได้เลย ส่วนกลุ่มสาระด้านภาษาหรือทักษะทางสังคม นั้นเนื่องจากสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคส่วนหนึ่งเป็นการฝึกทักษะและ กระบวนการเรียนรู้ซึ่งในการจัดการเรียนรู้จะต้องนำสาระการเรียนรู้ที่เป็นเนื้อหามาบูรณาการด้วยทำให้สามารถหลอมรวมสาระการเรียนรู้หลายข้อได้ในการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้ง การกำหนดเวลาในลักษณะนี้อาจทำให้เกิดการซ้ำซ้อนและได้จำนวนเวลาที่มากเกินไป

แนวทางที่ 2 นำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคที่วิเคราะห์ได้แล้ว มากำหนดหน่วยการเรียนรู้ทั้งหมด ของสาระการเรียนรู้หรือรายวิชาซึ่งจะประกอบด้วยลำดับของหน่วยการเรียนรู้ชื่อของหน่วย และเวลาที่ใช้โดยเมื่อผู้เรียนได้เรียนครบทุกหน่วยแล้วสามารถบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จัดทำ

ตาราง 2 ตารางการจัดทำหน่วยการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....		ชั้น.....
หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
เขียนลำดับที่ ของหน่วย	นำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค มากำหนดหน่วยการเรียนรู้ทั้งหมดของสาระการเรียนรู้หรือรายวิชา	กำหนดจำนวนเวลาที่ใช้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

เวลาที่กำหนดได้จากการจัดทำหน่วยนี้จะได้นำไปใช้ในการจัดทำคำอธิบาย รายวิชาต่อไป

แนวทางที่ 3 นำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคที่วิเคราะห์ได้แล้ว มาพิจารณากำหนดคำอธิบายรายวิชาก่อน แล้วดำเนินการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค และเวลาที่ใช้

เป็นการจัดทำคำอธิบายรายวิชาก่อนแล้วจึงจัดทำหน่วยการเรียนรู้เพื่อกำหนดจำนวนเวลาที่ใช้ ซึ่งขั้นตอนของการกำหนดจะเหมือนแนวทางที่ 2

จากการวิเคราะห์แนวทางการจัดทำสาระของหลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มของกรมวิชาการ พบว่าส่วนใหญ่ใช้แนวทางที่ 3 คือกำหนดคำอธิบายรายวิชา และหน่วยการเรียนรู้ก่อนแล้วจึงกำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้ซึ่งผลรวมของเวลาจะนำไปเติมในรายละเอียดของคำอธิบายรายวิชาอีกครั้ง ซึ่งสถานศึกษาสามารถพิจารณาเลือกแนวทาง ที่เห็นว่าเหมาะสมได้

ข้อควรคำนึงในการกำหนดเวลาและจำนวนหน่วยกิต ประเด็นที่ครูอาจารย์ ผู้จัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนรับผิดชอบจะต้องนำมาพิจารณาเกี่ยวกับการกำหนดเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ก็คือเมื่อดำเนินการตามขั้นตอนของการจัดทำหลักสูตรรายวิชาที่กำหนดเวลาของแต่ละรายวิชาที่ปรากฏในคำอธิบายรายวิชาจะเป็นผลรวมของเวลาที่ได้จากการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี รายภาค (ตามแนวทางที่ 1) หรือผลรวมของเวลา จากการกำหนดหน่วยการเรียนรู้ (ตามแนวทางที่ 2 และแนวทางที่ 3) ซึ่งอาจพบว่าไม่สอดคล้องกับเวลา ที่กำหนดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา (ในกรณีที่ร่างโครงสร้างหลักสูตรก่อนแล้ว) ในกรณีที่กำหนดเวลาได้น้อยกว่า ในโครงสร้าง ครูอาจารย์สามารถเพิ่มเติม สาระในส่วนที่เห็นว่า สำคัญจำเป็น หรือเป็นสาระที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น ชุมชน หรือการฝึกปฏิบัติ เข้าไปเพื่อเพิ่มเวลาขึ้น แต่ถ้าหากกำหนดไว้มากกว่าใน โครงสร้าง ครูอาจารย์อาจจะต้องพิจารณาทบทวนใหม่ โดยใช้บูรณาการสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค หรือหน่วยการเรียนรู้เข้าด้วยกัน เพื่อลดเวลาในการจัดการเรียนรู้ลงให้สอดคล้องกับที่กำหนดไว้ในโครงสร้าง แต่หากครูอาจารย์พิจารณาทบทวนเต็มที่แล้ว เห็นว่าไม่สามารถลดสาระการเรียนรู้หรือหน่วยการเรียนรู้ได้เนื่องจากอาจจะส่งผลต่อผู้เรียนทำให้ไม่บรรลุมาตรฐานของหลักสูตร ก็อาจต้องขอให้สถานศึกษา ได้ทบทวนโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาอีกครั้งเพื่อให้โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษามีความสมบูรณ์ ครบถ้วนสามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและเป้าหมายของสถานศึกษาต่อไป

การกำหนดจำนวนเวลาที่จะใช้ในการเรียนการสอนในแต่ละเรื่องแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และกำหนดจำนวนคาบ โดยการกำหนดให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังนั้น และกำหนดคาบเวลาเรียนสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม ใกล้เคียงกับชีวิตจริง ก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณค่า มีความสอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา สามารถปรับเปลี่ยนคาบเวลาจากหลักสูตรเก่าสู่หลักสูตรใหม่ได้ง่ายในการกำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต ตามที่ได้แนะนำแนวทางที่กำหนด จะต้องมีการศึกษาถึงมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นเช่นเดียวกัน ประกอบกับนำผลการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้มาประกอบการวิเคราะห์ หาข้อมูลในการกำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต ดังนั้นผู้วิจัยคิดว่าถ้าจะให้ความถูกต้องสมบูรณ์มากน้อยเพียงใดนั้นต้องนำมาทดลองใช้ก่อน

2.7.4 การจัดทำคำอธิบายรายวิชา

วิชย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542 : 225) ได้กล่าวถึงการจัดทำคำอธิบายรายวิชาไว้ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาจุดหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ และโครงสร้างเนื้อหาของกลุ่มประสบการณ์หรือกลุ่มวิชาจากหลักสูตรแกนกลางเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการพิจารณาจัดทำ

2. ศึกษาผลการวิเคราะห์สภาพที่ควรจะเป็นของการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่นเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดจุดประสงค์กับเนื้อหาสาระและประสบการณ์

3. กำหนดจุดประสงค์ของเนื้อหาสาระและประสบการณ์

3.1 วิเคราะห์จากปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นสำหรับกำหนดสภาพที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน โดยระบุปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งได้แก่สิ่งที่ต้องการให้รู้ พฤติกรรมที่ต้องการให้เกิด และเงื่อนไขต่างๆ

3.2 เขียนจุดประสงค์ ให้ครอบคลุมกับสภาพที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ และกระบวนการ รวมทั้งสอดคล้องกับจุดประสงค์ของกลุ่มประสบการณ์หรือกลุ่มวิชาด้วยซึ่งลักษณะของจุดประสงค์ที่ดีต้องบอกสภาพที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อเรียนจบรายวิชานั้น ไม่ใช่การดำเนินงานหรือกิจกรรม

4. กำหนดเนื้อหาสาระและประสบการณ์โดยการวิเคราะห์จุดประสงค์ซึ่งระบุคำหลักของจุดประสงค์รายวิชานั้นซึ่งประกอบด้วยส่วนที่เป็นความรู้ และส่วนที่เป็นทักษะ เนื้อหาสาระและประสบการณ์ที่กำหนดนี้ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา

4.2 ประกอบด้วยส่วนที่เป็นความรู้และทักษะ

4.3 เหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน

4.4 เหมาะสมกับคาบเวลา

4.5 ไม่ขัดต่อความมั่นคงของชาติ ระบบการปกครอง

5. กำหนดคาบเวลาเรียน สำหรับคำอธิบายรายวิชา จะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขดังนี้

5.1 ระดับประถมศึกษา จะต้องไม่ทำให้คาบเวลาเรียนสำหรับกลุ่มประสบการณ์หรือหน่วยย่อยที่มีอยู่เปลี่ยนแปลงไป

5.2 ระดับมัธยมศึกษา ถ้ารายวิชาที่จัดทำกำหนดให้เป็นรายวิชาบังคับเลือกคาบเวลาเรียนที่กำหนดจะต้องเป็นไปตามที่ระบุไว้ในโครงสร้างของหลักสูตร

5.3 ประกอบด้วยส่วนที่เป็นความรู้และทักษะ

5.4 เหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน

5.5 เหมาะสมกับคาบเวลา

5.6 ไม่ขัดต่อความมั่นคงของชาติ ระบบการปกครอง

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545 : 28) คำอธิบายรายวิชา หมายถึง ความคาดหวังของผู้สอนในการจัดการเรียนการสอน ในวิชาที่รับผิดชอบว่าต้องการให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอย่างไร ต้องรอบรู้ในเนื้อหาอะไร มีความสามารถปฏิบัติงานอะไร มีคุณงามความดีอะไร

การจัดทำคำอธิบายรายวิชา จัดทำโดยการนำเอาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี หรือ รายภาค สาระการเรียนรู้รายปี หรือ รายภาค รวมทั้งเวลา และจำนวนหน่วยกิต ที่กำหนดมา เขียนเป็นคำอธิบายรายวิชาโดยให้ประกอบด้วยชื่อรายวิชา รหัสวิชา จำนวนเวลา หรือจำนวนหน่วยกิต ผลการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ ของรายวิชานั้น ๆ

คำอธิบายรายวิชา สามารถเขียนได้หลายรูปแบบ เช่น

รูปแบบที่ 1 เขียนเป็นความเรียงเสนอภาพรวมมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน

รูปแบบที่ 2 เขียนแยกเป็นสองส่วน ประกอบด้วย

ผลการเรียนรู้ : เขียนเป็นความเรียง สรุปภาพรวมของผลการเรียนรู้
ทั้ง 3 ด้าน

สาระการเรียนรู้ : เขียนเป็นความเรียง ของขอบข่ายเนื้อหา

รูปแบบที่ 3 เขียนเป็นความเรียง ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ขอบข่ายกิจกรรมที่กำหนดกว้าง ๆ สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ของรายวิชา ขอบข่ายเนื้อหาที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ของรายวิชาและผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน อย่างกว้าง ๆ

รูปแบบที่ 4 เขียนเป็นความเรียง ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ จุดประสงค์ของรายวิชาที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้รายวิชา ขอบข่ายสาระการเรียนรู้ และวิธีการวัดผล ประเมินผล

รูปแบบที่ 5 เขียนแยกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง : เขียนให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน เป็นข้อ ๆ โดยไม่แยกกัน

สาระการเรียนรู้ : เขียนเป็นความเรียงครอบคลุมเนื้อหา ทั้งนี้ คำอธิบายรายวิชาต้องระบุชื่อรายวิชา รหัสวิชา ชั้น และจำนวนหน่วยกิตด้วย

สำหรับชื่อรายวิชามีแนวทางในการกำหนดดังนี้ ชื่อรายวิชาของสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ให้ใช้ชื่อตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนรายวิชาที่สถานศึกษาจัดทำเพิ่มเติม สามารถดำเนินการได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ต้องสื่อความหมายได้ชัดเจน มีความสอดคล้อง กับสาระการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ในรายวิชานั้น

ตาราง 3 ตารางวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีและสาระการเรียนรู้รายปีเพื่อจัดทำ
คำอธิบายรายวิชา

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	สาระการเรียนรู้รายปี	คำอธิบายรายวิชา
เขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคของทุกสาระและทุกมาตรฐานลงในตาราง	เขียนสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคของทุกสาระและทุกมาตรฐานลงในตาราง	นำเอาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค สาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคมาเรียบเรียงเป็นคำอธิบายรายวิชา ตามรูปแบบที่กำหนด

การจัดทำคำอธิบายรายวิชา

รายวิชา ชั้น.....
 จำนวนเวลา.....ชั่วโมง/จำนวน.....หน่วยกิต

การจัดทำคำอธิบายรายวิชาให้นำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี หรือ รายภาค สาระการเรียนรู้รายปี หรือ รายภาค รวมทั้งเวลา และหน่วยกิต ที่กำหนดมาเขียนเป็นคำอธิบายรายวิชา โดยให้ประกอบด้วย ชื่อรายวิชา ชั้น จำนวน เวลาหรือจำนวนหน่วยกิต มาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ของรายวิชานั้น ๆ

สำหรับชื่อรายวิชา ของสาระการเรียนรู้พื้นฐานให้ใช้ชื่อตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนชื่อรายวิชาเพิ่มเติม ให้กำหนดได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ต้องสื่อความหมายได้ชัดเจนมีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในรายวิชานั้น

ภาพประกอบ 2 การจัดทำคำอธิบายรายวิชา

การจัดทำคำอธิบายรายวิชา ครูผู้สอนที่จะสอนในหลักสูตรใหม่ทุกคนจะต้องเป็นผู้ที่กำหนดคำอธิบายรายวิชาด้วยตนเองซึ่งมีหลักสูตรแกนกลางของรายวิชาต่างๆ เพื่อใช้ในการเทียบเคียงโดยต้องคำนึงถึงสภาพสิ่งแวดล้อมต่างๆ ภายในชุมชนอีกด้วย การนำเอาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค สาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาครวมทั้งเวลาและจำนวนหน่วยกิต มาเขียนเป็นคำอธิบายรายวิชา โดยกำหนดรูปแบบการเขียนคำอธิบายรายวิชาตามที่

สถานศึกษากำหนด ซึ่งประกอบด้วยจุดประสงค์การเรียนรู้โครงสร้างเนื้อหา ที่สอดคล้องกับ
ความเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่น มีความครอบคลุมกับสภาพที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ประกอบ
ด้วยส่วนที่เป็นความรู้และทักษะและมีความเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน

2.7.5 การจัดทำหน่วยการเรียนรู้

ในการจัดทำสาระการเรียนรู้ แต่ละขั้นตอนนั้นทุกขั้นตอนจะต้องมีความสัมพันธ์กัน ดัง
นั้นในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ก็จะต้องศึกษาตั้งแต่ผลการเรียนรู้รายปีรายภาค สาระ การ
เรียนรู้รายปีรายภาค การกำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต การจัดทำคำอธิบาย ราย
วิชา จนกระทั่งถึงการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ในรายวิชานั้นกรม
วิชาการ (กรมวิชาการ. 2544 : 32) ได้กำหนดแนวในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ไว้เพื่อเป็น
แนวทางให้ผู้สอนได้นำไปใช้ในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ โดยการนำเอาสาระการเรียนรู้รายปี
หรือรายภาคที่กำหนดไว้ไปบูรณาการจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้หน่วยย่อย ๆ เพื่อความ
สะดวกในการจัดการเรียนรู้และผู้เรียนได้เรียนรู้ในลักษณะองค์รวม หน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วย
ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และจำนวนเวลาสำหรับการจัดการเรียนรู้ซึ่ง
เมื่อเรียนครบทุกหน่วยย่อยแล้ว ผู้เรียนสามารถบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือราย
ภาคของทุกรายวิชา

ในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ อาจบูรณาการทั้งภายในและระหว่างสาระการเรียนรู้หรือ
เป็นการบูรณาการเฉพาะเรื่องตามลักษณะสาระการเรียนรู้ หรือเป็นการบูรณาการที่สอดคล้อง
กับวิถีชีวิตของผู้เรียนโดยพิจารณาจากมาตรฐานการเรียนรู้ที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันการ
จัดการเรียนรู้สำหรับหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดย
การปฏิบัติโครงงานอย่างน้อย 1 โครงงาน

จากแนวทางที่กรมวิชาการกำหนด เพื่อให้ครูผู้สอนในกลุ่มสาระวิชาต่างได้ใช้เป็นแนว
ทางในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ นั้น นักการศึกษาได้มีแนวความคิดในการเสนอแนะ ให้ครูผู้
สอนได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ เพื่อการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ต่อไป

กรมวิชาการ (2546 : 9-13) คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ กลุ่มสาระการ
เรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ได้ให้แนวทางการจัดทำหน่วยการเรียนรู้โดยการนำเอาสาระการ
เรียนรู้รายปีรายภาค ที่กำหนดไว้ไปบูรณาการจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ เพื่อความสะดวกใน
การจัดการเรียนรู้ และผู้เรียนได้เรียนรู้ในลักษณะองค์รวมหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วย ประกอบ
ด้วยผลการเรียนรู้ที่คาดหวังสาระการเรียนรู้และจำนวนเวลาสำหรับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเมื่อ
เรียนครบทุกหน่วยย่อยแล้วผู้เรียนสามารถบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี รายภาค ของ ทุ
กรายวิชา โดยมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

1. กำหนดจำนวนหน่วยการเรียนรู้

วิธีการ ถ้าคำอธิบายรายวิชาเขียนพรรณนาโดยไม่กำหนด/เรื่องผู้สอนจะต้องนำคำอธิบายรายวิชามาวิเคราะห์เป็น/เรื่องย่อย ๆ ก่อน โดยพิจารณาจากสาระที่ใกล้เคียงกันมาจัดกลุ่มไว้ด้วยกัน

2. กำหนดลำดับของหน่วยการเรียนรู้

วิธีการ เมื่อได้หน่วยการเรียนรู้ทั้งหมดในรายวิชาแล้วนำหน่วยการเรียนรู้เหล่านี้มาจัดลำดับว่าหน่วยใดจะสอนก่อน-หลัง

3. กำหนดการออกแบบหน่วยการเรียนรู้

วิธีการ

3.1 การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ มี 5 แบบ

3.1.1 การออกแบบเนื้อหาสาระแบบเน้นเฉพาะสาขาวิชา การออกแบบเนื้อหาสาระแบบนี้ เน้นที่การแยกย่อยเนื้อหาออกเป็นวิชาต่างๆ และจัดให้เรียนแต่ละวิชาอย่างเคร่งครัด ในแต่ละวัน ไม่มีการบูรณาการวิชาใดๆ เข้าด้วยกัน

3.1.2 การออกแบบเนื้อหาสาระแบบสาขาวิชาคู่ขนาน การจัดการเรียนรู้แบบนี้ครูจะจัดลำดับบทเรียนให้สอดคล้องกับบทเรียนในสาขาวิชาอื่นที่อยู่ในขอบข่ายเดียวกันเป้าหมายที่มุ่งเน้นให้เกิดผลในทันที คือผู้เรียนได้เชื่อมโยงการเรียนรู้ในรายวิชาหนึ่งไปสู่อีกวิชาหนึ่ง

3.1.3 การจัดเนื้อหาสาระแบบสหวิทยาการการจัดเนื้อหาสาระแบบนี้เป็นการนำวิชาต่างๆ เช่น ภาษา คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี สุขศึกษา และพลศึกษา มารวมเข้าด้วยกันเป็นหน่วยการเรียนรู้ จุดสำคัญคือ ผู้ออกแบบต้องพยายามให้เนื้อหาวิชาทั้งหมดเป็นพื้นฐานในการสร้างภาพรวมหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยจะต้องกำหนดเวลาให้ เช่น 2-3 วัน / 2-3 สัปดาห์ หรือภาคเรียน

3.1.4 การจัดในรูปแบบของวันแห่งการบูรณาการ เป็นการจัดการเรียนที่กำหนดให้วันใดวันหนึ่งจัดการเรียนรู้เพื่อฝึกให้ผู้เรียนฝึกประสบการณ์หรือค้นหาประเด็นความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รู้และมีความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม จุดเน้นอยู่ที่เป้าหมายของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อาจมีโครงการฝึกปฏิบัติมาก ๆ

3.1.5 การจัดเนื้อหาสาระและบูรณาการอย่างยั่งยืน เป็นการบูรณาการแบบใช้ชีวิตจริงของผู้เรียนเป็นตัวตั้ง ใช้สหวิทยาการและสร้างบรรยากาศ โดยเน้นระเบียบวิธีของศาสตร์หนึ่งศาสตร์ใด

4. การกำหนดผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้

วิธีการ

แต่ละหน่วยการเรียนรู้จะต้องมีผลการเรียนรู้ที่คาดหวังกำกับประจำหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้มั่นใจว่าเมื่อผู้เรียนเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้แล้วจะสะท้อนความรู้ความสามารถและความประพฤติของผู้เรียน

5. การกำหนดสาระการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้

วิธีการ

เป็นการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละหน่วย โดยระบุแต่ชื่อหัวข้อเรื่องที่จะสอนเท่านั้น รายละเอียดให้ระบุในใบความรู้

6. การกำหนดจำนวนชั่วโมงแต่ละหน่วยการเรียนรู้

วิธีการ

ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ผู้สอนควรกำหนดจำนวนชั่วโมงกำกับไว้ด้วยโดยพิจารณาจากจำนวนชั่วโมง/สัปดาห์ ที่สถานศึกษาจัดให้ ความมาก น้อยของจำนวนชั่วโมง อยู่ในดุลพินิจของผู้สอน โดยให้ยึดหลักการ คือ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตรวจสอบเห็นผลงานได้รวดเร็ว

7. การกำหนดจำนวนแผนการจัดการเรียนรู้/หน่วย

วิธีการ

ใน 1 หน่วยการเรียนรู้สามารถมีแผนการจัดการเรียนรู้ได้มากกว่า 1 แผน การจัดการเรียนรู้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545 : 130) กล่าวว่า หน่วยการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้ที่ครบวงจรในเรื่องหนึ่ง ซึ่งเกิดจากการจำแนกเนื้อหาความรู้ของแต่ละสาระหรือรายวิชาออกเป็น "เรื่อง" แต่ละเรื่องนั้นให้มีความรู้ครบวงจร

การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดทำโดยการนำเอาสาระการเรียนรู้รายปีรายภาค ที่กำหนดไว้ไปบูรณาการจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ เพื่อความสะดวกในการจัดการเรียนรู้และ ผู้เรียนได้เรียนรู้ในลักษณะองค์รวมหน่วยการเรียนรู้ แต่ละหน่วยประกอบด้วยผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และจำนวนเวลาสำหรับการจัดการเรียนรู้ซึ่งเมื่อเรียนครบทุกหน่วยย่อยแล้ว ผู้เรียนสามารถบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี รายภาค ของทุกรายวิชา โดยมีแนวทางการดำเนินการดังนี้

นำสาระการเรียนรู้รายปี รายภาค มาวิเคราะห์แยกเป็นหัวข้อเรื่อง หัวข้อย่อย

นำหัวข้อเรื่อง หัวข้อย่อย มากำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งสามารถทำได้หลายรูปแบบเช่น

นำหัวข้อเรื่อง หัวข้อย่อยมาบูรณาการ โดยพิจารณาจากสาระ การเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่สัมพันธ์

นำหัวข้อเรื่อง 1 หัวข้อย่อย มาเขียนเป็นหน่วยการเรียนรู้

บูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้

บูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้

ตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้

การกำหนดเวลาเรียนของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

จากแนวทางการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ข้างต้นนี้เป็นวิธีการหนึ่งที่เป็นเพียงตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้นำมาเสนอไว้ แต่ในการปฏิบัติจริงของครูผู้สอนนั้นจะต้องจัดทำตามความคิดของตนเอง จากสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงในโรงเรียนในท้องถิ่นที่จัดการเรียนการสอน ดังนั้นครู ผู้สอนที่จะต้องวิเคราะห์ตามสภาพความเป็นจริงของท้องถิ่น จึงน่าที่จะได้ศึกษาถึงวิธีการหรือแนวทางการจัดทำของครูผู้สอนในสภาพของโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน และประสบการณ์การผ่านการอบรมด้านหลักสูตรที่แตกต่างกัน การกำหนดความรู้ที่ครบวงจรในเรื่องหนึ่ง ซึ่งเกิดจากการจำแนกเนื้อหาความรู้ของแต่ละสาระหรือรายวิชาออกเป็นเรื่องแต่ละเรื่องนั้นให้มีความรู้ครบวงจร โดยการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ แล้วจึงกำหนดจำนวนหน่วยการเรียนรู้ จัดลำดับความสำคัญของหน่วยการเรียนรู้ เสร็จแล้วจึงออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ จำนวน ชั่วโมง แต่ละหน่วยการเรียนรู้ จำนวนแผนการเรียนรู้ต่อหน่วยการเรียนรู้ และกำหนดเวลาเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้

2.7.6 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

จากการที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดให้ครูผู้สอนที่จะทำการสอนนักเรียนในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั่วประเทศ ได้ใช้หลักสูตรใหม่นี้ขึ้น และผู้บริหารโรงเรียนก็ได้มอบหมายให้ครูทุกคนที่สอนจะต้องจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ขึ้นนั้น ผู้สอนจึงเกิดปัญหาคือว่าแผนการจัดการเรียนรู้คืออะไร ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเพื่อชี้แจงให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจตรงกันว่าแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 นั้นหมายถึงอะไร จากการค้นคว้าแล้วได้พบข้อความจากเอกสารการจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย โดยคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนายประพัฒน์พงษ์ เสนาฤทธิ์ อธิบดีกรมวิชาการ ประธานคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กล่าวว่า (กรมวิชาการ. 2546 : ข) แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึงแผนซึ่งครูเตรียมการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนโดยวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แผนการใช้สื่อการเรียนรู้ แผนการวัดผลประเมินผล โดยการวิเคราะห์จากคำอธิบายรายวิชา หรือหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งยึดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ที่กำหนด อันสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ระหว่างแผนการจัดการเรียนรู้ กับแผนการสอน ผู้วิจัยจึงได้ค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวกับแผนการสอนแล้วทำให้รู้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ ก็คือแผนการสอนเดิม (วัฒนาพร ระบุทุกข. 2545 : 39) ซึ่งหมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้กำหนดไว้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้การจัดทำแผนการเรียนรู้ ในการจัดทำแผนการเรียนรู้ ผู้สอนมีอิสระในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งมีหลากหลายรูปแบบแต่อย่างไรก็ตามผู้สอนควรปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียนที่กำหนดไว้ว่า ใช้รูปแบบใดถ้าโรงเรียนมิได้กำหนดรูปแบบไว้

รูปแบบและวิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 174) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่ควรระบุไว้ในแผนการสอนคือ

1. ชื่อกลุ่มประสบการณ์/กลุ่มวิชาชื่อระดับชั้นชื่อแผนการสอนและจำนวนคาบ
2. สาระสำคัญหรือความคิดรวบยอด
3. จุดประสงค์การเรียนรู้
4. เนื้อหาสาระ
5. กิจกรรมการเรียนการสอน
6. สื่อการเรียนการสอน
7. การวัดผลประเมินผล

วัฒนาพร ระบุทุกข (2545 : 39) กล่าวว่ารูปแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ไม่กำหนดแน่นอนตายตัวให้จัดทำได้ตามที่ตนเองเห็นว่าสะดวกต่อการนำไปใช้ จึงสรุปขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้ดังนี้

1. เลือกรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ นำหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้แล้วมาพิจารณาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

2. ตั้งชื่อแผนตามหัวข้อสาระการเรียนรู้

3. กำหนดจำนวนเวลา ระบุระดับชั้น

4. วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้จากผลการเรียนรู้รายปี รายภาค ที่เลือกไว้ เขียนเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชา

5. เลือกจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วิเคราะห์ไว้แล้ว เฉพาะข้อที่สัมพันธ์กับหัวข้อสาระการเรียนรู้ กำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้หรือจุดประสงค์ปลายทางตามธรรมชาติวิชา

6. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้เป็นรายละเอียดสำหรับนำไปจัดการเรียนการสอน สาระการเรียนรู้จะเป็นเนื้อหาใหม่ของมวลเนื้อหาที่กำหนดไว้ที่จำเป็นต้องสอน

7. กำหนดจุดประสงค์นำทางตามลำดับความยากง่ายของเนื้อหานั้น ๆ

8. เลือกกิจกรรมและเทคนิคการสอนที่เหมาะสม

9. เลือกสื่ออุปกรณ์สำหรับใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ เช่น รูปภาพ บัตรคำ วีดิทัศน์

10. จัดลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงขั้นตอนการสอนตามธรรมชาติวิชา ตามจุดประสงค์นำทาง และควรคำนึงถึงการบูรณาการเทคนิคและกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เข้าไว้ในแต่ละขั้นตอนด้วย

11. กำหนดการวัดผลประเมินผลโดยระบุวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ทั้งที่เกิดขึ้นระหว่างเรียน ตามจุดประสงค์ย่อยนำทาง และที่เกิดขึ้นหลังการเรียนการสอนเมื่อจบแผนการจัดการเรียนรู้ โดยวิธีการวัดที่หลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสม เช่น ปฏิบัติจริง การทดสอบ ความรู้ การทำงานกลุ่ม

กรมวิชาการ (2546 : 93) จากเอกสารการจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้ให้แนวทางในการจัดทำแผนการเรียนรู้ ว่าแผนการเรียนรู้ก็คือแผนการสอนนั่นเอง แต่เป็นแผนที่เน้นให้นักเรียนได้พัฒนาการเรียนของตนเองด้วยกิจกรรมหลากหลาย มีครูเป็นผู้แนะนำหรือจัดแนวการเรียนแก่นักเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้รู้จักคิด ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย ข้อมูลและสังเคราะห์เป็นความรู้ของตนเอง นักเรียนจะอ่านหนังสือ จดบันทึก และควรจะได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเรียนรู้จากครูวิทยากรท้องถิ่น จากสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต ซีดีรอม วีดิทัศน์ เป็นต้น การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีแนวการเรียบเรียงดังนี้

1. นำหน่วยการเรียนรู้มาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ ทำได้ 2 รูปแบบ คือ

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้อย่อยเป็นรายชั่วโมง

1.2 แผนการจัดการเรียนรู้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ ไม่แยกเป็นรายชั่วโมง ครูจะต้องนำไปจัดทำเป็นแผนการเรียนรู้อย่อยเอง

2. ส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

2.1 ชื่อหน่วยที่ และชื่อหน่วย ชั้นที่สอน และเวลาที่สอน

2.2 หน่วยการเรียนรู้จัดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้อย่อยก็คือหัวข้อเรื่องการเรียนรู้ จะเป็นกี่แผน ขึ้นกับหัวข้อการเรียนรู้ที่กำหนดในสาระการเรียนรู้

2.3 จุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดมาจากผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2.4 สาระการเรียนรู้ คือ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่เป็นหัวข้อย่อยที่จะสอน

2.5 กระบวนการจัดการเรียนรู้ คือ การจัดวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูและนักเรียนจะต้องปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน

2.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ การกำหนดวิธีการวัดผลและการประเมินผล เช่น การสังเกต การตรวจสอบ การทดสอบเป็นต้น การวัดประเมินผล จะกำหนดเกณฑ์การสังเกต การตรวจผลงาน และพฤติกรรมการณ์เรียน ซึ่งเป็นการประเมินตามสภาพจริง

2.7 สื่อและแหล่งการเรียนรู้ จะกำหนดหนังสือประกอบการเรียน สถานที่ที่จะศึกษา วิทยาการ เป็นต้น

กรมวิชาการ (2546 : 16) จากเอกสารการจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ได้กำหนดรูปแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

1. ส่วนหัวของแผนการสอนประกอบด้วย ระดับชั้น ลำดับที่ของแผนการสอน ลำดับที่ของหน่วยการเรียนรู้ ชื่อเรื่องที่จะเรียน และระยะเวลาที่จะเรียน

2. จุดประสงค์ปลายทาง
3. จุดประสงค์นำทาง
4. เนื้อหา
5. สื่อการเรียนรู้
6. กิจกรรมการเรียนรู้
7. การวัดผลประเมินผล
8. กิจกรรมการเสนอแนะ
9. บันทึกหลังสอน

จากการที่ได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และแผนการสอน แล้วสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ และแผนการสอน มีความหมายอันเดียวกันซึ่งคำว่าแผนการสอนนั้นใช้มาก่อนที่จะมีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ต่อมาเมื่อมีการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งมุ่งหวังที่จะให้มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญโดยให้นักเรียนได้คิดค้นหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่าแผนการสอน ซึ่งดูความหมายแล้วเปรียบเสมือนกับการที่ครูมีหน้าที่ที่จะจัดทำแผนเพื่อไปสอนนักเรียน ไม่ได้จัดทำแผนเพื่อเตรียมไปจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ดังนั้นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จึงใช้คำว่า แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งแนวทางในการจัดทำตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ไม่ได้กำหนดตายตัวลงไปว่าจะทำอย่างไร แต่ได้กำหนดวิธีการและขอบข่ายไว้อย่างกว้างเพื่อเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้มีความคิดสร้างสรรค์ในการจัดทำ ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางในการจัดทำเป็นบางส่วนเท่านั้น ซึ่งแนวทางในการจัดทำที่นำเสนอเป็นแนวทางที่เขียนขึ้นหลังจากที่ กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แล้ว ทุกแนวทางจึงมีลักษณะเป็นไปในทางเดียวกัน การวางแผนการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้กำหนดไว้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ โดยการเลือกรูปแบบการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสมเป็นไปใน

แนวทางเดียวกันของแต่ละสถานศึกษา ตั้งชื่อแผนการเรียนรู้ตามหัวข้อของสาระการเรียนรู้ กำหนดเวลาเรียนและระดับชั้นให้เหมาะสม วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อเขียนเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชา เลือกจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วิเคราะห์ได้กำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง วิเคราะห์สาระการเรียนรู้เป็นรายละเอียดสำหรับนำไปจัดการเรียนการสอน กำหนดจุดประสงค์นำทางตามลำดับความยากง่าย เลือกกิจกรรมและเทคนิคการสอนที่เหมาะสม เลือกสื่ออุปกรณ์ประกอบการสอน จัดลำดับขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยในประเทศ

มณฑิชา ชนะสิทธิ์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยภูมิปัญญาชาวบ้าน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน มีดังนี้

1.1 การสร้างหลักสูตร หลักการ/แนวคิด โครงการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนส่วนใหญ่ คือ การศึกษาเพื่อการพัฒนาแบบยั่งยืน

1.2 การนำหลักสูตรไปใช้ โรงเรียนส่วนใหญ่เชิญปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ด้านเกษตรกรรมมาเป็นวิทยากรในบางเนื้อหา จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้วิธีสอนแบบสาธิตและใช้เทคนิคการเสริมแรงทางบวก สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นของจริงที่ได้จากแหล่งทรัพยากรในชุมชน วัดผลด้วยการสังเกตและประเมินผล โดยใช้เกณฑ์การผ่านจุดประสงค์ครูผู้สอนประชาสัมพันธ์หลักสูตรอย่างไม่เป็นทางการ ผู้บริหาร นิเทศโดยการให้คำปรึกษา และสังเกตการสอน

1.3 การประเมินผลหลักสูตร โรงเรียนส่วนใหญ่ประเมินผลหลักสูตรโดยพิจารณาจากผลการปฏิบัติและผลงานของผู้เรียน

1.4 การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร โรงเรียนส่วนใหญ่ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเนื่องจากผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของโครงการ และขาดแคลนงบประมาณ

2. ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาเนื่องจากขาดแคลนงบประมาณ ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของโครงการ ปราชญ์ชาวบ้านไม่มีเวลา กิจกรรมการเรียนการสอนใช้เวลามากกว่าที่กำหนดและครูผู้สอนไม่มีเวลาจัดทำแผนการสอนจากงานวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า ในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องศึกษาข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่น กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการจัดโครงสร้างและรูปแบบของหลักสูตร การจัดเนื้อหาวิชาในรายวิชาของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตร

ชัชวาล เปาณาเรียง (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาหลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของครูประถมศึกษาสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษา มีปัญหาการใช้ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลางและเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับ เผลี่ยงจากระดับสูงสุดไปหาดำสุด คือ ด้านการจัดทำแผนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล การเรียน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน และด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน

กรมวิชาการ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ผลการศึกษาสรุปได้ว่าผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน คือ ขาดการสนับสนุนในด้านวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ ครูผู้สอน มีความเข้าใจด้านการนำความรู้และประสบการณ์ของชาวบ้านในท้องถิ่นมาจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับน้อยและสำหรับด้านแนวทางในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการจัดการเรียน การสอน พบว่า ลักษณะภูมิปัญญาท้องถิ่นที่จะนำไปสู่การเรียนการสอนควรเป็นองค์ความรู้ และสอดคล้องด้วยคุณธรรม โดยกระบวนการเรียนการสอนเป็นการผสมผสานระหว่างความรู้ สากลกับความรู้ท้องถิ่นเน้นการศึกษาวิเคราะห์และสรุปเป็นความรู้และประสบการณ์เพื่อที่จะใช้ ในการดำรงชีวิตและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยครูผู้สอนหรือผู้รู้ในท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ จัดกิจกรรม

รัชนิวัลย์ จุลบาท (2539 : 145-157) ได้ทำการศึกษาการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า การจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่นกลุ่มการงานและพื้นฐาน อาชีพในระดับจังหวัดมีการแต่งตั้งคณะกรรมการและศึกษาข้อมูลพื้นฐานก่อนการจัดทำหลักสูตร มีการเตรียมบุคลากรที่เป็นศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเพื่อเป็นวิทยากรแกน นำจัดทำแนวการสอนในกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพในระดับอำเภอ การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ระดับอำเภอมีการแต่งตั้งคณะกรรมการแต่ไม่มีการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ปัญหาที่พบในการจัด ทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น คือ วิทยากรไม่เพียงพอ คณะกรรมการขาดความรู้ความเข้าใจใน ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ขาดงบประมาณในการสนับสนุน

หัตยา เจียมศักดิ์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ท้องถิ่น ต้องการให้จัดการเรียนการสอนเรื่องเครื่องปั้นดินเผาเพราะเป็นงานหัตถกรรมดั้งเดิมของท้องถิ่น ได้แผนการสอนเรื่องหัตถกรรมในท้องถิ่นที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน อยู่ในระดับดีเป็นส่วนมาก ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนอยู่ในระดับที่คิดว่าดี

เป็นส่วนมาก ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนเรื่องเหตุการณ์ในท้องถิ่น ส่วนมากมีความพึงพอใจในการเรียน

เสริมศักดิ์ ช่วยอุปการ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนในโครงการปฏิรูปการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยสรุปได้ว่าผู้บริหารและครูผู้สอนมีการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในด้านการพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตร โดยรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ส่วนโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

สมหมาย อุ่นเจริญ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีปัญหาในการนำหลักสูตรไปใช้ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านวัสดุอุปกรณ์มีปัญหาในระดับมาก ส่วนด้านเอกสารหลักสูตรและตำราเรียน ด้านบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ระดับปัญหาในการนำหลักสูตรไปใช้ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด โดยส่วนรวม พบว่า ระดับปัญหาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนระดับปัญหาในด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ประวิทย์ กาสา (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัญหาการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการจัดทำและการใช้สื่อการสอน การจัดห้องสมุดโรงเรียน การจัดสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษาในโรงเรียน การใช้แหล่งทรัพยากรชุมชนและการวัดและประเมินผลข้อที่มีปัญหามาก คือ เรื่องโรงเรียนขาดงบประมาณสถานที่ โสตทัศนูปกรณ์ที่จะให้วิทยากรใช้ ไม่มีห้องปฏิบัติการในบางกลุ่มวิชาการจัดห้องสมุดทั่วไปยังไม่ได้มาตรฐานขาดเอกสารสื่อและอุปกรณ์ที่จะใช้สอนซ่อมเสริม หนังสืออ่านประกอบหรือหนังสือค้นคว้าแต่ละหมวดมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของครูและนักเรียน ครูผู้สอนแต่ละคนได้รับชั่วโมงสอนมากเกินไปขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำปรึกษาหารือและนิเทศการสอนในแต่ละหมวดวิชา ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับ

ปัญหาการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทุกด้าน และแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่ามียุทธศาสตร์ปัญหามากกว่าครูผู้สอน

กาญจนาวรรณ คำสอนทา (2543 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพเรื่องการทำปลาร้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาพบว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ความต้องการท้องถิ่นและความเหมาะสมกับผู้เรียนทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงสามารถนำไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันได้แผนการสอนมีความเหมาะสมมาก ทั้งในด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสื่อการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ นักเรียนสามารถทำคะแนนภาคปฏิบัติได้เฉลี่ยเท่ากับ 87.03 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาก และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 76.55 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี

อภิชัย หล้าสุดตา (2543 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ เรื่องการสานส้ม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า มีความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งด้านปัจจัยเบื้องต้นด้านกระบวนการและด้านผลลัพธ์อยู่ในระดับเห็นด้วย

ธัญวิษณุ ไตรรัตน์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แขนงงานเลือก เรื่องพืชสมุนไพร ในชุมชนสระคูณ ด้านสภาวะแวดล้อมของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีจุดมุ่งหมายส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ โครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน การแบ่งเนื้อหาสอดคล้องกับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหาหลักสูตรสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียนและอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน แต่อัตราเวลาเรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรไม่เหมาะสมกับ กิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยเบื้องต้น บริเวณอาคารสถานที่ มีพร้อมในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนเอกสารประกอบการสอน มีเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีผู้รู้ในชุมชนที่พร้อมจะร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรครูและนักเรียนพร้อมและมั่นใจในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแต่มีเครื่องมือ และอุปกรณ์สำหรับให้นักเรียนปฏิบัติงานไม่เพียงพอด้านกระบวนการมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ปลูกฝังให้นักเรียนรัก ห่วงแหน และภูมิใจในท้องถิ่น นักเรียนได้ปฏิบัติงานในสถานที่จริง ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ รู้จักวางแผนในการทำงาน มีการเชิญผู้รู้ในชุมชนมาร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลเน้นกระบวนการ เท่ากับผลงาน ด้านผลผลิต นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับพืชสมุนไพรอยู่ในระดับมาก นักเรียนนำ

ความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เกิดความรักและห่วงแหนท้องถิ่นของตนเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น มีทักษะในการใช้มือและเครื่องมือในการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ปรับปรุงการทำงานของตนเองอยู่เสมอ รู้จักวางแผนแก้ปัญหาในการทำงาน มีนิสัยรักการทำงาน เห็นคุณค่าของการทำงาน

อนุชิต แสนทวีสุข (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มการงานและอาชีพ เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผลจากการนำไปสอนตามแผนการสอนมีประสิทธิภาพ 88.63 / 82.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เสาวภาคย์ แหลมเพชร (2545 : 88-89) ได้ทำการศึกษาความพร้อมของสถานศึกษาและศักยภาพของบุคลากรในการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี ได้เปรียบเทียบพร้อมของสถานศึกษาในการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามขนาดของโรงเรียนในภาพรวมทุกด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1. ในด้านบุคลากร โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความพร้อมของสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โรงเรียนขนาดเล็กครูส่วนใหญ่ มีวุฒิทางการศึกษา ระดับปริญญาตรีหรือต่ำกว่า ส่วนครูโรงเรียนขนาดกลาง ครูมีวุฒิ ปริญญาโทอยู่บ้าง และโรงเรียนขนาดใหญ่ ครูส่วนใหญ่การศึกษาระดับปริญญาโท จึงเป็นสาเหตุประการหนึ่ง ที่ทำให้บุคลากรของโรงเรียนขนาดเล็กโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกัน และโรงเรียนขนาดใหญ่ จัดกิจกรรมในการให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาจำนวนครั้งมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง

2. ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านการสนับสนุนส่งเสริม พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความขาดแคลนในด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกได้แก่ห้องปฏิบัติการตามหลักสูตรวิชาการสาร ห้องสมุด สื่อ และคู่มือหลักสูตร การจัดอบรมให้ความรู้ การสนับสนุนการจัดทำสาระของหลักสูตร การสนับสนุนงบประมาณ การใช้วิทยากรท้องถิ่น

3. ด้านความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจังหวัดนนทบุรี โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความพร้อมแตกต่างกัน

ปราณี ดันติตระกูล (2546 : 83) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมเครือข่าย จังหวัดราชบุรี พบว่าครูโรงเรียนมัธยมเครือข่าย จังหวัดราชบุรี มีความคิดเห็นว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัันมี ปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการจัดทำสาระหลัก สสูตรสถานศึกษา ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ด้านการสรุปผล การดำเนินการปรับปรุงพัฒนา ไม่แตกต่างกัน

3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

คันชา (Cuncha. 1997 : 2884-A) ได้ทำการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตร โภชนาการศึกษา มีจุดประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตร โดยให้บุคลากรใน ท้อง ถิ่นมีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตร พบว่า การให้ชุมชนมีอำนาจในการกำหนดนโยบาย กระบวนการและการวางแผนทำให้สามารถส่งเสริมการปฏิบัติงานร่วมกันของประชาชนสามารถ พัฒนาแนวทางสู่ความสำเร็จและทำให้ประชาชนมีความเสียสละมอบเครื่องมือที่ส่งเสริมหลักสูตร พร้อมทั้งทำให้ประชาชน และผู้มีความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรสามารถออกแบบ หลักสูตรรวม กันได้

กาติส (Gadis. 1998 : 3052-A) ได้ทำการศึกษาโครงการพัฒนาหลักสูตรอย่างมี ส่วนร่วมในวิชาคณิตศาสตร์ พบว่า กระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรคณิตศาสตร์ ประกอบไปด้วยลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่ม ได้แก่ มาตรฐานและระเบียบในกระบวนการเรียนการสอน
2. การทำโจทย์ปัญหาและตัวอย่าง ได้แก่ โจทย์ปัญหาตัวอย่างและการแก้โจทย์ ปัญหา
3. การประสานหลักคณิตศาสตร์เข้าด้วยกัน

เบคแมน (Bekman. 1997 : 1561-A) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาหลักสูตร โพรแกรมการรู้หนังสือ พบว่า โพรแกรมการรู้หนังสือไม่ได้พิจารณาถึงความสนใจของชุมชน หรือประชากร กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตรยังขาดการให้การฝึกฝนและพัฒนาอาชีพให้ตรงกับ ความสนใจของ ชุมชนโพรแกรมการรู้หนังสือของประชาชนจึงไม่ประสบผลสำเร็จ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว สรุปได้ว่า หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้น ฐานนั้นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาและระดับชั้นมัธยมศึกษาจะต้อง จัดทำขึ้นใช้ในสถานศึกษาเอง ส่วนที่สำคัญที่ครูผู้สอนจะมีส่วนเกี่ยวข้องมากที่สุดก็คือการจัดทำ สาระของหลักสูตรสถานศึกษา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะนำมาพัฒนาผู้เรียนการเรียน การสอนที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้จะต้องมีการพัฒนาให้ทันสมัยทันเหตุการณ์ในการจัดทำ

สาระของหลักสูตรสถานศึกษานั้น ก็มักจะประสบกับปัญหาต่างๆ ที่จะทำให้การพัฒนาหลักสูตร
ไม่บรรลุผลสำเร็จ ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ก็คือครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดการศึกษา
อบรมเรื่องหลักสูตรสถานศึกษา ข้อมูลท้องถิ่นไม่เพียงพอ ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา
สาระของหลักสูตรสถานศึกษาน้อย ขาดข้อมูลระบบสารสนเทศ ขาดการประชาสัมพันธ์ขาด
งบประมาณ ขาดวัสดุอุปกรณ์ ขาดเอกสารการค้นคว้า

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี โดยได้ดำเนินการศึกษาตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

✓ ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี
ปีการศึกษา 2546 จำนวน 26 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,324 คน

✓ การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา
2546 ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียน โดยจำแนก โรงเรียนเป็น 3 ขนาด
คือ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็ก โดยจะทำการสุ่มตัวอย่าง
โรงเรียน ร้อยละ 50 ของโรงเรียนแต่ละขนาด ได้โรงเรียนขนาดเล็ก 3 โรงเรียน โรงเรียน
ขนาดกลาง 5 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ 5 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 13 โรงเรียน

เมื่อได้โรงเรียนขนาดเล็ก 3 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 5 โรงเรียน โรงเรียน
ขนาดใหญ่ 5 โรงเรียน ต่อไปเป็นการสุ่มตัวอย่างจากครูผู้ให้ข้อมูลโดยใช้ตาราง Krejcie and
Morgan จากโรงเรียนทั้ง 3 ขนาดคือโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่
รวมทั้งสิ้น 323 คน

✓ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำหลักสูตร
สถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับขนาดของโรงเรียนและคุณสมบัติของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ขนาดของโรงเรียน จำแนกเป็น
 - 1.1 โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 500 คน
 - 1.2 โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียน 500 - 1,499 คน
 - 1.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนมากกว่า 1,500 คน
2. ประสบการณ์ในการสอน
 - 2.1 มีประสบการณ์ในการสอน ต่ำกว่า 5 ปี
 - 2.2 มีประสบการณ์ในการสอน 5 -10 ปี
 - 2.3 มีประสบการณ์ในการสอน มากกว่า 10 ปี
3. ประสบการณ์การรับการอบรมด้านการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา
 - 3.1 ไม่เคยรับการอบรม
 - 3.2 รับการอบรม 1 ครั้ง
 - 3.3 รับการอบรม 2 ครั้งขึ้นไป

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือจำนวน 48 ข้อ โดยแบ่งเป็น 6 ด้านคือ ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ จำนวน 8 ข้อ ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 ข้อ ด้านการกำหนดเวลาเรียน จำนวน 8 ข้อ ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา 8 ข้อ ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 8 ข้อ ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คู่มือการจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระต่างๆ ตำรา เอกสาร แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี
2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี และนำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องให้มีความถูกต้องและครอบคลุมตามขอบเขตและนิยามศัพท์ที่ศึกษา พร้อมทั้งตรวจสอบสำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามที่สร้างไปหาคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อหาความเที่ยงตรงโดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เสนอประธานและกรรมการผู้ควบคุมปริญญานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำไปทดลองใช้ (Try out) กับครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนโคกสูงวิทยา ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

✓ วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพของเครื่องมือ มีดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอประธานและกรรมการผู้ควบคุมปริญญานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างเนื้อหาและภาษา

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ไปทดลองถามครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน จากโรงเรียนโคกสูงวิทยา แล้วคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93

✓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้ :

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือนำไปให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 323 ชุด

2. จากนั้นผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตัวเองสรุปได้แบบสอบถามครบ 323 ชุด แล้วคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ ได้ทั้งหมด 297 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.95

✓ การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูลดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์

2. ให้รหัสแบบสอบถามตอนที่ 1 ถึงตอนที่ 2 ตามเกณฑ์ที่กำหนด และพิมพ์ข้อมูลเข้าแฟ้มข้อมูลคอมพิวเตอร์ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ผู้ตอบกาเครื่องหมายในช่องระดับมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
ผู้ตอบกาเครื่องหมายในช่องระดับมาก	ให้ 4 คะแนน
ผู้ตอบกาเครื่องหมายในช่องระดับปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ผู้ตอบกาเครื่องหมายในช่องระดับน้อย	ให้ 2 คะแนน
ผู้ตอบกาเครื่องหมายในช่องระดับน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

3. ประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป หาค่าร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายชื่อและรายด้าน และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ประสิทธิภาพในการสอน และประสิทธิภาพ การรับการอบรม แปลความหมายค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามรายชื่อและรายด้านดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

✓ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี เป็นรายชื่อและรายด้าน โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ประสิทธิภาพการทำงาน และประสิทธิภาพการรับการอบรม

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

3.1 สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach)

3.2 สถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ใน 6 ด้าน ได้แก่ การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค การกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค การกำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต การจัดทำคำอธิบายรายวิชา การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามตัวแปรคือ ขนาดของโรงเรียน ประสิทธิภาพในการสอน ประสิทธิภาพการรับการอบรม โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-way ANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ในครั้งนี้เพื่อให้เข้าใจตรงกันในการสื่อความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SS	แทน	ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของคะแนน
df	แทน	ขั้นของความเป็นอิสระ
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบเอฟ
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

แสดงจำนวนและร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามตัวแปร ขนาดของโรงเรียน ประสบการณ์ในการสอน ประสบการณ์การรับการอบรม ดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแยกตามขนาดโรงเรียน ประสบการณ์การสอน และประสบการณ์รับการอบรม

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดโรงเรียน		
โรงเรียนขนาดเล็ก	96	32.32
โรงเรียนขนาดกลาง	113	38.05
โรงเรียนขนาดใหญ่	88	29.63
รวม	297	100.00
ประสบการณ์การสอน		
ต่ำกว่า 5 ปี	30	10.10
5-10 ปี	72	24.24
มากกว่า 10 ปี	195	65.66
รวม	297	100.00
ประสบการณ์รับการอบรม		
ไม่เคยผ่านการอบรม	19	6.40
ผ่านการอบรม 1 ครั้ง	112	37.71
ผ่านการอบรม 2 ครั้ง ขึ้นไป	166	55.89
รวม	297	100.00

จากตาราง 4 เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียนแล้วพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 38.05 ส่วนกลุ่มตัวอย่าง จากโรงเรียนขนาดเล็กคิดเป็นร้อยละ 32.32 และโรงเรียนขนาดใหญ่ ร้อยละ 29.63 เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์การสอนแล้วพบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอน มากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 65.66 รองลงไปคือ มีประสบการณ์การสอน 5 - 10 ปี ร้อยละ 24.24 และต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.10 เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์รับการอบรมพบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ การอบรม 2 ครั้งขึ้นไปจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 55.89 ผ่านการอบรม 1 ครั้ง ร้อยละ 37.71 ผู้ที่ไม่เคยผ่านการอบรม ร้อยละ 6.40

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียน
มัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี ดังตาราง 5

ตาราง 5 การวิเคราะห์ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี

การจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหา
1. ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้	3.34	0.61	ปานกลาง
2. ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้	3.33	0.67	ปานกลาง
3. ด้านการกำหนดเวลาเรียน	3.25	0.70	ปานกลาง
4. ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา	3.30	0.73	ปานกลาง
5. ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้	3.28	0.69	ปานกลาง
6. ด้านการการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	3.30	0.71	ปานกลาง
รวมทุกด้าน	3.30	0.60	ปานกลาง

จากตาราง 5 ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.30$)
เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี อยู่ในระดับปานกลางทุกด้านตามลำดับ ดังนี้ ด้านการกำหนดผล
การเรียนรู้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.34$) ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.33$)
ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.30$)
ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.28$) และด้านการกำหนดเวลาเรียน ค่าเฉลี่ย
($\bar{X} = 3.25$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตร สถานศึกษา
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี จำแนกตามขนาดโรงเรียน ประสิทธิภาพในการสอน
และประสิทธิภาพในการรับการอบรม ดังตาราง 6 - 16

ตาราง 6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตร
สถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ปัญหา	แหล่งของ	df	SS	MS	F
และอุปสรรค	ความแปรปรวน				
ด้านการกำหนดผล การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	3.14	1.57	4.37*
	ภายในกลุ่ม	294	105.65	0.36	
	รวม	296	108.80		
ด้านการกำหนดสาระ การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	6.52	3.26	7.55*
	ภายในกลุ่ม	294	126.91	0.43	
	รวม	296	133.43		
ด้านการกำหนดเวลา	ระหว่างกลุ่ม	2	4.87	2.44	5.10*
	ภายในกลุ่ม	294	140.33	0.48	
	รวม	296	145.20		
ด้านการจัดทำ คำอธิบายรายวิชา	ระหว่างกลุ่ม	2	6.30	3.15	6.12*
	ภายในกลุ่ม	294	151.40	0.52	
	รวม	296	157.70		
ด้านการจัดทำ หน่วยการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	5.84	2.92	6.28*
	ภายในกลุ่ม	294	136.75	0.47	
	รวม	296	142.59		
ด้านการจัดทำ แผนการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	4.19	2.09	4.30*
	ภายในกลุ่ม	294	142.99	0.49	
	รวม	296	147.18		

* $p < .05$

จากตาราง 6 แสดงว่าโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียน
ขนาดใหญ่ มีปัญหาการจัดทำสาระหลักสูตรด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ การกำหนดสาระ
การเรียนรู้ ด้านการกำหนดเวลาเรียน ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา ด้านการจัดทำหน่วย
การเรียนรู้ ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เพื่อที่จะให้ทราบว่าปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ การกำหนดสาระการเรียนรู้ ด้านการกำหนดเวลาเรียน ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีปัญหาต่างกัน จึงได้วิเคราะห์ และเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟ (Sheffe' Post Hoc Comparisons) ได้ผลการทดสอบดังตาราง 7 - 12 ตามลำดับดังนี้

ตาราง 7 การเปรียบเทียบปัญหาในการจัดทำสาระของหลักสูตรตามขนาดโรงเรียน
ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ เป็นรายคู่

ด้านการกำหนดผล		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
การเรียนรู้	$\bar{X}$	3.23	3.32	3.49
ขนาดเล็ก	3.23	-	0.09*	0.26*
ขนาดกลาง	3.32		-	0.17
ขนาดใหญ่	3.49			-

* $p < .05$

จากตาราง 7 พบว่าปัญหาในการจัดทำสาระของหลักสูตรด้านการกำหนด ผลการเรียนรู้ พิจารณาตามขนาดโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ โรงเรียนขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.49$) รองลงมาคือโรงเรียนขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.32$) และโรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.23$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบทดสอบเป็นรายคู่ตามขนาดของโรงเรียน ด้านการกำหนด ผลการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลาง มีปัญหาในการกำหนดผล การเรียนรู้ มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

ตาราง 8 การเปรียบเทียบปัญหาในการจัดทำสาระของหลักสูตรตามขนาดโรงเรียน
ด้านการกำหนดสาระเรียนรู้รายปีหรือรายภาค เป็นรายคู่

ด้านการกำหนดสาระ		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
การเรียนรู้	$\bar{X}$	3.19	3.28	3.55
ขนาดเล็ก	3.19	-	0.09*	0.36*
ขนาดกลาง	3.28		-	0.27*
ขนาดใหญ่	3.55			-

* $p < .05$

จากตาราง 8 พบว่าปัญหาในการจัดทำสาระของหลักสูตร ด้านการกำหนด
สาระการเรียนรู้ พิจารณาตามขนาดโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ โรงเรียน
ขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.55$) รองลงมาคือโรงเรียนขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
($\bar{X} = 3.28$) และโรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.19$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบทดสอบเป็นรายคู่ตามขนาดของโรงเรียน ด้านการกำหนด
สาระการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลาง มีปัญหาในการกำหนด
สาระการเรียนรู้ มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาในการกำหนด
สาระการเรียนรู้ มากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง

ตาราง 9 การเปรียบเทียบปัญหาในการจัดทำสาระของหลักสูตรตามขนาดโรงเรียน
ด้านการกำหนดเวลาเรียน เป็นรายคู่

ด้านการกำหนดเวลา		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
	$\bar{X}$	3.11	3.22	3.43
ขนาดเล็ก	3.11	-	0.11	0.32*
ขนาดกลาง	3.22		-	0.21
ขนาดใหญ่	3.43			-

* $p < .05$

จากตาราง 9 พบว่าปัญหาในการจัดทำสาระของหลักสูตรด้านการกำหนดเวลา พิจารณาตามขนาดโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ โรงเรียนขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.43$) รองลงมาคือโรงเรียนขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.22$) และโรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.11$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบทดสอบเป็นรายคู่ตามขนาดของโรงเรียน ด้านการกำหนดเวลา พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหาในการกำหนดเวลา มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

ตาราง 10 การเปรียบเทียบปัญหาในการจัดทำสาระของหลักสูตรตามขนาดโรงเรียน
ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา เป็นรายคู่

ด้านการจัดทำ		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
คำอธิบายรายวิชา	$\bar{X}$	3.17	3.24	3.52
ขนาดเล็ก	3.17	-	0.07*	0.35*
ขนาดกลาง	3.24		-	0.28*
ขนาดใหญ่	3.52			-

* $p < .05$

จากตาราง 10 พบว่าปัญหาในการจัดทำสาระของหลักสูตร ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา พิจารณาตามขนาดโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ โรงเรียนขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.52$) รองลงมาคือโรงเรียนขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.24$) และโรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.17$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบทดสอบเป็นรายคู่ตามขนาดของโรงเรียน ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลาง มีปัญหาในการจัดทำคำอธิบายรายวิชา มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาในการจัดทำคำอธิบายรายวิชา มากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง

ตาราง 11 การเปรียบเทียบปัญหาในการจัดทำสาระของหลักสูตรตามขนาดโรงเรียน
ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ เป็นรายคู่

ด้านการจัดทำ		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
หน่วยการเรียนรู้	$\bar{X}$	3.12	3.26	3.48
ขนาดเล็ก	3.12	-	0.14	0.36*
ขนาดกลาง	3.26		-	0.22
ขนาดใหญ่	3.48			-

* $p < .05$

จากตาราง 11 พบว่าปัญหาในการจัดทำสาระของหลักสูตรด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ พิจารณาตามขนาดโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ โรงเรียนขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.48$) รองลงมาคือโรงเรียนขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.26$) และโรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.12$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบทดสอบเป็นรายคู่ตามขนาดของโรงเรียน ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหาในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

ตาราง 12 การเปรียบเทียบปัญหาในการจัดทำสาระของหลักสูตรตามขนาดโรงเรียน
ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นรายคู่

ด้านการจัดทำแผน		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
การจัดการเรียนรู้	$\bar{X}$	3.17	3.29	3.47
ขนาดเล็ก	3.17	-	0.12	0.30*
ขนาดกลาง	3.29		-	0.18
ขนาดใหญ่	3.47			-

* $p < .05$

จากตาราง 12 พบว่าปัญหาในการจัดทำสาระของหลักสูตรด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ พิจารณาตามขนาดโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ โรงเรียนขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.47$) รองลงมาคือโรงเรียนขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.29$) โรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.17$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบทดสอบเป็นรายคู่ตามขนาดของโรงเรียน ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหาในด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

ตาราง 13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ปัญหา	แหล่งของ				
และอุปสรรค	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านการกำหนดผล การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	2.12	1.06	2.92
	ภายในกลุ่ม	294	106.68	0.36	
	รวม	296	108.80		
ด้านการกำหนด สาระการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	2.67	1.33	3.00
	ภายในกลุ่ม	294	130.76	0.45	
	รวม	296	133.43		
ด้านการกำหนดเวลา	ระหว่างกลุ่ม	2	2.69	1.34	2.77
	ภายในกลุ่ม	294	142.51	0.49	
	รวม	296	145.20		
ด้านการจัดทำ คำอธิบายรายวิชา	ระหว่างกลุ่ม	2	2.43	1.22	2.30
	ภายในกลุ่ม	294	155.27	0.53	
	รวม	296	157.70		
ด้านการจัดทำหน่วย การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	3.32	1.66	3.50*
	ภายในกลุ่ม	294	139.27	0.47	
	รวม	296	142.59		
ด้านการจัดทำแผน การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	3.16	1.58	3.22*
	ภายในกลุ่ม	294	144.02	0.49	
	รวม	296	147.18		

* $p < .05$

จากตาราง 13 จะเห็นได้ว่าประสบการณ์ในการสอนของครู ต่ำกว่า 5 ปี ระหว่าง 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีปัญหาการจัดทำสาระหลักสูตรด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้ ด้านการกำหนดเวลาเรียนและด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

เพื่อที่จะให้ทราบว่าปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ กับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีปัญหาในการการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ต่างกัน จึงได้วิเคราะห์และเปรียบเทียบรายคู่ ดังตาราง 14 - 15

ตาราง 14 การเปรียบเทียบปัญหาในการจัดทำสาระของหลักสูตรตามประสบการณ์ในการสอนด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ เป็นรายคู่

ด้านการจัดทำ		ต่ำกว่า 5 ปี	5 - 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
หน่วยการเรียนรู้	$\bar{X}$	2.98	3.36	3.30
ต่ำกว่า 5 ปี	2.98	-	0.39*	0.32*
5 - 10 ปี	3.36		-	0.06*
มากกว่า 10 ปี	3.30			-

* $p < .05$

จากตาราง 14 พบว่าปัญหาในการจัดทำสาระของหลักสูตรด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ พิจารณาตามประสบการณ์ในการสอนมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.30$) รองลงมาคือผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอน 5 - 10 ปี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.36$) และผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.98$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบทดสอบเป็นรายคู่ตามผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอน ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอน มากกว่า 10 ปี กับผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอน 5-10 ปี มีปัญหาในด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้มากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอน ต่ำกว่า 5 ปี

ตาราง 15 การเปรียบเทียบปัญหาในการจัดทำสาระของหลักสูตรตามขนาดโรงเรียน
ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นรายคู่

ด้านการจัดทำแผน		ต่ำกว่า 5 ปี	5 - 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
การจัดการเรียนรู้	$\bar{X}$	3.00	3.28	3.35
ต่ำกว่า 5 ปี	3.00	-	0.28*	0.35*
5 - 10 ปี	3.28		-	0.07*
มากกว่า 10 ปี	3.35			-

* $p < .05$

จากตาราง 15 พบว่าปัญหาในการจัดทำสาระของหลักสูตรด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ พิจารณาตามประสบการณ์ในการสอนมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.35$) รองลงมาคือผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอน 5 - 10 ปี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.28$) และผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.00$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบทดสอบเป็นรายคู่ตามผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอน มากกว่า 10 ปี กับผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอน 5-10 ปี มีปัญหาในด้านการจัดแผนการจัดการเรียนรู้มากกว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอน น้อยกว่า 5 ปี

ตาราง 16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตร
สถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การรับการอบรม

ปัญหา	แหล่งของ				
และอุปสรรค	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านการกำหนดผล	ระหว่างกลุ่ม	2	1.06	0.53	0.24
การเรียนรู้	ภายในกลุ่ม	294	107.73	0.37	
	รวม	296	108.80		
ด้านการกำหนด	ระหว่างกลุ่ม	2	0.64	0.32	0.50
สาระการเรียนรู้	ภายในกลุ่ม	294	132.79	0.45	
	รวม	296	133.43		

ตาราง 16 (ต่อ)

ปัญหา	แหล่งของ				
และอุปสรรค	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านการกำหนด	ระหว่างกลุ่ม	2	0.99	0.50	0.36
เวลาเรียน	ภายในกลุ่ม	294	144.21	0.49	
	รวม	296	145.20		
ด้านจัดทำคำอธิบาย	ระหว่างกลุ่ม	2	0.32	0.16	0.74
รายวิชา	ภายในกลุ่ม	294	157.37	0.54	
	รวม	296	157.70		
ด้านการจัดทำหน่วย	ระหว่างกลุ่ม	2	0.16	0.09	0.85
การเรียนรู้	ภายในกลุ่ม	294	142.43	0.48	
	รวม	296	142.59		
ด้านการจัดทำแผน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.87	0.43	0.42
การเรียนรู้	ภายในกลุ่ม	294	146.31	0.50	
	รวม	296	147.18		

จากตาราง 16 จะเห็นได้ว่าประสบการณ์การรับการอบรม ของผู้ที่ไม่เคยรับการอบรม ผู้ที่เคยรับการอบรม 1 ครั้ง และผู้ที่เคยรับการอบรม 2 ขึ้นไป มีปัญหาการจัดทำสาระหลักสูตรด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้ ด้านการกำหนดเวลาเรียน ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ในบทนี้ผู้วิจัยเสนอสรุปความเป็นมาของการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

✓ *ศึกษาปัญหา* ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งจุดมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ใน 6 ด้าน คือ ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ ด้านการกำหนดสาระ ด้านการเรียนรู้ ด้านการกำหนดเวลาเรียน ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี จำแนกตามขนาดโรงเรียน ประสิทธิภาพในการสอนของ ครูผู้สอน และประสิทธิภาพการรับการอบรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็น ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2546 ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียน โดยจำแนก โรงเรียนเป็น 3 ขนาด คือ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็ก โดยจะทำการสุ่มตัวอย่างโรงเรียนร้อยละ 50 ของโรงเรียนแต่ละขนาด ได้โรงเรียนขนาดเล็ก 3 โรงเรียน คือโรงเรียนโคกตูมวิทยา โรงเรียนขุนรามวิทยา โรงเรียนยางรากวิทยา โรงเรียนขนาดกลาง 5 โรงเรียน คือโรงเรียนชัยบาดาลพิทยาคม โรงเรียนสระโบสถ์วิทยาคาร โรงเรียนโคกเจริญวิทยา โรงเรียนบ้านชีวิทยา โรงเรียนท่าหลวงวิทยาคม โรงเรียนขนาดใหญ่ 5 โรงเรียน คือโรงเรียนบ้านหมี่วิทยา โรงเรียนชัยบาดาลวิทยา โรงเรียนท่าวังวิทยาคาร โรงเรียนพัฒนานิคม โรงเรียนโคกลำโรงวิทยา ทั้งสิ้น 13 โรงเรียน

ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา (เดิม) ในจังหวัดลพบุรี ปฏิบัติงานสอนในปีการศึกษา 2546

จำนวน 1,324 คน โดยเทียบตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง 323 คน

ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามทั้งหมด 323 ชุด ได้แบบสอบถามกลับคืนมาครบ 323 ชุด ได้คัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์นำมาวิเคราะห์ ทั้งหมด 297 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.95

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการใช้เก็บตัวอย่างข้อมูลเป็นแบบสอบถามปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 2 ตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับขนาดของโรงเรียนและคุณสมบัติของผู้ตอบ แบบสอบถามเกี่ยวกับ ขนาดของโรงเรียน ประสิทธิภาพในการสอน ประสิทธิภาพการรับการอบรมด้านการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ด้านต่างๆ 6 ด้านคือ การกำหนดผลการเรียนรู้ การกำหนดสาระการเรียนรู้ การกำหนดเวลาเรียน การจัดทำคำอธิบายรายวิชา การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับโรงเรียนโคกสูงวิทยา ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบอัลฟา (Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.93

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแสดงจำนวน และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน ประสิทธิภาพในการสอน ประสิทธิภาพการรับการอบรม โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ของผู้ตอบแบบสอบถามตามตัวแปร 6 ด้าน คือ ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้ ด้านการกำหนดเวลาเรียน ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี 6 ด้าน คือ ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้ ด้านการกำหนดเวลาเรียน ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดโรงเรียน ประสิทธิภาพในการสอน และประสิทธิภาพในการรับการอบรม โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-way ANOVA)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแสดงจำนวนและร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน ประสิทธิภาพในการสอน ประสิทธิภาพในการรับการอบรม สรุปได้ดังนี้

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 297 คน เมื่อพิจารณาตามตัวแปรต้นเกี่ยวกับขนาดโรงเรียน พบว่าส่วนใหญ่เป็นครูในโรงเรียนขนาดกลางร้อยละ 38.05 รองลงมาคือโรงเรียนขนาดเล็กร้อยละ 32.32 และโรงเรียนขนาดใหญ่ร้อยละ 29.63 เมื่อพิจารณาตามประสิทธิภาพในการสอนพบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสิทธิภาพในการสอนมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 65.66 รองลงมาคือผู้มีประสิทธิภาพในการสอน 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.24 และผู้มีประสิทธิภาพในการสอนต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.10 เมื่อพิจารณาตามประสิทธิภาพรับการอบรมพบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสิทธิภาพในการรับการอบรม มากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 55.89 รองลงมาคือมีประสิทธิภาพในการรับการอบรม 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 37.71 ส่วนผู้ที่ไม่เคยรับการอบรม มีจำนวนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 6.40

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ของผู้ตอบแบบสอบถามตามตัวแปร 6 ด้าน คือ ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้ ด้านการกำหนดเวลาเรียน ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ดังนี้

ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ทุกด้านโดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.30 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียน มัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี มีปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับดังนี้ ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 3.34 ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 3.33 ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา และด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 3.30 ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 3.28 ด้านการกำหนดเวลาเรียน มีค่าเฉลี่ย 3.25

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี 6 ด้าน คือ ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้ ด้านการกำหนดเวลาเรียน ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดโรงเรียน ประสิทธิภาพในการสอน และประสิทธิภาพในการรับการอบรม สรุปได้ดังนี้

การเปรียบเทียบปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดโรงเรียน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี 6 ด้าน คือ ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้ ด้านการกำหนดเวลาเรียน ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหาการจัดทำสาระหลักสูตร ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้ ด้านการกำหนดเวลาเรียน ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบทดสอบเป็นรายคู่ตามขนาดของโรงเรียน ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลาง มีปัญหาในด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลาง มีปัญหาในด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้ มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาในด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้ มากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง ด้านการกำหนดเวลาเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลาง มีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาในด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา มากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี 6 ด้าน คือ ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้ ด้านการกำหนดเวลาเรียน ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนของครูต่ำกว่า 5 ปี ระหว่าง 5 -10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีปัญหาการจัดทำสาระหลักสูตรด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้ ด้านการกำหนดเวลาเรียน และด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบทดสอบเป็นรายคู่ตามผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอน ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอน มากกว่า 10 ปี กับผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอน 5-10 ปี มีปัญหามากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอน น้อยกว่า 5 ปี ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอน มากกว่า 10 ปี กับผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอน 5-10 ปี มีปัญหามากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอน น้อยกว่า 5 ปี

ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี 6 ด้าน คือ ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้ ด้านการกำหนดเวลาเรียน ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์การรับการอบรม

ประสบการณ์การรับการอบรม ของผู้ที่ไม่เคยรับการอบรม ผู้ที่เคยรับการอบรม 1 ครั้ง และผู้ที่เคยรับการอบรม 2 ขึ้นไป มีปัญหาการจัดทำสาระหลักสูตร ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้ ด้านการกำหนดเวลาเรียน ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี มีประเด็นที่สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาเป็นเรื่องใหม่ ซึ่งยังปรากฏว่ายังมีปัญหายู่มาก ที่สถานศึกษาบางแห่งไม่มีความมั่นใจว่าหลักสูตรสถานศึกษาที่จัดทำจะมีความถูกต้องตามหลักวิชา มีความยากง่ายมากน้อยเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนหรือไม่ และระดับของปัญหาใกล้เคียงกัน ถึงแม้จะมีปัญหายู่มากใน

ระดับปานกลาง ก็ถือว่าเป็นปัญหาในระดับหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัชวาล เปานาเรียง (2539 : บทคัดย่อ) และสมหมาย อุ่นเจริญ (2541 : บทคัดย่อ) และ ประวิทย์ กาสา (2541 : บทคัดย่อ) ประกอบกับครูผู้สอนยังไม่แน่ใจในแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำสาระของหลักสูตรโดยเฉพาะในเรื่องของ 70 % ที่ส่วนกลางดำเนินการ และในส่วนของ 30 % ที่โรงเรียนจะต้องจัดทำขึ้น ซึ่งตรงกับแนวคิดของ นิภา แยมวจิ (2546 : 1) จึงทำให้เกิดปัญหาในการตัดสินใจประกอบกับ ในขณะนี้โรงเรียนได้ใช้หลักสูตรไปแล้ว ครูอาจารย์ในหลายๆ โรงเรียนไม่สามารถจัดทำได้ตามที่กำหนดที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศให้ทุกโรงเรียนใช้หลักสูตรใหม่ จึงได้อาศัยหลักสูตรจากโรงเรียนนาร่องหรือโรงเรียนในพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อจัดการเรียนการสอน ปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี จึงอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้ ด้านการกำหนดเวลาเรียน ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ ทำหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้แตกต่างกันออกไปตามขนาดของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสริมศักดิ์ ช่วยอุปการ (2540 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนในโครงการปฏิรูปการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยสรุปได้ว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ส่วนโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กมีการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้โรงเรียนขนาดแตกต่างกันมีปัญหาในการจัดทำสาระของหลักสูตรต่างกัน

อีกส่วนหนึ่งน่าจะมาจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของครูผู้สอน ในเรื่องของการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา เนื่องจากเป็นเรื่องใหม่ครูผู้สอนไม่มีเวลาในการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กมีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ วิทยาการที่เป็นแกนกลางในการฝึกอบรมการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษามีไม่เพียงพอ คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขาดความรู้ความชำนาญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตลอดจนโรงเรียนขาดงบประมาณในการดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนีวัลย์ จุลบาท (2539 : 145-157) ที่ได้ทำการศึกษาการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นระดับอำเภอมีการแต่งตั้งคณะกรรมการแต่ไม่มีการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ปัญหาที่พบใน

การจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่นคือวิทยากรไม่เพียงพอ คณะกรรมการขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ขาดงบประมาณในการสนับสนุน นอกจากนี้แล้วในเรื่องของความพร้อมของสถานศึกษา ซึ่งโรงเรียนที่มีขนาดที่แตกต่างกันน่าจะมีความพร้อมในการบริหารจัดการที่แตกต่างกันโดยเฉพาะในเรื่องของการจัดทำหลักสูตร ความพร้อมดังกล่าวนั้นเริ่มตั้งแต่งบประมาณ การจัดการ วัสดุอุปกรณ์ และบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวภาคย์ แผลมเพชร (2545 : 88-89) ได้ศึกษาความพร้อมของสถานศึกษาและ ศักยภาพของบุคลากรในการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี ที่ว่าบุคลากรของโรงเรียนขนาดเล็กโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกัน และโรงเรียนขนาดใหญ่จัดกิจกรรมในการให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาจำนวนครั้งมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง

3. จากการศึกษาปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ตามประสบการณ์ในการสอน จากปัญหา 6 ด้าน คือด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้ ด้านการกำหนดเวลาเรียน ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ แล้ว ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้ ด้านการกำหนดเวลาเรียน มีปัญหาไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีปัญหาต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งการที่ครูผู้สอนมีประสบการณ์ในการสอน ในระยะเวลา ไม่เกิน 5 ปี ระหว่าง 5 – 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป มีปัญหาไม่แตกต่างกันนั้น น่าจะมีผลมาจากครูผู้สอนส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติตามจัดการเรียนการสอนตามแนวของหลักสูตรเดิมมาก่อนแล้ว ทั้ง 4 ด้าน ประกอบกับกรมวิชาการก็ได้มีการจัดการอบรมและฝึกปฏิบัติมาโดยตลอด จึงทำให้ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนที่แตกต่างกันแต่มีปัญหา ไม่แตกต่างกัน ในส่วนของด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้และด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ นั้น ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนที่แตกต่างกัน มีปัญหาในการจัดทำแตกต่างกันนั้นน่าจะมีผลมาจากการที่ทั้งสองด้านเป็นการดำเนินการที่ยุ้งยากมากกว่าด้านอื่น โดยเฉพาะในเรื่องของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ นั้นครูผู้สอนยังขาดสื่อการเรียนการสอนที่จะต้องนำมาใช้ประกอบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จึงทำให้ครูผู้สอนมีปัญหาที่แตกต่างกันออกไป

4. จากการศึกษาปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ที่ครูผู้สอนมีประสบการณ์การรับการอบรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ต่างกันมีปัญหากการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ทั้ง 6 ด้านคือ ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้ ด้านการกำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ แสดงให้เห็นว่าทั้งผู้ที่ได้รับการอบรมแล้วและผู้ที่ไม่ได้รับการอบรมได้มี

การถ่ายทอดการจัดทำสาระของหลักสูตรในแต่ละด้านเป็นอย่างดีแล้วจึงทำให้การจัดทำสาระของหลักสูตรมีปัญหาที่ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่สามารถเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงเพื่อให้การจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ดังนี้

1. จากการวิจัยพบว่าการจัดทำสาระของหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นปัญหาในระดับหนึ่ง แม้จะไม่อยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วง แต่ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาานิเทศก์ และผู้บริหารการศึกษาระดับสูงขึ้นไปน่าจะใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน หาแนวทางในการแก้ปัญหาสนับสนุนส่งเสริม และเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาและพัฒนาบุคลากรให้สามารถทำความเข้าใจให้ตรงกันและจัดทำสาระการเรียนรู้ตามแนวของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป
2. ปัญหาจากข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามน่าจะเป็นประโยชน์ในการนำมาพัฒนาการจัดทำสาระของหลักสูตรทุกด้าน เช่นควรจัดให้มีการอบรมครูผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรศึกษาปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 8 กลุ่มสาระ ของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา ลพบุรี
2. ควรศึกษาความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา ลพบุรี
3. ควรศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรสถานศึกษา ของนักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา ลพบุรี
4. ควรศึกษาความต้องการของชุมชนที่มีต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา ลพบุรี
5. ควรศึกษาเปรียบเทียบประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับระหว่างหลักสูตรเก่ากับหลักสูตรใหม่ ของผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน และครูอาจารย์ ในเขตพื้นที่การศึกษา ลพบุรี

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2539). รายงานการวิจัยเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการศึกษาในระดับ
ประถมและมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- (2545). เอกสารประกอบ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและ
พัสดุภัณฑ์
- (2546ก). การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2546ข). การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2546ค). การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. (2543, 28 กรกฎาคม). ระเบียบกรมสามัญศึกษา ว่าด้วยสำนักงานสามัญ
ศึกษาจังหวัด พ.ศ. 2543.
- (2545). แผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) กรมสามัญศึกษา.
ถ่ายเอกสาร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546, 27 มกราคม). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดราย
ละเอียดสาระการเรียนรู้แกนกลาง ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.
(ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.moe.go.th/main2/article/C7030.pdf> วันที่สืบค้น
25 มีนาคม 2546.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546, 7 กรกฎาคม). คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สร.5/2546 เรื่อง
แต่งตั้งข้าราชการปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. (ออนไลน์).
แหล่งที่มา: http://www.moe.go.th/new_stru/7_5_2546.html.
วันที่สืบค้น 12 สิงหาคม 2546.
- กาญจนาวรรณ คำสอนหา. (2543). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำปลารัว
กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต. (การประถมศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

- เกรียงศักดิ์ จินาพงศ์. (2544). การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 4. ปรินูณานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ. ถ่ายเอกสาร.
- จรวพร ธรณินทร์. (2546). เปลี่ยนโครงสร้างไปตามกฎหมายใหม่. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: www.moe.go.th. วันที่สืบค้น 25 มีนาคม 2546.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ออลีน เฟลส.
- ัชชาล เปานาเรียง. (2539). ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์. ปรินูณานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การประถมศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ชูศรี สุวรรณโชติ. (2542). หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2545). ระเบียบการสมัครสอบวัดความรู้เพื่อสมัครเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2546. กรุงเทพฯ: ทบวงฯ.
- ธัญวิษญ์ ไตรรัตน์. (2544). การพัฒนาหลักสูตรโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นกลุ่มการงานและพื้นฐาน อาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แขนงงานเลือก เรื่องพืชสมุนไพรในชุมชนสระคูณ ปรินูณานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การวิจัยการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ธำรง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- นิภา แยมวจิ. (2546). สารการเรียนรู้แกนกลางหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : www.moe.go.th. วันที่สืบค้น 25 มีนาคม 2546.
- บรรพต สุวรรณประเสริฐ. (2544). การพัฒนาหลักสูตร โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: โรงพิมพ์แสงศิลป์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- ประวิทย์ กาสา. (2541). ได้ศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. ปรินูณานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

- ปราณี ดันติตระกูล. (2546). การศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
ระดับมัธยมศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมเครือข่าย จังหวัดราชบุรี. ปรินูญานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เป็รื่อง กิจรัตน์. (2532). หลักสูตรอุตสาหกรรมศึกษาและการจัดการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ:
ภาควิชาพื้นฐานอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏพระนคร.
- มณฑิชา ชนะสิทธิ์. (2539). การศึกษาสภาพและปัญหาพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน
ประถมศึกษาในโครงการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยภูมิปัญญาชาวบ้าน
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา. ปรินูญานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- รังสรรค์ ณะพรพันธุ์. (2544). การศึกษาทุนนิยมและโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชนีวัลย์ จุลบาท. (2539). การศึกษาการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นกลุ่มการงาน
และพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดศรีสะเกษ. ปรินูญานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. (การประถมศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- รุ่ง แก้วแดง. (2542). ปฏิวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มติชน.
- (2544). ประกันคุณภาพการศึกษาทุกคนทำได้ไม่ยาก. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- รุจิร ภูสาระ. (2545). การพัฒนาหลักสูตร : ตามแนวปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: บุคพ้อยท์.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2545). การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). การพัฒนาหลักสูตรสานต่อที่ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: เซ็นเตอร์ดิส
คัฟเวอร์.
- สมหมาย อุ่นเจริญ. (2541). การศึกษาสภาพปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้ในระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้นของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การประถม
ศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). การปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2545). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ระยะที่ 9 (พ.ศ.2545-2549). (ออนไลน์). แหล่งที่มา:
http://www.dtcp.go.th/tepic/IT/1_46/2.1.ppt. วันที่สืบค้น 25 มีนาคม 2546.

- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลพบุรี. (2545ก). งานผลการประเมินความถนัดทางการเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) ปีการศึกษา 2544 จังหวัดลพบุรี. เอกสารลำดับที่
5 / 2545
- (2545ข). งานผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)
ปีการศึกษา 2544 จังหวัดลพบุรี. เอกสารลำดับที่ 4 / 2545
- สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลพบุรี. (2545ก). แผนปฏิบัติการโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา พ.ศ. 2544. ถ่ายเอกสาร.
- (2545ข). รายงานการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนสังกัดกรม
สามัญศึกษาจังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา พ.ศ. 2544. ถ่ายเอกสาร.
- (2545ค, 19 พฤศจิกายน). ที่ ศธ 0864/4148 เรื่อง การดำเนินงานจัดทำหลักสูตร
สถานศึกษา.
- (2545ง). รายงานผลการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา หน่วยงานสังกัดกรมสามัญ
ศึกษาจังหวัดลพบุรี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 ครั้งที่ 1-2. ถ่ายเอกสาร.
- (2546). รายงานผลการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา หน่วยงานสังกัดกรมสามัญ
ศึกษาจังหวัดลพบุรี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546. ถ่ายเอกสาร.
- สำลี รักสุทธี และคณะ. (2544). เทคนิควิธีการพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ:
พัฒนาศึกษา.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร ยุคปฏิรูปการศึกษา
ไทย. เชียงใหม่: โรงพิมพ์แสงศิลป์.
- เสริมศักดิ์ ช่วยอุปการ. (2540). การดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนใน
โครงการปฏิรูปการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. ปรินิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- เสาวภาคย์ แผลมเพชร. (2545). การศึกษาความพร้อมของสถานศึกษาและศักยภาพของ
บุคลากรในการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี.
ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- หัตยา เจียมศักดิ์. (2539). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องหัตถกรรมในท้องถิ่น ชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 5 ของอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่. ปรินิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต. (การประถมศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
ถ่ายเอกสาร.

- อนุกิต แสนทวีสุข. (2544). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มการทำงานและอาชีพ เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3* ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การประถมศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- อภิชัย หล้าสุดา. (2543). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ เรื่องการสานส้มชั้นประถมศึกษาปีที่ 6* ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การประถมศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- อังกุล สมคะเนย์. (2535). *สภาพปัญหาการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้พัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี*. ปรินิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). *หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน*. ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: เอสดีเพรส.
- Armstrong, David G. (1989). *Developing and documenting the Curriculum*. Boston: Allyn and Bacon.
- Bekmann, Cynthia Dawn. (1977, November). "Community Concerns and Practices : A Study of Curriculum Development in Even Start Literacy Program," *Dissertation Abstracts International*. 85(5): 1561-A.
- Cuncha, Zeilma Da. (1997, January). "A Case Study of Curriculum Development Process in Nutrition Education," *Dissertation Abstracts International*. 57(7): 2884-A.
- Gadis, Kelly. (1998, February) "Participatory Mathematics Curriculum Development : a Case Study from KwazuluNatal South Africa," *Dissertation Abstracts International*. 58(8): 3052-A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
การศึกษาปัญหาการจัดทำสารของหลักสูตรสถานศึกษา
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี

คำชี้แจง ในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการจัดทำสารของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ผลของการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาวิเคราะห์และผู้บริหารการศึกษาในระดับสูงขึ้นไปเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนหาแนวทาง ในการแก้ปัญหาสนับสนุนส่งเสริม และเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาและพัฒนาบุคลากร ให้สามารถทำความเข้าใจให้ตรงกันและจัดทำสารการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

คำตอบของท่าน ผู้วิจัยจะใช้เฉพาะการวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น โดยการเสนอผลการวิจัยในภาพรวมจึงไม่มีผลกระทบกับท่านใดเป็นส่วนตัว แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน ☐ หรือเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ขนาดของโรงเรียน จำแนกเป็น
 - ☐ ขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 500 คน
 - ☐ ขนาดกลาง มีนักเรียน 500 - 1,499 คน
 - ☐ ขนาดใหญ่ มีนักเรียนมากกว่า 1,500 คน
2. ประสบการณ์ในการสอน.....ปี.....เดือน
3. ประสบการณ์การรับการอบรมด้านการจัดทำสารการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - ☐ ไม่เคยผ่านการอบรม
 - ☐ ผ่านการอบรม 1 ครั้ง
 - ☐ ผ่านการอบรม 2 ครั้งขึ้นไป

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำสาระการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 ของสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี

คำชี้แจง โปรดพิจารณาปัญหาการจัดทำสาระการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา แล้วใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	ปัญหาการจัดทำสาระการเรียนรู้	ระดับของปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค					
1	การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้สามารถระบุถึงความรู้ความสามารถของผู้เรียน.....					
2	การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้สามารถระบุถึงคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน.....					
3	การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้สามารถระบุถึงค่านิยมของผู้เรียนได้					
4	การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีความสอดคล้องกับความถนัดและ ความสนใจของผู้เรียน.....					
5	การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาของชุมชน.....					
6	การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน					
7	การกำหนดผลการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล					
8	การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังโดยยึดเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา.....					

ข้อ	ปัญหาการจัดทำสาระการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา	ระดับของปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค					
9	การเขียนสาระการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง					
10	การเขียนสาระการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้.....					
11	การเขียนสาระการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน.....					
12	การเขียนสาระการเรียนรู้เพื่อทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้.....					
13	การเขียนสาระการเรียนรู้เพื่อทำให้นักเรียนมีคุณภาพมาตรฐาน.....					
14	การเขียนสาระการเรียนรู้ให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน.....					
15	การเขียนสาระการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับปรุงแก้ไขได้.....					
16	การเขียนสาระการเรียนรู้ให้มีความเที่ยงตรง.....					

ข้อ	ปัญหาการจัดทำสาระการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา	ระดับของปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการกำหนดเวลาเรียน					
17	การกำหนดเวลาเรียนให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้.....					
18	การกำหนดคาบเวลาเรียนให้ยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม.....					
19	การกำหนดเวลาเรียนให้เหมาะสมเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณค่า.....					
20	การปรับเปลี่ยนเวลาเรียนจากหลักสูตรเดิมสู่หลักสูตรใหม่.....					
21	การกำหนดคาบเวลาเรียนให้สอดคล้องกับที่กำหนดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา.....					
22	การกำหนดสาระเพิ่มเติมจากสาระพื้นฐาน.....					
23	การนำสาระที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นและชุมชนหรือการฝึกปฏิบัติมาเพิ่มเติม.....					
24	การทบทวนลดคาบเวลาให้โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษามีความเหมาะสมในภาพรวม.....					

ข้อ	ปัญหาการจัดทำสาระการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา	ระดับของปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการจัดทำคำอธิบายรายวิชา					
25	การเขียนคำอธิบายรายวิชาตามรูปแบบที่กำหนด.....					
26	การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้.....					
27	การเขียนคำอธิบายรายวิชาให้มีความครอบคลุมกับสภาพที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน					
28	การเขียนคำอธิบายรายวิชาให้สามารถบอกสภาพที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน					
29	การเขียนคำอธิบายรายวิชาส่วนที่เป็นความรู้.....					
30	การเขียนคำอธิบายรายวิชาส่วนที่เป็นทักษะ					
31	การเขียนคำอธิบายรายวิชาส่วนที่เป็นเจตคติ.....					
32	การเขียนคำอธิบายรายวิชาให้เหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน					

ข้อ	ปัญหาการจัดทำสาระการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา	ระดับของปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้					
33	การจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ.....					
34	การกำหนดจำนวนหน่วยการเรียนรู้					
35	การจัดลำดับของหน่วยการเรียนรู้					
36	การกำหนดผลการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้..					
37	การกำหนดสาระการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้.....					
38	การกำหนดจำนวนแผนการเรียนรู้ต่อหน่วยการเรียนรู้					
39	การกำหนดเวลาเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้.....					
40	การออกแบบหน่วยการเรียนรู้.....					

ข้อ	ปัญหาการจัดทำสาระการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา	ระดับของปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
41	ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้จากผลการเรียนรู้ รายปี /รายภาคเพื่อนำมาเขียนเป็นจุดประสงค์การ เรียนรู้อย่างวิชา					
42	การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้เป็นรายละเอียดสำหรับ นำไปจัดการเรียนการสอน.....					
43	การเลือกจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วิเคราะห์ได้ กำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง.....					
44	การกำหนดจุดประสงค์นำทางตามลำดับความยาก ง่ายของเนื้อหา.....					
45	การเลือกกิจกรรมและเทคนิคการสอนที่เหมาะสม สำหรับผู้เรียน.....					
46	การเลือกสื่ออุปกรณ์สำหรับใช้ประกอบการเรียนรู้....					
47	การจัดลำดับขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้.....					
48	การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้.....					

โปรดแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับปัญหาหรือข้อเสนอนี้เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว
 ทำสาระการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ท่านสละเวลาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข
ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. ครูมีงานพิเศษมากนอกเหนือจากการสอน ทำให้การเรียนการสอนไม่ดำเนินไปตามหน่วยการเรียนรู้ที่ได้เตรียมไว้ การสอนอาจไม่ได้เนื้อหาตามที่กำหนดหรือที่ควรจะเป็น
2. การจัดทำหลักสูตรใหม่ทำให้โรงเรียนขนาดเล็ก ควรที่จะพัฒนาระบบต่าง ๆ ไปควบคู่กันเพราะส่วนใหญ่เราเขียนหลักสูตรของแต่ละกลุ่มสาระตามหลักสูตรแกนกลางครูผู้สอนตั้งพัฒนาด้านสื่อ เอกสาร และนวัตกรรมมากขึ้นต้องมีการพัฒนาระบบการสื่อสาร IT ควบคู่กันไปด้วย เพราะโรงเรียนขนาดเล็กประสบปัญหา
3. ของเดิมดีอยู่แล้วเพียงแต่ปรับกระบวนการสอนของครูเสียใหม่
4. ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
5. ควรจัดทำสาระของแต่ละกลุ่ม แต่ละโรงเรียนควรคำนึงถึงศักยภาพของโรงเรียนขนาดของโรงเรียน
6. การนำความรู้ไปใช้สอนนักเรียน ใช้ได้จริงตามหลักสูตรแกนกลางกำหนดหรือไม่
7. การจัดทำสาระของโรงเรียน อาจไม่สอดคล้องกับโรงเรียนอื่น หรือหลาย ๆ แห่งอาจทำให้เกิดปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนเมื่อต้องการย้าย
8. เห็นด้วยกับการปฏิรูปการศึกษาโดยเฉพาะการปฏิรูปการสอนของครู แต่เนื้อหาการจัดการเรียนการสอนไม่บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร
9. ต้องอบรมครูให้รู้จักการทำสาระการเรียนรู้บางท่านไม่เคยอบรมเลย
10. การจัดทำหลักสูตรใหม่มีความสับสนเพราะมีการเปลี่ยนแปลงหลายครั้ง ถ้าให้โรงเรียนทำโดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยจะทำให้แก้ปัญหาชุมชน โดยเฉพาะความยากจนได้
11. การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการยังทำไม่ได้เพราะต้องปรับกระบวนการทัศนทุกระดับจนถึงผู้สอน
12. การจัดทำหลักสูตรใหม่โดยกำหนดสาระพื้นฐานมาจากส่วนกลาง และให้ทางโรงเรียนกำหนดสาระเพิ่มเติมจากสภาพความเป็นจริงของทางโรงเรียนและชุมชนซึ่งต้องการไปศึกษาต่อของนักเรียน
13. ควรมีเกณฑ์ที่แน่นอนในการเขียนแผนการเรียนรู้
14. ควรจัดการอบรมแต่ละเรื่อง
15. หลักสูตรสถานศึกษาแต่ละโรงเรียนทำแล้วไม่สอดคล้องกัน
16. ควรให้โรงเรียนในจังหวัดเดียวกันใช้หลักสูตรเดียวกัน

17. กรมวิชาการควรจัดทำแผนการสอน – สาระการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ให้ครูผู้สอน ทุกวิชา ทุกชั้นเรียน ครูผู้สอนจะนำไปศึกษาและหาเทคนิควิธีการสอน ไปสอนนักเรียนให้เกิด การเรียนรู้และเกิดทักษะในด้านต่าง ๆ ได้เอง ถ้าให้แต่ละสถานศึกษาจัดทำเอง มาตรฐานคุณ ภาพ

18. การจัดทำการเรียนรู้ ณ ปัจจุบัน ควรจัดให้เหมาะสมกับเด็กนักเรียน โดยเน้น ผู้เรียน เป็นสำคัญ หรือ “Child Center” จริงๆแต่ถึงอย่างไรก็ตาม ความเป็นไปได้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญยังมีปัญหาอีกมากมาย เช่นผู้เรียนมีความแตกต่างกันทั้งทางด้าน สติปัญญา สังคม และครอบครัว แตกต่างกันตั้งแต่ขั้นพื้นฐานทางด้านตัวบุคคล ความพร้อม ความชอบ ความ ไม่ชอบ

19. ผู้จัดสาระการเรียนรู้คงต้องทำงานมากขึ้นกว่าเดิมเนื่องจากต้องนำสาระการเรียนรู้ ต่างๆมาบูรณาการให้เข้ากัน ต้องให้สอดคล้องกับท้องถิ่น ควรเน้นหรือจำแนกไปเลย ว่าเด็ก คนไหนชอบเรียนอะไร และควรส่งเสริมในเวลาไหน และวิธีการแก้ไขยามที่นักเรียนมีปัญหาใคร จะเป็นผู้ดูแล ในรายวิชาคงต้องมีครูผู้ดูแลนักเรียนอย่างจริงจังแต่สาเหตุที่ดูแล้วว่าการจัดสาระ การเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ ไม่ดีเท่าที่ควร เพราะครูและนักเรียน มีพฤติกรรมในการเรียนการ สอนนิรนามคือ ครูยังเป็น Teacher Center อยู่ และปัจจุบันนักเรียนมีสาเหตุจูงใจอย่างอื่น มากกว่าการศึกษา จึงเกิดการล้าช้า ในการเรียนรู้ ทำให้ผู้ที่พร้อมจะเรียนเกิดความเบื่อหน่าย และเสียแผนการหรือการวางแผนได้โดยสิ้นเชิง

20. ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ถึงแม้ว่า จะผ่านอบรมหลายครั้ง ก็ตาม

21. การจัดผล + ประเมินผล ยังไม่ชัดเจน หลายคนยังมีความเข้าใจไม่ตรงกัน

22. การจัดทำหลักสูตรในภาพรวมตัวแทนของบางสาระการเรียนรู้ยังไม่เข้าใจ ไม่ พยายามศึกษา ไม่ค่อยให้ความร่วมมือ

23. ครูต้องมีภาระสอนทั้งหลักสูตรเก่า และหลักสูตรใหม่พร้อมๆกันทำให้เกิดความ สับสน เครียด โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก ครู 1 คนต้องรับผิดชอบสอนทั้งหลักสูตรเก่าและ ใหม่ ภาคเรียนละ 4 - 6 วิชา ทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะศึกษากระบวนการจัดการการสอน ให้ดี และมีประสิทธิภาพ

24. ในโรงเรียนห่างไกลความเจริญ โรงเรียนขนาดเล็ก ผู้ปกครอง ยากจน เศรษฐกิจของท้องถิ่นไม่ดี ส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนแบบบูรณาการจำกัดตามไปด้วย

25. ผู้บริหารควรเอาใจใส่มากกว่าเดิม โดยส่งเสริมติดตาม ให้กำลังใจมากขึ้น

26. การกำหนดรวมวิชาพื้นฐาน และสาระเพิ่มเติม โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 4

27. กลุ่มสาระพื้นฐาน แผนวิทย์-คณิต และภาษาสังคม ว่า สาระพื้นฐานจัดเป็นเคมี พื้นฐาน ชีวะพื้นฐาน ฟิสิกส์พื้นฐาน และโลกดาราศาสตร์ ว่าจะใช้รหัสวิชาเดียวหรือแยก แต่ในการจัดครอบคลุม ทุก 8 สาระ

28. ในการจัดทำสาระการเรียนรู้เป็นเรื่องค่อนข้างยาก เพราะว่าผู้เขียนต้องมอง โครงสร้างให้ทะลุปรุโปร่ง และวางแผน มีโครงสร้างของแผนที่ชัดเจน เพราะฉะนั้นจึงเป็น ปัญหาสำหรับครูบรรจุใหม่เป็นอย่างมาก และสาระการเรียนรู้บางที่เขียนสมบูรณ์มาก แต่ว่า นำ มาใช้กับเด็กจริงๆ ได้ไม่หมด อยากให้ผู้เกี่ยวข้องเขียนหรือวางโครงสร้างมาให้เลยก็ดี เพราะผู้ สอนจะได้รู้ว่าตนเอง สอนเด็ก ลึก เข้มข้น มากน้อยแค่ไหนและควรกำหนดมาเลยว่า ม.1 ม.2 ต้องเรียนอะไรบ้างเพื่อให้เด็กได้รับความรู้ที่ต่อเนื่องและรู้โรสิ่งที่จะเอาไปใช้ประโยชน์ในชีวิต ประจำวันได้

29. ควรรวมพลังครูทุกคน โดยแบ่งกลุ่ม ในแต่ละระดับชั้น เช่น ครูที่สอน ม.1 ทุก รายวิชา ช่วยกันคิดรูปแบบสาระการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยให้แต่ละคนศึกษาสาระของวิชา ตนเองมา บูรณาการร่วมกัน เช่น ให้เด็กนักเรียนทำน้ำผลไม้ ส่วยประกอบต่างๆ เป็นภาษา อังกฤษ ราคาต้นทุนทุกทุกชนิด เป็นวิชาคณิตศาสตร์ วิธีการทำเป็นภาษาไทย ผลผลิต รส ชาติ เป็นหน้าที่ครูคหกรรม เป็นต้น งาน 1 ชิ้น เด็ก ก็จะไม่เหนื่อย งานชิ้นเดียวได้คะแนน หลายวิชา ดีกว่า 5 ชิ้น 5 วิชา เปลืองสมอง เปลืองเวลา เปลืองเงินผู้ใช้โดยใช่เหตุ

30. การจัดทำสาระการเรียนรู้ แต่ละกลุ่มสาระเป็นหลักสูตรแกนกลางเกินไป ทำให้ไม่สอดคล้อง กับสภาพจริงของโรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น

31. การจัดทำแบบการเรียนรู้นั้นยังไม่ชัดเจนทำให้ครูจะเขียนไม่เหมือนเดิม

32. ในสาระการเรียนรู้หากกลุ่มแบ่งเป็นสาระย่อย เช่น วิทยาศาสตร์ การงาน สังคมศึกษา ทำให้มีปัญหาในการประเมินผล

33. สาระการเรียนรู้แกนกลางควรมีสัดส่วน หรือน้ำหนักโดยภาพรวมมากกว่าที่จะ เป็นอยู่ เมื่อเปรียบเทียบกับสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม และควรกำหนดให้เหมือนกัน จากส่วน กลางเพื่อความเสมอภาคทางการเรียน หรือองค์ความรู้ที่ผู้เรียนจะได้รับ และเพื่อให้สอดคล้อง กับ การเปลี่ยนแปลงค่า GPA ในอนาคต โดยเฉพาะช่วงชั้น ม.4 - ม.6

34. ภาระครูมีมาก เวลาที่จะมาใช้วิเคราะห์ การทำสาระของหลักสูตรมีน้อย ควรมี สาระแบบมาตรฐานแกนกลางที่เหมือนกัน เพื่อความสะดวกในการบริหารจัดการ

35. ควรมีการจัดอบรมหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

36. ควรมีครู – อาจารย์ให้ครบทุกวิชา ทุกหมวด ทุกกลุ่มสาระ

37. ควรมีหลักสูตรแกนกลางซึ่งเหมือนกันทั่วประเทศ

38. ควรมีการกำหนดสาระหลักของหลักสูตรท้องถิ่น

39. ควรมีครู – อาจารย์ให้ครบทุกวิชา ทุกกลุ่มสาระ

40. ในการจัดทำหลักสูตรใหม่ มีปัญหาในการนำมาใช้ ก็มีปัญหบ้างแต่สามารถปรับให้เข้ากับสภาพนั้นๆได้พอสมควร

41. การวิเคราะห์สภาพความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นทำได้ยาก และไม่ครอบคลุมหรือไม่ตรงตามความต้องการจริง

42. ครูไม่เข้าใจจุดประสงค์อย่างแท้จริงของหลักสูตร

43. ครูเขียนสาระของหลักสูตรไม่เป็น

44. วิทยาการที่มาอบรมไม่ชัดเจนในการอธิบายเนื้อหาในการอบรม

45. ในการเขียนสาระการเรียนรู้ควรที่จะทำให้มีความสอดคล้องกับท้องถิ่นและชุมชนของโรงเรียน เพื่อให้หลักสูตรที่ออกมานั้นสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นด้วย

46. จัดอบรมการทำสาระการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา ทุกปี เพื่อให้ครู มีความเข้าใจ จัดการเรียนการสอนได้ ตามเป้าหมายที่วางไว้

47. ให้มีการจัดอบรม ให้มีความรู้ เกี่ยวกับ หลักสูตร เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้แต่ละสถานศึกษา สามารถจัดการเรียนรู้ ได้อย่างชัดเจน

ภาคผนวก ค
ตารางวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบอัลฟาส

Alpha Coefficient

VAR0001	0.9280	VAR0017	0.933	VAR0033	0.9315
VAR0002	0.9288	VAR0018	0.9311	VAR0034	0.93
VAR0003	0.9294	VAR0019	0.9286	VAR0035	0.9318
VAR0004	0.9290	VAR0020	0.9298	VAR0036	0.9291
VAR0005	0.9300	VAR0021	0.9287	VAR0037	0.9285
VAR0006	0.9305	VAR0022	0.9295	VAR0038	0.9278
VAR0007	0.9311	VAR0023	0.9302	VAR0039	0.929
VAR0008	0.9318	VAR0024	0.9292	VAR0040	0.9325
VAR0009	0.9302	VAR0025	0.9285	VAR0041	0.9293
VAR0010	0.9280	VAR0026	0.9277	VAR0042	0.9296
VAR0011	0.9326	VAR0027	0.9297	VAR0043	0.9331
VAR0012	0.9303	VAR0028	0.9317	VAR0044	0.9299
VAR0013	0.9292	VAR0029	0.9326	VAR0045	0.9295
VAR0014	0.9282	VAR0030	0.9339	VAR0046	0.9292
VAR0015	0.9308	VAR0031	0.9345	VAR0047	0.9315
VAR0016	0.9308	VAR0032	0.9315	VAR0048	0.9295

Alpha = .9316

Standardized item alpha = .9312

ตาราง 17 การวิเคราะห์ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ตามขนาดโรงเรียน

ปัญหาด้านต่าง ๆ / ขนาดของโรงเรียน	N	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหา	
การกำหนดผลการเรียนรู้					
โรงเรียนขนาดเล็ก	96	3.23	0.59	ปานกลาง	
โรงเรียนขนาดกลาง	113	3.32	0.63	ปานกลาง	
โรงเรียนขนาดใหญ่	88	3.49	0.58	ปานกลาง	
รวม	297	3.34	0.61	ปานกลาง	
การกำหนดสาระการเรียนรู้					
โรงเรียนขนาดเล็ก	96	3.19	0.63	ปานกลาง	
โรงเรียนขนาดกลาง	113	3.28	0.72	ปานกลาง	
โรงเรียนขนาดใหญ่	88	3.55	0.60	มาก	
รวม	297	3.33	0.67	ปานกลาง	
การกำหนดเวลาเรียน					
โรงเรียนขนาดเล็ก	96	3.11	0.68	ปานกลาง	
โรงเรียนขนาดกลาง	113	3.22	0.72	ปานกลาง	
โรงเรียนขนาดใหญ่	88	3.43	0.66	ปานกลาง	
รวม	297	3.25	0.70	ปานกลาง	
การจัดทำคำอธิบายรายวิชา					
โรงเรียนขนาดเล็ก	96	3.17	0.69	ปานกลาง	
โรงเรียนขนาดกลาง	113	3.24	0.76	ปานกลาง	
โรงเรียนขนาดใหญ่	88	3.52	0.68	มาก	
รวม	297	3.30	0.73	ปานกลาง	
การจัดทำหน่วยการเรียนรู้					
โรงเรียนขนาดเล็ก	96	3.12	0.66	ปานกลาง	
โรงเรียนขนาดกลาง	113	3.26	0.72	ปานกลาง	
โรงเรียนขนาดใหญ่	88	3.48	0.65	ปานกลาง	
รวม	297	3.28	0.69	ปานกลาง	

ตาราง 17 (ต่อ)

ปัญหาด้านต่าง ๆ / ขนาดของโรงเรียน	N	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหา
การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้				
โรงเรียนขนาดเล็ก	96	3.17	0.66	ปานกลาง
โรงเรียนขนาดกลาง	113	3.29	0.74	ปานกลาง
โรงเรียนขนาดใหญ่	88	3.47	0.69	ปานกลาง
รวม	297	3.30	0.71	ปานกลาง
รวมทุกด้าน				
โรงเรียนขนาดเล็ก	96	3.16	0.57	ปานกลาง
โรงเรียนขนาดกลาง	113	3.26	0.64	ปานกลาง
โรงเรียนขนาดใหญ่	88	3.49	0.55	ปานกลาง
รวม	297	3.30	0.60	ปานกลาง

ตาราง 18 การวิเคราะห์ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ตามประสบการณ์การสอน

ปัญหาด้านต่าง ๆ / ขนาดของโรงเรียน	N	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหา	
การกำหนดผลการเรียนรู้					
ต่ำกว่า 5 ปี	30	3.09	0.54	ปานกลาง	
5 - 10 ปี	72	3.39	0.63	ปานกลาง	
มากกว่า 10 ปี	195	3.36	0.60	ปานกลาง	
รวม	297	3.34	0.61	ปานกลาง	
การกำหนดสาระเรียนรู้					
ต่ำกว่า 5 ปี	30	3.05	0.66	ปานกลาง	
5 - 10 ปี	72	3.39	0.67	ปานกลาง	
มากกว่า 10 ปี	195	3.35	0.67	ปานกลาง	
รวม	297	3.33	0.67	ปานกลาง	
การกำหนดเวลาเรียน					
ต่ำกว่า 5 ปี	30	2.97	0.57	ปานกลาง	
5 - 10 ปี	72	3.31	0.74	ปานกลาง	
มากกว่า 10 ปี	195	3.27	0.70	ปานกลาง	
รวม	297	3.25	0.70		
การจัดทำคำอธิบายรายวิชา					
ต่ำกว่า 5 ปี	30	3.03	0.65	ปานกลาง	
5 - 10 ปี	72	3.33	0.72	ปานกลาง	
มากกว่า 10 ปี	195	3.34	0.74	ปานกลาง	
รวม	297	3.30	0.73		
การจัดทำหน่วยการเรียนรู้					
ต่ำกว่า 5 ปี	30	2.98	0.64	ปานกลาง	
5 - 10 ปี	72	3.36	0.73	ปานกลาง	
มากกว่า 10 ปี	195	3.30	0.68	ปานกลาง	
รวม	297	3.28	0.69	ปานกลาง	

ตาราง 18 (ต่อ)

ปัญหาด้านต่าง ๆ / ขนาดของโรงเรียน	N	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหา
การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้				
ต่ำกว่า 5 ปี	30	3.00	0.73	ปานกลาง
5 - 10 ปี	72	3.28	0.74	ปานกลาง
มากกว่า 10 ปี	195	3.35	0.68	ปานกลาง
รวม	297	3.30	0.71	ปานกลาง
รวมทุกด้าน				
ต่ำกว่า 5 ปี	30	3.02	0.56	ปานกลาง
5 - 10 ปี	72	3.36	0.62	ปานกลาง
มากกว่า 10 ปี	195	3.32	0.60	ปานกลาง
รวม	297	3.2968	0.6045	ปานกลาง

ตาราง 19 ตารางการวิเคราะห์ปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ตามประสบการณ์การผ่านการอบรม

ปัญหา / ประสบการณ์การผ่านการอบรม	N	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหา
การกำหนดผลการเรียนรู้				
ไม่เคยผ่านการอบรม	19	3.13	0.58	ปานกลาง
ผ่านการอบรม 1 ครั้ง	112	3.38	0.60	ปานกลาง
ผ่านการอบรม 2 ครั้งขึ้นไป	166	3.34	0.61	ปานกลาง
รวม	297	3.34	0.61	ปานกลาง
การกำหนดสาระเรียนรู้				
ไม่เคยผ่านการอบรม	19	3.26	0.76	ปานกลาง
ผ่านการอบรม 1 ครั้ง	105	3.39	0.66	ปานกลาง
ผ่านการอบรม 2 ครั้งขึ้นไป	158	3.30	0.67	ปานกลาง
รวม	297	3.33	0.67	ปานกลาง
ไม่เคยผ่านการอบรม	19	3.18	0.73	ปานกลาง
ผ่านการอบรม 1 ครั้ง	105	3.32	0.62	ปานกลาง
ผ่านการอบรม 2 ครั้งขึ้นไป	158	3.20	0.75	ปานกลาง
รวม	297	3.25	0.70	ปานกลาง
การจัดทำคำอธิบายรายวิชา				
ไม่เคยผ่านการอบรม	19	3.24	0.79	ปานกลาง
ผ่านการอบรม 1 ครั้ง	105	3.27	0.67	ปานกลาง
ผ่านการอบรม 2 ครั้งขึ้นไป	158	3.33	0.76	ปานกลาง
รวม	297	3.30	0.73	ปานกลาง
การจัดทำหน่วยการเรียนรู้				
ไม่เคยผ่านการอบรม	19	3.24	0.66	ปานกลาง
ผ่านการอบรม 1 ครั้ง	105	3.31	0.66	ปานกลาง
ผ่านการอบรม 2 ครั้งขึ้นไป	158	3.27	0.72	ปานกลาง
รวม	297	3.28	0.69	ปานกลาง

ตาราง 19 (ต่อ)

ปัญหา / ประสบการณ์การผ่านการอบรม		N	ระดับความคิดเห็น		
			$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหา
การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้					
ไม่เคยผ่านการอบรม	19	3.11	0.66	ปานกลาง	
ผ่านการอบรม 1 ครั้ง	105	3.34	0.69	ปานกลาง	
ผ่านการอบรม 2 ครั้งขึ้นไป	158	3.30	0.72	ปานกลาง	
รวม	297	3.30	0.71	ปานกลาง	
รวมทุกด้าน					
ไม่เคยผ่านการอบรม	19	3.21	0.66	ปานกลาง	
ผ่านการอบรม 1 ครั้ง	105	3.33	0.57	ปานกลาง	
ผ่านการอบรม 2 ครั้งขึ้นไป	158	3.28	0.62	ปานกลาง	
รวม	297	3.30	0.60	ปานกลาง	

ไม่เอา

ภาคผนวก ง
หนังสือราชการ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มสว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/ 7044

วันที่ ๔5 ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นายสมยศ แก้วมณี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วีระ สุภากิจ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามการศึกษาปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นายสมยศ แก้วมณี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๒๕ ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโคกสูงวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายสมยศ แก้วมณี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์สมพร คนชม เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามการศึกษาปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นายสมยศ แก้วมณี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 036-461922 มือถือ 01-8891721

ที่ ศบ 0519.12/ 704 ๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ¹¹⁸

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

15 ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอลงเรียนเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนท่าวังวิทยาคาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายสมยศ แก้วมณี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การศึกษาปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์วันชัย น้าหึ่ง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามการศึกษาปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้ นายสมยศ แก้วมณี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 036-461922 มือถือ 01-8891721

๒๕ ตุลาคม 2546

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายสมยศ แก้วมณี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์วิจิตรา เจือจันทร์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามการศึกษาปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นายสมยศ แก้วมณี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 036-461922 มือถือ 01-8891721

ที่ ศธ 04130.03002/ ว 27

โรงเรียนท่าหลวงวิทยาคม
ตำบลชัยจำปา อำเภوتاหลวง
จังหวัดลพบุรี 15230

9 มกราคม 2546

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชัยบาดาลพิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 30 ชุด

ด้วย นายสมยศ แก้วมณี รองผู้อำนวยการโรงเรียนท่าหลวงวิทยาคม อำเภوتاหลวง จังหวัดลพบุรี ซึ่งกำลังศึกษาระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง การศึกษาปัญหาการจัดทำสาระของหลักสูตร สถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี เพื่อทำวิทยานิพนธ์ อันเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาโท ในครั้งนี้

การวิจัยดังกล่าวมิได้กระทบกระเทือนต่อราชการหรือบุคลากรในสังกัดแต่อย่างใด อีกทั้งยังเป็น ประโยชน์ ต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี อีกด้วย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการกรอกแบบสอบถามต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมยศ แก้วมณี)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ปฏิบัติหน้าที่
รองผู้อำนวยการ รักษาการแทน
ผู้อำนวยการโรงเรียนท่าหลวงวิทยาคม

ฝ่ายธุรการ

โรงเรียนท่าหลวงวิทยาคม

โทร. 036 461922

รับ
อ.สมยศ แก้วมณี
อ.อ.อ.อ.
อ.อ.อ.
อ.อ.อ.

อ.อ.อ.
อ.อ.อ.
อ.อ.อ.

ที่ ศธ 04130.02015/จ

โรงเรียนยางรากวิทยา

อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี 15250

14 มกราคม 2547

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนท่าหลวงวิทยาคม

อ้างถึง โรงเรียนท่าหลวงวิทยาคม ที่ ศธ 04130.03002/ว 27 ลงวันที่ 9 มกราคม 2547

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน 15 ชุด

ตามที่ นายสมยศ แก้วมณี รองผู้อำนวยการโรงเรียนท่าหลวงวิทยาคม ขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง การศึกษาปัญหาการจัดทำสารของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ตามความละเอียดที่แจ้งแล้วนั้น

บัดนี้โรงเรียนได้ดำเนินการดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว และได้จัดส่งแบบสอบถามเพื่อการวิจัยจำนวน 15 ชุด มาพร้อมหนังสือนี้ เพื่อดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวรรณ บุญคง)

ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการ รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการโรงเรียนยางรากวิทยา

ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0 3645 1041

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นายสมยศ แก้วมณี
วันเดือนปีเกิด	17 มิถุนายน 2498
สถานที่เกิด	82 หมู่ 1 ต.โคกสูง อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี
สถานที่ที่อยู่ปัจจุบัน	52/2 หมู่ 7 ต.โคกสูง อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนท่าหลวงวิทยาคม อ.ท่าหลวง จ.ลพบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลพบุรี เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2547	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
พ.ศ. 2529	ปริญญาตรี (คบ.) จาก วิทยาลัยครูเทพสตรี ลพบุรี
พ.ศ. 2520	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จาก วิทยาลัยเกษตรกรรมปทุมธานี (ศูนย์วิศวกรรมเกษตร ไทย-เยอรมัน บางพูน ปทุมธานี)
พ.ศ. 2518	ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ จาก โรงเรียนเกษตรกรรมนครราชสีมา
พ.ศ. 2515	ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จาก โรงเรียนเกษตรกรรมสงเคราะห์ ลพบุรี
พ.ศ. 2512	ชั้นประถมศึกษา จาก โรงเรียนวัดโคกสูง ลพบุรี